

వృజాలు, రత్నాలు, బంగారు, మండినగల వర్కములు, 216 ప్రసాదబాహుర్యోద్ధు, మద్రాసు.

మద్రాసు కార్పరేషను ఎన్నికలు

నా మిశ్రమముల వైద్యాలు

నెన్నికలకు నామినేటుకాబడిన అభ్యర్థులపట్టిక యీ క్రిందివిధమున పొందుపరుపబడి కమిషనరుగారిచే ప్రకటింపబడినది.

ఎస్. నెం	పేరు	వృత్తి, పొదలగు విషయములు	నివాసస్థలము	సా. సు. నేటు కాబడిన డివిజను
1	ఎస్. ఎన్. రామస్వామయ్యర్	హిందువు, బ్రాహ్మణుడు పట్టు అక్కాం పెంటు అందు ఆశీరగ	25, తంబుకెట్టి వీధి	6
1	కె. శ్రీరామలు నాయుడు	హిందువు, పద్మవలను, పీడదుబాషి	20, కందప్పకెట్టి వీధి	8
1	గడ్డ రంగయ్య నాయుడు	హిందువు, రామయ్య నాయుడుగారి కొమారుడు, జనరలు కంట్రాక్టరు	40/41 పెడారియారు కోవిల వీధి, చార్జి టవును	10
1	ఆర్. మదనగోపాలనాయుడు	హిందువు, బలిజ, అడ్వోకేటు	40, 41, ఆదియప్ప నాయక వీధి, చార్జి టవును	12
2	ఎస్. ఆర్. నరదరాజులు నాయుడు	హిందువు, (బలిజనాయుడు) అక్కాం పెంటు	140, స్టా నా న్సు రోడ్డు, పెరంబూరు బాంక్సు	13
1	మంగళమ్మశర్	హిందువు, బ్రాహ్మణేశ్వర, నల్లూ, పత్రికా నిర్వాహకు రాలు, "తమిళ మగళ్" సంపాదకురాలు	44, మురగప్పముదలి వీధి, చెరేరి	20
2	నరసింహ శైల్య రాజు రెడ్డి యారు, బి. ఏ, ఎల్. టి.	భారత క్రైస్తవుడు, హెడ్డు మాస్టరు, సెక్ థో మ్ హైస్కూలు, వైలాపూరు	5, క్వాలిముదలి వీధి	20
3	కెట్టి వెంకటస్వామి నాయుడు	కె. టి. భాష్యం నాయుడు గారి కొమారుడు, అడ్వోకేటు, హైకోర్టు	15, మైలర్స్ రోడ్డు, కీల్పూరు	20
1	ఎ. రామస్వామిముదలియారు బి. ఏ, బి. ఎల్.	హిందువు, బ్రాహ్మణేశ్వరుడు అడ్వోకేటు	52, లాడర్స్ గే, రోడ్డు	21

ధనరాజుగు పగారు

డి 18-8-1928 సోమవారము రాత్రి 10 గంటలకు కాకి
నాడ జగన్నాథపురములో వారిస్వగృహంబునస్వర్ణస్థులైరని ప్రా
యవలసినదనియు కేంతయు చింతలుచున్నాడను కాకినాడ
జగన్నాథపురములో గల వైశ్యకళామణులలో
ధనరాజుగా రొకరై యుండిరి. మఱియు ధనరాజుగారు
వీరి యన్నగారగు కీర్తిశేషులైన వెంకట్రామయ్యగారును గ
లసి వ్యాపారమొనర్చి లక్షలకొలది ధనాన్ని మచిలీచిరి పేరు
ధర్మాచరణలోను, భగవదారాధనలోను నగ్రగణ్యులని చెప్ప
వచ్చును. వీరు దేవ, బ్రాహ్మణ, పిత్త, మాత్స్య, సోదరులయం
నత్యంతభక్తిభావంబున మెలంగుచు, బ్రాహ్మణోత్తములకే గాక
తదితరులనుగూడ నశీక గృహ, భూదానాది, మహాదానము
లొనర్చి వారి జన్మసాఫల్య మొందించుకొనిరి మరియు ధనరాజు
గారు, కీర్తిశేషులైన వారి సోదరులు వెంకట్రామయ్యగారు,
వీరిరువురు రావలత్తుంబులవంటి సోదరభావంబుతో ఏదర్మ
కార్యమైనను చిరస్థాయిగా నుండునట్లు జేసియుండిరి. అందు
నను ముఖ్యముగా జగన్నాథపురములో నేంచేసియున్న బా
లాత్రిపురముందరి సమేతులైన శ్రీ సర్వేశ్వరస్వామి వారికి
రుద్రాక్షమంటపము, శాగాధరణము, జటాజూటము, కిరీటము
ధారాపాత్రా, నందాదీవపుసెమ్మెం, అమ్మవారికి యిత్తడి
మంటపము, కవచము, విష్ణుశ్చరణికి కవచము, యింకను పలు
విధములగు, సన్నిధిశీలలు, సిద్ధింపగైరా సామగ్రి యొంతయో
శృంగారముగా చేయింపించి యాసామగ్రిపై తమపవిత్ర శామా
క్షరములు లభియింపించి శ్రీస్వామివారి కర్పణయొనర్చి
పునర్జన్మనివృత్తియొనర్చుకొనిరి. మరియు ఆంధ్రదేశముందెల్లడల
ప్రఖ్యాతిగాంచి వేనోళ్ల నందింపజేసినట్టి భయంకరాకారము
గలిగినట్టియు, సేత్రానంద మొనర్చునట్టియు, నిరుపమానమైన
రావణవాహనము, పాన్నవాహనము, నందివాహనము, ఎలుక
వాహనము, పాలికి, గరుడవాహనము, సూర్యవాహనము, యేనుగ
వాహనము, మొదలుగాగల వాహనము లన్నియో, చాలభాగము
తమ న్యంత్రద్రవ్యముచేతను, ఇతరుల ద్రవ్యముచేతనుగూడా జేయిం
పించిజగన్నాథపురములో నేంచేసియున్న శ్రీబాలాత్రిపురముందరి
సమేతులయిన శ్రీ సర్వేశ్వరస్వామివారికిని, శ్రీసేతారామస్వామి
వారికిని సర్వణయొనర్చినట్లులైరి. మరియు సీవాహనములన్నియు
గురుక్షేతముగానుండుటకుగానూ, జగన్నాథపురములో నేంచేసి

యన్న శ్రీసర్వేశ్వరస్వామివారి యాలయవరణము 'ందే ధన రాజుగారు తమస్వంత్రద్రవ్యమును నిచ్చించి స్థిరముగా నొక గొప్ప నాటకప్రదర్శనభవనముతోలె గన్నువాహనములొట్టు పికటి గట్టిందియ్యండి. అట్టిందుండే శ్రతి సంవత్సరము గల పరిసరాత్ర మహోత్సరములు ధనరాజుగారియాధిపత్యమునను, ద్రవ్యసహాయముచేతను, కీర్తి శేఖరులను బ్రహ్మశ్రీ వ్యాకరణ పండిత, నారీ నుబ్రహ్మజ్యోతాస్త్రిగారి ప్రోత్సహముచేతను, బ్రహ్మశ్రీ వీరభొట్లరామశాస్త్రిగారి సహవాససహాయముచేతను ప్రముఖులగు పలువురు పురవాకుల ద్రవ్యసహాయముతోడను, తదితరుల కీర్తిసహాయముతోడను, (శ్రీ గణేశధర్మ సమాజము) అనుపేరుతో మహావైభవోపేతమై సర్వవశాకర్షణీయందై జరుగుచున్నవను విషయ మాంద్రదేశమున నెరుంగని యాంధ్రు లుండరియే నాయభిప్రాయము. దైవప్రాసంగిని శ్రీయుత ధనరాజుగారి చెట్టి ధర్మతత్పరులలో, ఆంధ్రలోక మెరుగుగాక. ధనరాజుగారికి నిరర్పురు సునుజాయుతులయిన పుత్రులుమాత్రమే గలరు. స్త్రీసంతతి లేదు. వారే వారీయంత్యక్రియ లానందము తో నొనర్చుచుండిరి విశేషకీర్తి శాస్త్రించి దివికేగిన ధనరాజు గారి మరణముకు వారీకులుంబునునకు సానుభూతిని జూపుచు, శ్రీయుత ధనరాజు గుప్తగారి యంత్యకు సుపూర్ణమైనకాంతి యొసంగగలందులకు వారికి శాశ్వర కైవల్యసప్రాప్తి గలుగ గలందులకు పరాత్పరుని పరిపరివిధముల ప్రార్థింపుచున్నాడను.

వీరుభొట్ల భాస్కరరావు.

ఆపనురైవ్ కంట్రాక్టు

జర్మనీకంపెనీల కివ్వబడుట

పిసావర, ఆగస్టు 14.—ఆఫ్ఘను ప్రభుత్వవివాద ఆఫ్ఘను రైల్వేలకు కావలసిన సామానులను సప్లైచేయుటకు కంట్రాక్టు జర్మనీ కంపెనీల కిచ్చిరి. జర్మనీ కంపెనీలు ఆఫ్ఘను ప్రభుత్వవారికి సరకులను ఆహార ఇచ్చుటకు తీర్మానించుకొనినది తెలియుచున్నది. ప్రానుస్సందలి కంపెనీలుకూడ కాంట్రాక్టు సంపాదించ యత్నించినవిగాని జర్మనీ కంపెనీల రేట్లు చాకగ నుండుటచే కంట్రాక్టు జర్మనీవారి కివ్వబడెను.

(ఫీ ప్రెసు.)

పల్లెటూళ్ల గ్రంథాలయములు

ఈ కాలమున సామాన్యముగఁ బ్రతి పల్లెటూరియందును ఆంగ్లభాషా జ్ఞానమును అనుభవక సంస్కారమును గల యొకరిద్దరు యువకు లుండక పోరు. ఇదివరకుఁ గ్రంథాలయము పట్టణనివాసముచేఁ దమకలవడిన యాదభివృద్ధిపర్యవేషము వలనగాని, నూతనోత్సాహము వలనగాని తమ గ్రామములందుఁ దాత్కాలికముగ లభ్యమైన కొలఁదినపంఖ్యల పుస్తకములతోడనే గ్రంథాలయము మొకటి స్థాపించుట పరిపాటియైనది.

గ్రంథాలయమును స్థాపించినంతమాత్రమునఁ బ్రయోజనమేమి? దాని కొక ప్రాసేదెంటు, కార్యదర్శి, కోశాధ్యక్షుఁడు, మున్నగు గౌరవోద్యోగములు అవసరముగదా! బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణేశ్వర వైవమ్యమును ప్లేగుబాధ్యు విషమము ఇంచుమించుగాఁ బ్రతి గ్రామముందు వ్యాపించియుండుటచే, నీ గ్రంథాలయ గౌరవోద్యోగులందఱు బ్రాహ్మణేశ్వర వైవమ్య బ్రాహ్మణులకు నేవగింపు. బ్రాహ్మణులైనవో బ్రాహ్మణేశ్వరులకు గలగింపు. ఇరు తెగలవారైనవో గ్రంథాలయమునకు బరస్పర వైవమ్యపరిపాకఫలములవలన భాండాగారములకుఁ జాపుచుంపు. ఈ కారణములచే నుద్యోగనియామకము లేకుండనే గ్రంథాలయ నిర్వహణ భారమును తొలఁత నెలకొల్పిన యేయొకరిద్దరో నిర్వహించవలసి వచ్చుచున్నది.

ఇక వార్తాపత్రికల సుపాదన. ఏ ధనికుని కార్యోగక్షమనో కట్టుకొని ప్రాధేయపడి ఆంధ్ర దినపత్రిక తెప్పించుటలు నొప్పింక మనుకొనుదు. ఈ పత్రికకు దినదినము గండమే. మొట్టమొదట పత్రిక తన కీయఁబడవలెను. తాను చదువుకొన్న పిదప నొకటి రెండు దినములు స్వగృహమున నిద్రఁజేయించి, పనివారలవలన నింటికనపు నెత్తివేయుటకు పారపాటున నుపయోగించవలెననోఁ దుదకు జీర్ణావస్థలో దానిని భాండాగారమునకుఁ బంపును. ఈమధ్య లైబ్రరీయదాగాని, లైబ్రరీ నిర్వాహకుల మీదఁగాని, వారి బంధు మిత్రుల మీదఁగాని మహిష్మర్షలు జనించినయెడల శాశ్వతమునకుఁ గూడ స్వస్థిచెప్పును. నిజముగ నభాగ్యదేవతకు నిలయముగ నిట్టి గ్రంథాలయములపై ద్యాగమూర్తియగు దేశోద్ధారక శ్రీ కాశీశాఘరి వాగ్దేవతరావు పంతులుగారి నిరంతర విఠంజామృతవర్షధారలవలనయందుటచే నవి శోషిల్లక పోషింపఁబడుచున్నవిగాని లేనివో నూటికిదొఁబడిపాట్లు ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయములన్నియు నపకరించిన యారవశాటికే సందగొట్టి యంతరించెడివనుట కానంతయు సందియము లేదు.

గ్రామములలో నిప్పటి సార్వజనిక గ్రంథాలయములు నేటివీరక యలవలెనున్నవి. సార్వజనిక గ్రంథాలయమునఁగా పర్యవసానము కలిగించు పుస్తకనిలయము. విద్యాధి దేవతయగు సరస్వతీదేవికి జాతిమత వివక్షగాని గొప్పదనము లీడతనము భేదముదిగాని లేకమును లేదు. ఎవరైన గానిందు, భారతీ విప్లవాధిపంకజములకడ మోడరించి జ్ఞానావృతమును గ్రోలవలసినచో అడ్డుచెట్టుటకు మన మెవరము? ప్రతినాయంత్ర ముదలఁగూడు యువకులకు సహవాసమువలన సహజముగఁ గలగవలసిన యొక భావమునకు బదులు పరస్పరద్వేష భావము లంకురించుచున్నవి. ఇది కేవలము సంఘాసర్గ దాయకము. పూర్వాచారకరాయలు లగు యావత్కవివయ మాలోచించిన మరియొ శోచనీయముగ నుండును. వీరి కన్న ఆంధ్రగీర్వాణ విద్యాగ్రంథమలో బాటు సార్వ పరస్పరాపీత్యమును అనూయ లేమియు గల్గియున్నయెడల బంగారమునకుఁ దావియిచ్చిట్లుండెడిది. గ్రంథాలయములద్వారా తాము లాభమొందుమార్గము తెలియకపోగా విజ్ఞానవిపాసఁ దీర్చుకొనుటకై వచ్చు తక్కువజాతివారిలో సరిగాఁగూర్చుండి చదువుకొనినవోఁ దమ వరువుతక్కువని తలంచుచుండుదు. వారు చదువు కొనుట య న గిట్టదు. వారు విజ్ఞాన వంతులగుటకు మొదలే సరిపడదు. కొంచెము సాహితీవరులై కవిత్వావసన కల్గియున్నయెడల నిరకఁ జెప్పలసినదేమి? అన్నిలో నాజ్ఞముపోసి నట్లే దేశములోని వివిధోద్యమములకు విశేషద్రవ్యసహాయ మొనర్చు తక్కువజాతివారి నిట్లు నుదాసీన భావముతోఁ జూచునంతటి మానవద్రోహకరమును సంగతి మరియొకటిలేదు. ఈవిధముగఁ బరస్పరవిద్యాసాభావముచే సంఘభావ మేర్పడక గ్రంథాలయములు వృధిబొందవచ్చువి.

మరియొ విషయము. స్వస్థులతోఁ బరస్పరముగల కలహములు, గ్రామములలో జరుగు పార్టీ వైవమ్యములు నోరులేని గ్రంథాలయములమీదికి మరలపుట సహజమైనది. గ్రంథాలయమునకు గ్రామకర్తలము కార్యదర్శియనుకొనుదు. కర్తలముమీద గల పక్షతత్వద్వ్యోధులు గ్రంథాలయమును బహిష్కరించుట యెట్టిదో యర్థమగుటలేదు. ఇంతకన్నను తెలివితక్కువఁదనము మరియొక శ్రేణికలదా?

విశాయక వివిధికోసం భాండాగారముచేత సత్రాజితుకథజదివి యనంతర ముత్తతలియ్యుటలోగాని, వారికథాకాల తేజ మొనర్చి, తుదకుఁ బంచదారపంచి పెట్టుటలోగాని, "మొదట మాకు మా" కని బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేశ్వరులు తగవులాడి యావరమునకై గ్రంథాలయముమీద బగదీర్చుకొనఁ బ్రయత్నములు

ఆయుర్వేద వైద్యము

పోస్టుగ్రామ్యయేటు శిక్షణాపొందు అల్లోపతివైద్యులు మద్రాసు ప్రభుత్వ దేశీయవైద్య పాఠశాలా భవనములో ప్రత్యేకముగ నీవత్సరము జూలైమాసమునండి దేశీయవైద్యము నందు అల్లోపతి వైద్యములో నుత్తీర్ణులయినవారికి పోస్టుగ్రామ్యయేటు శిక్షణ ఒసంగుటకు మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొనినట్లు ఈ ఆంధ్ర వైదికపత్రిక పాఠకమహళ యులకందటికి తెలిసియే యున్నది. ఈ ప్రత్యేకశిక్షణ గతజూలైమాసమునండి పాఠశాలా సీనియర్ ప్రొఫెసర్లచే జరుపబడుచున్నది. మఱియు ఈశిక్షణకు ఫోర్టు పెంటుబార్లి గెజిటునందు ప్రచురించినరీతిగ యిడవడిమండి విద్యార్థులకు ఫల మొసంగక ప్రస్తుత వివాసవత్సరము పదిమందిని మాత్రమే చేర్చుకొనిరి. ఈ ప్రత్యేకశిక్షణకు పాఠ్యాధ్యక్ష వైద్యవిద్యలో ఆరిలేరవారి కద్దనండి ధరభావము కావలసిన సంఖ్యకంటె మిక్కిలముగ వచ్చినను, పాఠశాలా ప్రధానాధ్యక్షులుగారగు కెప్టను జీ శ్రీనివాసమూర్తి బి. ఏ. బి. యస్. యం. బి. ఆండ్. సి. యం. గా రే. 20 మందికిగాను 10 మందికిమాత్రమే శిక్షణయొసంగుటకు, నేర్పాటు చేసియుండిరి.

ప్రకృతము దేశీయవైద్యమున ప్రత్యేకశిక్షణపొందు అల్లోపతిక వైద్యులపేర్లు, వారలయోగ్యతలు యీ క్రింద నుదహరించుచున్నాను. 1. డాక్టరు పాలకోడేటి వెంకటకృష్ణారావు గారు, ఎం. బి. బి. యస్. 2. డాక్టరు పాటి సత్యనారాయణ గారు, బి. ఏ. యం. బి. యస్. 3. డాక్టరు తూములూరి వెంకటకృష్ణయ్యగారు, యల్. యం. పి. పీరుమంగురు, ఆంధ్ర దేశీయులు. 4. డాక్టరు అడతాచలంగారు, యం. బి. బి. యస్. (అనదేశీయులు.) 5. డా|| పి. బి. కృష్ణక గారు యల్. యం. యస్. మళయాళి 6. డా|| యం. ఆర్. బెయిల్, యల్. యం. యస్. కర్నాటక 7. డా|| శ్రీనివాసాచార్య, యల్. యం. యస్. మైసూరు 8. డా|| జి. రాజారాం, యల్. యం. పి. అరవ 9. డా|| గురుస్వామి, యల్. యం. పి. డిల్లీ 10. డా|| యం. నరేశ్వా, యల్. యం. పి. డిల్లీ

శ్రీయుత డా|| లక్ష్మీపతి బి. ఏ. యం. బి. సి. యం. గారు మాసమునకు రు 12-0-0 వంతున, 6, 7, విద్యార్థులకు తన విద్యార్థి వేతనము లొసంగిరి. డా|| పి.వి. కృష్ణారావు యం. బి. బి. యస్. గారు ఆంధ్రులు, నియోగబ్రాహ్మణులు, వీర ప్రస్తుతం, మద్రాసు ప్రభుత్వ పాఠశాలా హాస్పిటల్ రెసిడెంటు మెడికల్ ఆఫీసరుగను, ఏతల్ పాఠశాలా 'ఫిజియాలజీ' ప్రొఫెసరుగను పనిజేయుచున్నారు. మఱియు, వీరు కొంతకాలము మద్రాసు మెడికల్ కాలేజీయందు 'ఫిజియాలజీ' ప్రొఫెసరునకు అసిస్టెంటుగ పనిజేయుటయేగాక, గతరెండుసంవత్సరములక్రితము వరకు 'కానిటరీ ఇన్స్ పెక్టర్స్' ఫిజియాలజీ పరీక్షకులుగను పని జేసిరి. వీరు దేశీయ వైద్యపాఠశాలా ప్రారంభమునుండియు, ఆధ్యాపకులుగ పని జేయుచు ఆయుర్వేదమునందు ఎక్కువగ కృషి చేయుచు మంచిజ్ఞానమును సంపాదించిరి చెప్పటకు అద్దటచ్చుట వారొసంగు ఉపన్యాసములే, ప్రత్యక్ష నిదర్శనములు.

2. డా|| పాటి సత్యనారాయణమూర్తి బి. ఏ. యం. బి. బి. యస్., గారు విశాఖపట్టణవాస్తవ్యులు, వీరు వైద్యప్రముఖులు. వీరు మెడికల్ కాలేజీయందు కృతార్థులైనతోడనే, మద్రాసునందు ప్రయత్నప్రాక్తికు జేయుచు, కొంతకాలము "మెడికల్ కాలేజీయందు 'దెనునిస్ట్రీటు'గా పనిజేసిరి. వస్తుకము వీరు రెండుసంవత్సరములనుండి, ప్రభుత్వదేశీయ వైద్య పాఠశాలా హాస్పిటల్ యందును, పాఠశాలలోను పనిజేయుచున్నారు. వీరు విద్యార్థిదశయందే వైద్యము చేయుచు మంచినిపుణతను వైద్యసంఘమునందు మంచి అభిమానమును గడించిరి.

ఇక, ఆంధ్రుడగు మాడవవారు గుంటూరుజిల్లా, ఒంగోర్తియందుయు నవలచట జరుగుచుండును, ఇట్టియదానారణము లనేకములు గలవు.

వైద్యదర్శిముల విచారించినవో పల్లెటూళ్ల గ్రంథాలయములు లోనుగావలసిన కష్టపరంపరలు గణనాతీతములు. ఒక గ్రామమున గ్రంథాలయము సక్రమముగ జరుగుచున్నయెడల శాస్త్రానుభవ ప్రజలందఱు అన్యోన్యభావముతో వర్తించుచు నుభవింపను గడవుచున్నట్లు గ్రహించవచ్చును. కావున భాండాగారములు గల ప్రతిపల్లెటూరివాడను, సంకుచితభావములను మాని తమతమ వ్యక్తుల విశోధములు గ్రంథాలయములపై నాపాడింపక, సంఘభావముతో మెలంగుచు వాటిద్వారా విజ్ఞానావృతమును గ్రోలి ఘోకానుష్ఠికునుఖంబు లక్షధింతురుగాక యని కోరుచున్నాను.

దొంతరాజు వెంకట్రామయ్య.

పశువ్యాధి-కుర్రు

యేజెళ్ల శ్రీరాములుచౌదరి-అంగలూరు

వైద్యాధి ఈ సంవత్సరము మనతాలూకాలలోనున్న పశువులకు అమితముగా సోకుచున్నది. తదితరలన్ని తెలియుచున్నది. కాబట్టి పశువుల కేమాత్రము రోగము తటస్థించుట అనుభవమున్నను ఈ పేక్షచేయక వెంటనే తగు చికిత్స చేయవలయును. వైద్యాధి ఎక్కువగా నెత్తురుపట్టియుండు లేరజంతువులకు తగిలి నష్టముకలుగుచున్నది. కాబట్టి పశులభావములందు రోగలక్షణములు గుర్తించి తగినచికిత్సయిచ్చేయ ప్రార్థితులు.

స్వభావము: వ్యాపకము

ఈ బాధ్యము వర్షాకాలములో ప్రారంభమై, శిథిలాకాలమువర కుండుటయు గలదు. ఇదియును ఒకవిధమైన అంటువ్యాధి. ఈ వ్యాధికిలిగించు మాతృకవీరి నీరునిలిచి బురదగానుండు ప్రదేశములలో చేరి యుండును. అట్టి ప్రదేశములలో మొలచినగడ్డి మేయుటవలనగాని, నిలచియున్న నీరు త్రాగుటవలన గాని ఈ వ్యాధి కలుగును. నెత్తురు మిక్కిలముగా జట్టియుండు లేత జంతువుల కీరములలో ప్రవేశించి ఒకవిధమైన జ్వరము కలిగించును. వయస్సుమీరిన జంతువులకుమాత్ర మివ్యాధిసోకదు. ఒకవిధమైనవాపు పశువు గుండెలలోగాని, ఉబురకాయలలోగాని తటస్థించవచ్చును.

లక్షణములు

మొదట పశువు నలభును. మలబద్ధకముండును. మాత్రము పశువురంగుగానుండి సరిగాపోయదు. ఊపిరి ధారాశ్రమముగా విడుచును. అవయవములన్నియు బిగిసిపోవును. కాళ్లు కడిచింప లేక వట్టుపట్టిజేయును. కొన్ని కుంటును, మేత, నీరు మనసు మందముగానుండును. ఒకప్పుడు పశువు మూట్టుటయుకలదు. జాగ్రత్తగా జూచినచో పశువు కీరముయొక్క యేభాగమందైనను వాపుగలిగియుండును. ఆవాపు కొన్నిటికిట్లుండు. కొన్నిటికి కలుగవు. మూరి చెమ్మలేక పొడిగానుండును. జ్వరము కలిగి యుండును.

చికిత్స

కార్యాలిక్ ఆడిట్—1/3 వరిగంజి పావునేరు కలిపి త్రాగించవలెను. జ్వరము తగ్గునకు నురకారము, నీరుకలిపి త్రాగించుట మంచిది. లేక దబ్బుపాకుపసురు ఒకపావునేరున్న సారాయి 2 డ్రాములున్న కలిపి త్రాగించి కీరమునకు దుప్పు పాకు పసురుపూసి తరువాత దుప్పుపాకుతోగ దండగాచేసి మెదలోజేయవలెను. లేక సారాయి మూడు డ్రాములుగాని, కారపు నీళ్లు ఒకటి రెండు గొట్టుములుగాని ద్రాగించి దబ్బుపాకు తీగ దండ, గాడిదయొక్క మెడలోకట్టి పశువు ఎడమమొత్తలకు, కార్లకు పిడకబూడిద కడవలెను.

మరొక—పచ్చిమేతగాని, వరిగంజిగాని, నూకలజానగాని పెట్టుట మంచిది. వ్యాధి నెమ్మదించినతరువాత పశువును నీళ్లలో నడిపించుట మంచిది.

ఇంకను ఈ వ్యాధికి ఆయుర్వేదచికిత్సలుగలవు. కాబట్టి శాస్త్రచింతనవడిన పశువైద్యచింతావణి చూచినచో ఎల్ల కుతు తెలియును.

తాలూకాలోని నిడమనూరు గ్రామవాస్తవ్యులు, వీరిపేరు తూములూరి నుబ్బయ్యగారు, వీరు యల్. యం. పి. పరీక్షలో కృతార్థులై, ఒంగోలుతాలూకాలోని క్రింద "రావి నూతల" గ్రామమునందు బిజేయు గ్రామ వైద్యుల యాధికారులు. వీరు వైద్యబ్రాహ్మణులు. రావి నూతల గ్రామమున, వీరుమంచి పేరును సంపాదించిరి. వీరు తన శిష్యులమున 2 వత్సరములు నెలవు నైకొని పెట్టిరి.

మొదటి యిద్దరు, ప్రభుత్వపాఠశాలా విద్యార్థులగు నుండుటవలనను, "ఇండియన్ మెడికల్ అసోసియేషన్" వారు గత 31-3-28 తేదిన సమావేశమైనప్పుడు తీర్మానించిన 4, 5 తీర్మానముల ప్రకారము పాఠశాలలో పాఠ్యాధ్యక్ష వైద్యవిధానమున బోధించు ఉపన్యాసకులై ప్రకృతము దేశీయ వైద్యమున—ప్రత్యేకశిక్షణ పొందుచుండుటచే, వీరిద్దరే ప్రభుత్వదేశీయ వైద్యపాఠశాలా పూర్ణభిక్షుని ఆంధ్రవైద్యవిద్యార్థికిని పాటుబడబోవు పాఠ్యాధ్యక్షయైనవైద్యవైద్యునియొకరి చెప్పక తప్పదు. గనుక తరమేకకడను సర్వేకృతుడు పాఠ్యాధ్యక్ష వైద్యములో ఆరిలేర ప్రత్యేకశిక్షణ పొందు పదిమందిని ఆహ్వానించి సకల విశ్వర్య ఆయురారోగ్యముల నోసంగి ఆంధ్రవైద్యభివృద్ధిపాటుబడునట్లు చేయుగాక!

యశ. శేషసాహాయ్యులు.

(ဒီဇာ ခါးစုံ)

శేటపాలెం : ఆశ్రమపదలిన మొండివ్యాధులను స్వాంధ్రు
మీద గ్యారంటీయిచ్చి కుదుర్చుకున్నాము. చూశక్తిని పరిక్షచే
యటకు పవాలంబేయమన్నాము. “ఏ వ్యాధిక్షనను ముందు
కు తినియి.”

గాంధీ మహాత్ముని వ్యాసములు

బార్డోలీ సత్యాగ్రహము - అఖిలపక్ష ప్రతినిధిసంఘనివేదిక

నేడు (16 వ తేదీని) వెలువడిన ఎంగుయిండియాలో ప్రకటింపబడెను.

బార్డోలీ సత్యాగ్రహము

భారతీయులందఱును సత్యాగ్రహనిధికి

ధన మొనగుట

భారతీయులందఱును గూడ సత్యాగ్రహనిధికి యొక విరాళముల నొసగుట వలననే యీ యోధ్యమును సర్వజనామోదమున బడసినదని విదితమగుచున్నది. బార్డోలీ సత్యాగ్రహ మొనరింపబడినదిగాన సత్యాగ్రహము విజయవంతమైనది. ఈ కారణమున నిట్లు చెప్పి ధనమును స్వీకరించుట సమస్యగాన నీక నెవరును విరాళములను వంతుకర్తలేదని తెలియజేయుచున్నాడు. ఇటులనుటవలన నీక ధన మనవరమలేదని నా అభిప్రాయముకాదు. విచారణకు సంబంధించిన పని యొక్క జరుగవలయున్నది దానికి కొంత వ్యయముగూడ జరుగక తప్పదు. అదిగాక యీ సత్యాగ్రహమువలన దేశీయులలో కలిగిన నిరుపమానమును సత్యాగ్రహము వ్యర్థముకావడమైనదని స్వగతీకృత్యానుభవతో నిర్భాగవిధానమును కొనసాగింపవలెను ఇదివరకు వ మూలై న ధన ము లో మిగిలియున్న మొత్తము మొదట విచారణనిమిత్తమును పిమ్మట యీయందు తాలూకాలలోను నిర్భాగవిధానము కొరకును వ్యయపరచబడును. ఏదేమిదైనా బార్డోలీలో దీక్షగా నిర్భాగవిధానము జరుగుచుండుటవలననే యిప్పుడే సత్యాగ్రహమును జనప్రదముగా సాగింపగలిగితిమి. బార్డోలీ సత్యాగ్రహనిధికి కనూలుచేయుటవలన మొత్తములో నిజవరకు వంపినదిగాక యొక్క కాలగ్రామ సమయములకును నిజవరమును మొత్తములను వారు సమర్థత ఆశ్రయమునకు వంపగోరెదను. సత్యాగ్రహ నిధికి వసూలైన మొత్తమునకు సంబంధించిన లెక్కలను పరిగా తనిఖీచేయించి లెక్కలోనే ప్రకటించెదమని మహాత్ముడు వ్రాసెను.

నెహ్రూ సంఘమువారి నివేదిక

ఏకగ్రీవముగా నామోదించబడుట ప్రశంసనీయుము నెహ్రూ సంఘమువారు అఖిలభారత రాజకీయ పక్ష ప్రతినిధి సంఘమువారు కొన్ని నెలలనుండి చాల క్రోధకాళాలోచించి అతి శ్రేష్ఠమగు నివేదికను యేకగ్రీవముగా నామోదించి

ప్రకటించినందులకు వారి నశ్చరికము ప్రశంసించదగును. ఈనివేదిక ప్రస్తుత కారణమున పెద్దలక్ష్యములతో బాగుగా ముడిపడి ప్రకటించబడినది. ప్రతి భారతీయుడును ముఖ్యముగా నొక ప్రతినిధిని కొనితీరవలెను. ఈ నివేదిక వాచేతికి వచ్చువారికి యీ సంఘము ప్రాయశఃపాతముగా చాలావరకు ముగిసినదిగాన నేనిప్పుడు నావేదికను సాకల్యముగా చదువుటగూడ వాటిపుట తీరిక లభించలేదు. ఈ సంఘమువారు యేకగ్రీవముగా నిట్టి నివేదికను ప్రకటించగలుగుట యే దీనియందుగల ముఖ్యవిషయము. ఈ సంఘమువారు ప్రధానకార్యకర్తలందఱును యానివేదికలో పంతులను చేసేయింపారు. రాజ్యాంగవిధానములను నిర్వహించుటలో నూచలము పనుగ్రహముగా నొసంగుట ముఖ్యముగాదు. సభ్యులందఱును యేకగ్రీవముగా నామోదించుటయే ముఖ్యతరము. ఈ యోధ్యకు ఖుమారులు చాలకష్టపడవలసి యేకగ్రీవముగా ప్రకటించగలగిన యీ నివేదికను అన్ని లో సమావేశముగా నున్న భిన్న భిన్న ప్రతినిధి మహాసభవారుగూడ యేకగ్రీవముగా నామోదించగలుగుట ముఖ్యతరము. అప్పుడు మనమొక గొప్పపనిని సాధింపగలిగినవారమగుదుము. ఏలనగా విదేశీయులచే విధించబడిన కృత్రిమ రాజ్యాంగవిధానమునకు దేశీయులచే యేకగ్రీవముగా నామోదించబడిన సమాజవిధానము కేవలము విరుద్ధమైనది. పెక్కువార్సలమునుండి మనము కలవరపరచుచున్న సమస్యలునుగూర్చి మనము యేకగ్రీవముగా నొక నిర్ణయమునకు రాగలిగినచో వానిని అమోదించబడజేయుట ప్రయత్నించుటయే యొక మనకర్తవ్యము. గురు నాథుడు మన దేశ చరిత్రలో మన క్రమాభివృద్ధియందు యీ మొదటిదని మనము సాధింపగలిగితిమి. సహృదయగు నీ విషయమునందైనను మన మేకాభిప్రాయములము కాగలిగినచో ఆ విషయమును అమోదించబడజేయుట కడుముఖ్యముగా నున్నది. అన్ని సందర్భములలోను సాకల్యముతో దీనిని పరిశీలించుట గాక యొకనివేదికను యేటులైన నిర్ణయించి ప్రకటించవలెనని నేను కోరెదను. వందేత మోతీలాలు నెహ్రూగా రక్తిధికుమారు దీక్షనుభవకొన్నచో యీ ఉపసంఘము సర్వదలము యేకగ్రీవముగా వారి నివేదికను ప్రకటించుటయగునాడ జరిగియుండదగునని నేను నెహ్రూగారిని ప్రశ్నేయముగా నభివందించుచున్నాను అది గాంధీమహాత్ముడు వ్రాసెను. (ప్రేమకు.)

నైమనువిద్యా సహాయసంఘము

కార్యక్రమము

కేవల ఆగ, 14:— రాయలు కమిషనుకు తోడ్పడనున్న విశ్వాసంఘమువారు నెహ్రూబాబు 16 వ తేదీన కలకత్తాలో సమావేశమయి ఆలోచనా కలగూడబోయెదగు. 28 వ తేదీన రంగునాలో బయలుదేరి అక్టోబరు 1 వ తేదీన మదరాసు వచ్చుట పిమ్మట 9 వ తేదీన పూనా 18 తేదీన బొంబాయి, 28 తేదీన లక్నో 30 వ తేదీన కాన్పూరు బోయెదగు. నవంబరులో పాట్నా, కలకత్తా, డక్కా బోయెదగు. (ఆ. ప్రే.)

నైమను బహిష్కారము

కాలేజి విద్యార్థులు

అంశం 100కి

లాకాలేజి విద్యార్థులు తమూపాకోరుట

బొంబాయి, ఆగ, 15:— లాకాలేజి నందు 12 గురు నైమను కమిషను సభ్యులు సంగీరించిన ప్రాధేపత్య అంశం ద్దురగారియెడల అసౌకృత్యముల వారు క్లాసులోనికి రాగానే యిదివరకు లేచి బడలిపోయియుండిరి. ప్రీస్టరులు విద్యార్థులను పిలిచి అమగగ కాలేజి కేసులకు వివాదముగ ప్రవర్తించినందుకు వారు తప్పుతాపము చెల్లెను. దాని అంశం ద్దురగారి చర్యను నిరసించుటయే తమ ఉద్దేశము కాని కాలేజి నిబంధనలకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించబడవలెనని తెలిపిరి. ప్రీస్టరులుగారు తునిందిరి. (ప్రే. ప్రే.)

దేశోపకారి మానేజరు విడుదల

రంగునా, ఆగ, 15:— దేశోపకారి ప్రెస్ నందు "మనము కుక్కలమా" అను కేసులో పిక్ చిన్న ప్రస్తుతము ప్రకటించబడినది. బిటిషు ప్రభుత్వమునట్లు ఈ గ్రంథము ద్వేషమును పురికొల్పుచున్నదని ప్రభుత్వమువారు దేశోపకారి ప్రెస్ మానేజరు చెల్లెంట్లెగారిపై రాజద్రోహపు నేరమును మోపిరి. జిల్లామజిస్ట్రేటుగారి కేసు విచారించి పిల్లెగారికి 18 నెలలు కఠినశిక్షనిధించిరి. అప్పీలునందు హైకోర్టువారు శిక్షను రద్దుచేసిరి. (ఆ. ప్రే.)

నడిపిధిలో 10 వేలరూప్యముల దొంగతనము

కలకత్తా, ఆగ, 16:— నంగవాసి కళాకాల దర్బారును విస్సెరు అను నతడు కళాకాలోపాధ్యాయులకు జీతముల నిచ్చుటకై 10 వేల రూప్యములను ధార్మర్ష బాంకింగులో తెచ్చుచుండెను కారీలో మత్స్యకు అతనియట్లు చేసిరి. ఒకడు లాటితో తలపై నిబ్బళాటెను. ధనమును నందిని లాగుకొని మత్స్యకు ప్రక్కననిలిచియున్న మోటారుబండిలో నెక్కి పారిపోయిరి పోలీసువారు ఆబండిద్రోహమును పట్టుకొనిరి. అతని బాబూలము ననుసరించి మరి ఇరువురు నిర్బంధింపబడిరి. (ఆ. ప్రే.)

తిరుపతిలో ఒక ద్వైవారపత్రిక

తిరుపతి, ఆగ, 14:— తిరుపతిలో "పిల్లీస్" అను పేరుతో ఇంగ్లీషు ద్వైవార పత్రికను ప్రకటించు క. ముద్రాపాత్రులగారు చంద్రగిరికాయాంటు మాజిస్ట్రేటు నెరుట నేటికైనము దీక్షరమను ఇచ్చిరి. (ఆ. ప్రే.)

పాట్నా న్యాయసభ

తిరస్కారపు కేసు

మోతీలాల్ నెహ్రూగారి కేసు

పాట్నా, ఆగ, 15:— న్యాయసభలో పాట్నా న్యాయసభలో తిరస్కారము చేసినది తెలుపిన కేసులో నెహ్రూగారి, న్యాయమూర్తులు ఆవామి, రాస్. నా. పే. ౧౪ లోనిగా రిలయెదుట విచారింపబడెను.

ప్రభుత్వన్యాయవాది వాదము

ప్రభుత్వన్యాయవాదియగు సర్ మున్షిఫ్ ఆవామిగారు యిట్లు చెప్పిరి.

'న్యాయమూర్తికి ధర్మశాస్త్ర ప్రభుత్వమువారు తెలియని చెప్పట కుదరదు. ముద్దాయి తప్పుచేసి నా తనకు దృఢముకావడం న్యాయమూర్తికి తుదివిధిగా ఉండవలసివచ్చును. ఏదేమిదైనా ముద్దాయికి తిరిగి విధించే ననుటకూడ సత్యముకాదు. ఈ వారతలవలన దేశీయ మూర్తి తనయన్నతో ద్వైవారమునకు తగినవాడుకాదని కావన యిది కోర్టుదామగముని నిశ్చయముగా చెప్పవచ్చును. జగత్ నారాయణలాల్ కేసులో న్యాయమూర్తిచేప్పినది చాలావరకు మైనతీర్పు. జగత్ నారాయణుని విషయమై యుపయోగించబడిన 'అల్ప బుద్ధిహీను' మొదలగు పదములు ముద్దాయి లాభమున కేయు పయోగించబడెను. న్యాయమూర్తి విషయమును దృఢపరచుచున్నది. కావతె నని న్యాయమూర్తి ముద్దాయిని ఆపమానపరచెననుట న్యాయము కాదు.

తిరుపతి కొన్ని వ్యాసములలోని వాక్యములను పరిశీలించి చెప్పి దొడగెను.

ఈ వ్యాసములవలన లేఖకుని యుద్దేశము కోర్టునందు చుట యనియు కోర్టు న్యాయపరిపాలన చేయుటయే కాదు ట కనియు తెలుపబడినది. న్యాయమూర్తినికూడ ఏది దూషించుచున్నది. ఇట్టి న్యాయసాహాయ్యములను ప్రజలకు ధర్మముగా గలదిగా యీ వ్యాసములు ప్రజలకు దుర్భిప్రాయము కలగజేయుచున్నవి. కోర్టు దామగముని యిది స్పష్టము

మోతీలాల్ గారి వాదము

వందేత మోతీలాల్ గారు యిది వరకు చెప్పిన విషయములనే మరల ప్రారంభించి 'పర్సెలెటు'లో ప్రాయ బడిన వ్యాసములు న్యాయమూర్తి యొసంగిన తీర్పును పరిశీలించుటకు ఖండితములని చెప్పెను. ప్రభుత్వము ఆలోచించవలసినది తీర్పును పరిశీలన పడకుండానే లేఖకుడు ఖండించెనని అని దీని ప్రకారము ఆలోచించినయెడల లేఖకుడు అధర్మఖండితము యే చేయలేదని వ్యక్తముకావలదు

తిరుపతి ధార్మర్ష ప్రతికా సంపాదకీయములలో కృత్యమును గురించి చెప్పెను. ఈ వాక్యము 'న్యాయమూర్తి తన ఉద్దేశ్యమువలనవచ్చిన పలుకుబడిని అంగ సామ్రాజ్య ప్రచారమునకై వియోగించెనని' అనియున్నది దీనినే 'పర్సెలెటు'వాడు తన పత్రికలో ప్రచురించెను. జగత్ నారాయణలాల్ గారి కేసులో తీర్పుచెప్పిన న్యాయమూర్తికి అసందర్భములైన వాక్యములు చెప్పెను. న్యాయమూర్తి తన వనివదలి రాజకీయములలోనికి ప్రవేశించినప్పుడు సర్దికా సంపాదకుడు న్యాయమూర్తి ప్రభుత్వపక్షమున, సర్దికా వ్యవహారమును ప్రచారము చేయుచుండెనని చెప్పెను. ఆతి కేసులోకియు లేదు.

న్యాయమూర్తి

ప్రధాన న్యాయమూర్తి త. పి. కే. కేసులో మొదలైన కేసు చేయు సభిప్రాయమును సందర్భమున మిది కేసులో మాత్రము సందర్భములైన వాక్యములు చెప్పెను. న్యాయమూర్తి తన వనివదలి రాజకీయములలోనికి ప్రవేశించినప్పుడు సర్దికా సంపాదకుడు న్యాయమూర్తి ప్రభుత్వపక్షమున, సర్దికా వ్యవహారమును ప్రచారము చేయుచుండెనని చెప్పెను. ఆతి కేసులోకియు లేదు.

న్యాయమూర్తి

ప్రధాన న్యాయమూర్తి త. పి. కే. కేసులో మొదలైన కేసు చేయు సభిప్రాయమును సందర్భములైన వాక్యములు చెప్పెను. న్యాయమూర్తి తన వనివదలి రాజకీయములలోనికి ప్రవేశించినప్పుడు సర్దికా సంపాదకుడు న్యాయమూర్తి ప్రభుత్వపక్షమున, సర్దికా వ్యవహారమును ప్రచారము చేయుచుండెనని చెప్పెను. ఆతి కేసులోకియు లేదు.

పాట్నా పౌరులు న్యాయవాదులను గౌరవించుట

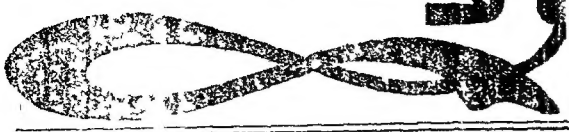
'పర్సెలెటు' న్యాయ దామగ కేసులో వాక్యములను వచ్చిన మోతీలాల్ నెహ్రూ, సర్ తేజ బహదూర్ నెహ్రూ, కేరత్ బోనుగారలకు ఈ సాయంత్రము పాట్నా పౌరుల విందొసంగి గౌరవించిరి. (ప్రే. ప్రే.)

కేసు తీర్పు

రూ 500 జరిమానా

పాట్నా, ఆగ, 16:— న్యాయసభలో ప్రతికాసంపాదకునిపై రూ 500 జరిమానా విధించు హైకోర్టు తీర్పు జరిగిరి. (ఆ. ప్రే.)

మదరాసువార్తలు

అవధి లక్ష్యాగ్రామము:— నకు బ్రజవాడి వసు సెన్ కలు పైకి గానినదనం 50 రూపాయల విరాళమును సంవత్సరపురముగా నందుకొంటిని అని డా॥ లక్ష్మీపతి గారు ప్రకటించుచున్నారు.

గౌ॥ సర్ మహమ్మదు ఉస్మానుగారికి విందు:— 21వ తేది పంజాబీల సాయంకాలం 5-50 గంటలకు గోకలే హాలు వద్ద మద్రాసు ట్యాటోరియలు కాలేజీ మేనేజింగు కమిటీచే నోనగబడును.

మద్రాసులో మరణసంఖ్య:— 11-8-28 తేదిలో అంతర్యమరణమున 216 నుండి కలరా తగిలి 99 గురు మరణించిరి. 11 గరికి మహాడికము తగిలి యద్దరు మరణించిరి. 48 గురు మలేరియావలన, 37 గురు యంతరజ్వరములవలన మరణించిరి.

చింతాద్రిపేట భక్తిమార్గనభ కాలక్షేపము
(పాదుకాపట్టాభిషేకము)
18 వ తేది సాయంకాలం 5 గంటలకు కలవల కణ్ణుల కెట్టి బాలికా గళాల వద్ద బ్రహ్మశ్రీ శ్రీరంగం శరణాపా గారిగారిచే జరిగెను.

బ్రాహ్మణేతర యువజనసమితి:— శ్రీ 48 వో లు ఆలం పైకి మద్రాసులో వైద్యవిద్యను బొంది నిలొ వాటి కలెక్షన్ మొదలుగా మద్రాసున కే తెంచు పనులమున ఎగుమతి కలెక్షన్ 18 వ తేది తనవారం ఉదయం 7 గం టలకు కలెక్షన్ వారిమేకు స్వాగతి పత్రికను నోనగెదరు.
(శ్రీ. ప్రె)

జీవకార్య సమితి:— య జనాన్యమన నోక లహిరంగపతి రెపు (17-8-28) సాయంకాలము 5 గంటలకు వామర్యుల పైకి నము వద్ద (మార్కెట్టు వద్ద) జరుగును. జనమయ్య శ్రీయుతులు టి. వి కల్యాణ నుండరి మొదలి యారు ("మరే" క్రితకా సంపాదకులు) లోకనాధపిల్లగార్లు "జంతుబలి, దేవతారాధన" గూర్చి యుపన్యసింతురు.

దక్షిణ ఫెరరల్ బ్రహ్మసమాజ భాద్రోత్సవము:— సందర్భమున జనయొక్క మువతి సమాజము ఆగస్టు 13 వ తేది తన 50 సాయంకాలం 6 గంటలకు 97 అమ్మపిల్లలతో బాల్లెటవుల వద్ద జరుగును. ఆసయమున బ్రహ్మసమాజ మతముగూర్చియం ప్రవృత్త సంఘసంస్కారము గూర్చియు కొందరు వ్యాఖ్యలుచే నుపన్యాసము లొనగబడును

నీలువిగ్రహ సత్కారమానభ:— ఒక యేడాది కారాగృహవాస ముదభి-విముండి నేటి యందయమన మధురా ప్యాంకెంజు బందిమీద నెలటి కే తెంచుచున్న శ్రీమతి ఆంజనేయమ్మ గారిని గౌరవించుటగాను రెపు 17.8-28 పుక్రవారిం కాలం 6 గంటలకు బ్రాహ్మణ వాసేష్వరు వద్ద నీలు సత్కారమా పాఠసభ్యులు శ్రీయత ది. కళంజె గారి యగ్యతర నోక బహిరంగపథ జరిగెదరు.

గౌ॥ బి॥ బి॥ సర్ మహమ్మదు ఉస్మాను సాహెబు బహదూరు:— గారి మాతనముగా నోనగ ఒడిన పైకి మద్రాసునకు వారి నచిరితిని గౌరవించుట కైర్పాటులు గావించుమిత్తము, 14-8-28 తేది సాయంకాల మన రివ్యుసభవములవద్ద కావ్వరేమన అగ్యతునిగడిలో నోనగ జరుగబడెను అవసరమగు యెర్పాటుజేయుట కొక కమిటీ యెర్పడెను. 1000 రూపాయల చందా యెత్తబడెను.
(అ. ప్రె)

రాష్ట్రీయ సహకారసంఘ మెయినింగుకాను:— వయ చెక్కుబడుట దుఖాన్తులు యీ నెల 20 తేది లాగా చెరవలెను. శిక్షణకు ఉదయమున మధ్యాహ్నము నెం గూడ జరుపబడును. ఈ శిక్షణమున పాండుటకు తమ కా లజనంతకు పూర్తిగా వినియోగించువారే చేర్చబడదురు. ఈ శిక్షణమునకు రుసుములేవియును విధించబడవు అ మ ద్రాసు రాష్ట్రీయ సహకార సంఘ వాయింటు కార్యదర్శిగారు ప్రకటించుచున్నారు.

మద్రాసు ఆదిదావిడ మహాజన కేంద్రనభ:— 18-8-28 తేది సమావేశము యీక్రింది తీర్మానము నోక గ్రీవముగా నామోదించెను. "నిన్ను బాతులయొక్క ఆర్థిక, సాంఘిక, రాజకీయ, విద్యా, నైతికాభివృద్ధులకు తగిన సాధనములు గూర్చి ప్రభుత్వము తో నా లో చనలు పలు పుటకు గాను, మద్రాసు నగరములో నోక నిన్ను బాతుల నెలటలు ఘడవేమనకు నిరముగా సాపిను నడవేమనో, మద్రాసు రాజధానియంద లి ప్రతి జిల్లాలో గల నిన్ను బాతుల సంఘముల తోక పథులుగూ ర్చి పూర్తియగు బోగట్టు నోనగవలసినదిగా లేబరు కమిషనరు గారిని గోరుటకు తీర్మానించడమయినది" (అ. ప్రె)

రాకపోకలు:— నిజాం సంపాన రైల్వే యీ జనిత ఎఫ్. ఎం. డి. కో నెంథాలుగారు నిన్నటి యందయమన మ ద్రాసు వచ్చిరి.

కోయంబత్తూరు వ్యవసాయ కళాశాల (ప్రిన్సిపాల్) తాతలింగ ముదలియారుగారు గత మంగళవారమున మద్రాసు వచ్చిరి.

ఎం. ఏ. ముత్తయ్య కెట్టిగారు బొంబాయినుండి నేటి యందయము మద్రాసువచ్చిరి.

డా॥ డి. ఎతిరాజులు (వర్తికు పాల్తు అసిస్టెంటు డై రెక్టర్) గారు మార్కెటూరునుండియు శ్రీయుత బాక్ ఎం.ఎల్. సి. గారు గుంటూరునుండియు నేటియందయం మద్రాసువచ్చిరి సర్వా కమిడి రాజాగారు గతరాత్రి మద్రాసువిడిచి పల్నా కమిడి కేగిరి.

కర్నలు మారియట్టుగారు గతరాత్రి మద్రాసు విడిచి బీకంపేట కేగిరి

శ్రీయుత సి రాజగోపాలచారి శంకరలాలు బ్యాంకరు గార్లు నేటిరాత్రి మద్రాసువిడిచి బెంగళూరున కేగెదరు

ప్రకృతిచికిత్సా మహాసభ
నెల్లూరు, ఆగస్టు 16.—ప్రకృతి చికిత్సా మహాసభ సమా వేశము ఈనెల 18, 19 తేదియందు నెల్లూరులో నేంకటగిరి రాజాగారి కళాశాలభవనమున ఆవధానశోవడి కాశీ కృష్ణ మారాధ్యలచారి అధ్యక్షతన జరుగుననియు ఏర్పాటులయి యు మగియుచున్నవనియు సన్మానసంఘపు కార్యదర్శి తిరిపి వార్త పంపుచున్నాడు.

న్యాయస్థానవార్తలు

జూరినిర్ణయము, సెవన్సుజడ్జిల అధికారము

(న్యాయమూర్తులు వాలకు, వాల్సుగార్లు యెడట)
జూరి నిర్ణయమున, సెవన్సు జడ్జిలు అంగీకరించి తీరవలెనా లేదాయన విషయ మీదినమున నోక కేసునందు, ప్రాక్టర్లులో, న్యాయమూర్తులు వాలకు, పక్షాహంవాల్సు గార్లు యెడట విచారణకు వచ్చును.

మొట్టయ్య పిల్లె అనునతడును, మరియొకరుగుడు ఇటీవల బందిపోటుగా, యంగుసామిరావు అను నతని నెక్కి పట్టు కొని కొట్టిరినియు, అతనివద్దనున్న నక్షత్రముల యొంగమున లాఠానిరనియు పోలీసువారు కేసుపెట్టిరి. మధుర ఆస్టెంటు సెవన్సు జడ్జి గారి కేసున, అయిదుగురు సభ్యులుగల జూరి సహాయముతో విచారించి తుదకు జూరివారు, 1, 2 మద్రా యిలు దోషులని ఏకగ్రీవముగ నిర్ణయించిరి 4, 6 మద్రా యిలు గూడ దోషులని ముగ్గురు జూరి సభ్యులు అభిప్రాయ మొనగి వారు నిర్దోషులని ఇత్యుత సభ్యులు దెలిపిరి. సెవన్సుజడ్జి 4, 6 మద్రా యిల సందర్శనకు, అల్పసంఖ్యాకులగు జూరి స భ్యుల యభిప్రాయముతో నేకీకరించుచు, సదగ మద్రా యిలు నిర్దోషులని యభిప్రాయపడి వదలివేయుచు నాయొక్కోర్టువారి యభిప్రాయ మడిగెను

ఇటీవల, ప్రాక్టర్లు ఫుల్ బెంచివారిక కేసులోగానించిన నిర్ణయమున జూడగా, జూరియభిప్రాయము ఏకగ్రీవముగనున్న పుడే దాని సంగీకరింపవలసిన బాధ్యతగలదనిగాని, భిన్నాభి ప్రాయమున దెలిసినపుడు, అధికసంఖ్యాకుల యభిప్రాయము ను అంగీకరింపవలెనను బాధ్యత లేదని అసిస్టెంటు సెవన్సుజడ్జి అభిప్రాయపడెను.

ప్రాక్టర్లులో న్యాయమూర్తులకేసును విచారించి, జూరి భిన్నాభిప్రాయమున దెలిసినపుడు వారిలో అధిక సంఖ్యాకుల అభిప్రాయము సంగీకరింపవలెనను బాధ్యత లేకందజేయుట ప్రాక్టర్లు ఫుల్ బెంచివారి యభిప్రాయముగాదని దెలుపుచు, జూరిలో అధిక సంఖ్యాకుల నిర్ణయముతో నేకీకరించి 4-6 మద్రా యిలకు అయిదేకీసంవత్సరముల కఠినశిక్షవిధించిరి.

కార్మిక సంభవము

బొంబాయి మిల్లు సమ్మె

శ్రీకృష్ణకృష్ణ

పంచాయితీసంఘమునందు

ముగ్గురుసభ్యులుండుటకు అంగీకరింపబడినది
బొంబాయి, ఆగస్టు 15:—బొంబాయి ప్రభుత్వసభ్యు లగు హిదయతుల్లాగారు మిల్లుయజమానతోడను సమ్మెదారు లతోడను సంప్రదించిరి. పంచాయితీసభకు ఏర్పాటుచేయుట కును ఆపంచాయితీదారును ఆమోదింపటకును ఉభయపక్షముల వారును అంగీకరించిరి. ఈపంచాయితీసభ ఘనములో ముగ్గురు సభ్యులందఱును ప్రభుత్వాధికారియగు సభ్యుడొకడు సమ్మె దారులచే తనతరపున నియోజితుడై సభ్యుడొకడు మిల్లుయజ మానుల తరపున వారిచే నియోజితుడై సభ్యుడొకడు, ఈరీతిగా పంచాయితీదర్శి విచారణప్రారంభించుటకు పూర్వము కొన్ని చిల్లర ఏర్పాటులు కావలసియున్నవి.

పంచాయితీసంఘమువారి తీర్పుచెప్పబడటకు నుండి గా యిక్కడే సమ్మెదారులు పనితో వేరవలయుననియు తీర్పు చెప్పబడెనరకును ఇటీవల మిల్లుల జమానలు తయారుచేసిన వేత నప్రమాణములకట్టిక ననుసరించి ప్రస్తుతము పనివాండ్లకు జీత ములిచ్చుచుండెదమనియు తరువాత పంచాయితీవారు నిర్ణయం చెడి వద్దతి ప్రకారము జీతము లిచ్చెదమనియు మిల్లుదారులు చెప్పిరి.

సమ్మెదారులందులకు సమ్మరించలేదు. సమ్మెకు పూర్వ ము అమలులో నుండిన వేతన ప్రమాణముల ననుసరించియే జీత ములను క్రిస్తుతము బట్టాదాతయవలసిననియు తరువాతపంచా యతీ తీర్పు ప్రకారము జీతము ఇవ్వాలనినవనియు అటు సమ్మె తిండయెడల పనిలోని కిష్కంకు వచ్చెదమనియు సమ్మెదారులు జరులు చెప్పచున్నారు. (శ్రీ. ప్రె)

ద-ఇ-రైల్వే సమ్మె ఫలితములు

తంజావూరు, ఆగస్టు 13—రైల్వే ఆస్తు 121,122 128 నెక్కుల ప్రకారము నిండితులైన 41 వంకికి మానువరం పలుమేజిస్ట్రేటుగారు కారాగృహ వాసశిక్షలను విధించిరి. 3 నెలలు మొదలు 4 నెలలవరకును శిక్షలు అందరికిని విధింప బడినవి.

తంజావూరు జిల్లాచేజిస్ట్రేటుగారి ద్ద ఆస్తిలు దాఖలు చేయబడినవి. (శ్రీ. ప్రె)

తంజావూరులోని పాకులు 19 మంది మానువరంలో రైల్వేసమ్మె తోబాటా జరిగిన దొంగిల్ల కి కారణభూతు లని నిందితులైరి. వీరి కేసు విచారణ తంజావూరు జాయింటు మేజిస్ట్రేటుగారి యెడట జరిగెనది 29 తేది వాయిదా వేయ బడెను. (అ. ప్రె)

144 సెక్సును రద్దుచేయబడినది

న గల్లట్టుం సరివద్దులలో రెండునెలలవరకును రామ స్వామి అయ్యంగారు గిరిగారు వోషిగారు డిల్లియు ఎ. ఆర్. నాయుడుగారు ఉపన్యసింపమాడదని ఆజ్ఞాపించుచు 144 సెక్సు ను ననుసరించి జూరిచేయబడిన ఉత్తరువురద్దు చేయబడినది. (శ్రీ. ప్రె)

అరెస్టుచేయబడినవారి విడుదలకై

శాసనసభలో ప్రతిపాదన
కోయంబత్తూరు ఆగస్టు 15—సి యస్. రత్న వధావతి మొదలియారుగారు పెట్రెబురీ తేది మద్రాసుశాసనసభలో నోకప్రతిపాదన చేయుదురు. ది-పెం-రెయల్వేసమ్మెదారుల విషయము శాసనసభవారు ముందుగా వర్షించవలయుననియు, అరెస్టులోనున్న కార్యమును కార్మిక నాయకులును ముందుగా విడుదలచేయబడవలయు ననియు తీర్మానము నామోదించెదరు.
(శ్రీ. ప్రె)

బాపట్ల అ॥ డి॥ స॥ జడ్జికోర్టులో

O. S. 60/1926, E. P 35/1928.

వాది:—పెద్ది జానకిరామయ్య.

vs.

ప్రతివాదులు:—రావూరి దేవదాసువగైరా.

ఈ నెంబరు వాది ప్రతివాదుల తాలూకు తాకట్టు ఆస్తిని నేలముకు తీసుకొనివచ్చి ప్రతివాదులకు శేతో నోటీసు చేయించగా 3 వ ప్రతివాదియైన రావూరి దేవప్రకాశరావు నోటీసు తీసుకొనక తప్పించుకొనుచు న్నాడు. 2888 కి ప్రతి వానికి శేతో నోటీసు నిమిత్తం 20-8-28 తేది వాయిదా వేసినారు. గనుక ఆనోజున స్వయముగాగాని పీడనగారి ద్వారాగాని ఆక్షేపణ లున్నయడల శేతో నోటీసు వాయిదా అయిన పైతేదీని తెలుపుకునీడి.

బాపట్ల, 28-7-28. } 5070 కోన వెంకట్రావుగారు, వాది పీడకు.

టి. రాఘవాచారిగారు, బి. ఏ. వి. ఎల్.

రాఘవాచారిగారి యూరోపు కార్యక్రమము

ఇండియను రెయిలీ మెయిలుపత్రిక లండను విశేషిరి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—టి. రాఘవాచారిగారు బి. ఏ., వి. ఎల్. బల్లారిలో పబ్లిక ప్రాసిక్యూటరు విషయాలపై సాటిక ముందు బాగుగ ప్రదర్శించగల నుప్రసిద్ధ భారతీయనటులను

ప్రాకృతికముగా సాటికరంగమును పరిశీలించవచ్చిరి. ప్రాకృతికముగా సాటికరంగమును పరిశీలించవచ్చిరి. ప్రాకృతికముగా సాటికరంగమును పరిశీలించవచ్చిరి. ప్రాకృతికముగా సాటికరంగమును పరిశీలించవచ్చిరి. ప్రాకృతికముగా సాటికరంగమును పరిశీలించవచ్చిరి.

లండనులో చాలా సాటికరంగములను జూచివీడ్చుట రాఘవాచారిగారు పొందిన విమోక్షనములను బోయి అంతర్జాతీయ సాటిక సమాజముల మహాసభకు బోయి, అచ్చట నుప్రసిద్ధ ప్రేమించి నటులను జెయియగారిని సందర్శించిరి. ఆచారిగారు ప్రేమించి జర్మను ఇటలీ సాటికరంగములను పరిశీలించుచున్నాడు. వారి ఆలోచనానిధి సరిగలేనందున త్వరగా సంచారము ముగించుకొనవలసినట్లెనె.

భారతనాటకరంగ పునర్నిర్మాణము

శ్రీయుత టి. రాఘవాచారిగారి ప్రచారము

ఇల్లస్ట్రేటెడు లండను న్యూస్పత్రిలో జె.టి. గ్రీను చేగారి ప్రకటించబడిన వ్యాసమున కనువాదము

మన భారత సామాజ్యములో చాలా అక్కర్లేయే మన పురుషుడొకడు ప్రస్తుతము లండను నగరములో ఉన్నాడు. శ్రీ యుత రాఘవాచారిగారు పేర్కొందిన యొక సంస్కృత వండితుని పుత్రులు. మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ పట్టభద్రులు. బల్లారిలో పబ్లిక ప్రాసిక్యూటరు వదలిలో నన్న యొక శాస్త్రాచార్యుని. వీరు భారతనాటక రంగము నున్నతస్థానమునకు దెచ్చుటకు సంకల్పించి యున్నాడు. "ఇండియన్ సాటిక రంగము" అని వీరు నున్నాడు. భారత నాటకరంగమును యూరోపియను నాటకరంగముల సానమునకు దెచ్చి, మద్రాసులో నొక నాటక కళా పరిషత్తును స్థాపించి తన యదర్శమును నిర్వహించుకొనగలగువరకును, తన జాతియొక్క సహజోత్సాహముతో వీరు దానిపై స్వార్థశీలముందురు.

భారతనాటకరంగముయొక్క పూర్వచరిత్రము

నేను వీరితో చాలాకాలము సంభాషించితిని. వీరు నాతో నిట్లునడిపిరి:— "గత యిరువదేండ్లముండియు విక్టోరి పేర్కొందిన దక్షిణ భారత అమెచ్యూరు నాటకరంగముతో నాకు గాఢముగ సంబంధము గలదు. పేక్సుపియరునందు నాకు ప్రీతి. ఈ మహాపురుషునిచే సృజించబడిన గొప్పగొప్ప పాత్రములను నేను భారతీయ దృష్టితో పోషించి యున్నాను. దేశచరిత్రకారము, పదుమూడవ శతాబ్దము నుండి భారతనాటకరంగమునకుగల ప్రాముఖ్య మెదియులేకుండెను. మద్రాసు రాష్ట్రమునకు చెందినంతవరకు, గత యిరువది లేక ముప్పదియేండ్లముండిమాత్రమే నాటకరంగము విద్యాధికుల యొక్క నిత్యజీవితములో నొకభాగముగా పరిగణించబడుచున్నది. మొన్న మొన్నటివరకునూడ నాటకరంగము పూర్తిగా విధిసాటికల వాస్తవములచే యుండెను. వీరు గ్రామగ్రామములకు బోవుచు తాత్కాలికకాలము గట్టుచు పురాణగాథలను చాలమోటుకపుచున్నారట. నాటకరంగాలను నిరసాపిత మొనర్చువలె ననుభావము యిప్పుడు నూతనముగా బుట్టినది. నాటకరంగమున కంటుకొనియున్న మోటు లక్షణముల నన్నిటిని దీనివేసి దానిని కుద్రవరుచుటకును, దాని కుదిరెనునలంకారముల నొసగుటకును, దానికి సంఘములో నుచితసాన మేర్పరుచుటకును, కడు ప్రయాసముతో కృషిసలపుచున్న అమెచ్యూరులకే యీ కీర్తియంతయు జేందవలసియున్నది. ఇది ఇందుమిదుగా నొక నూతననిర్మాణము నీచభావము, అసభ్యుని మయాసక్తి, కుచ్చుచ్చాపారము, దుర్బంధ బోధనము, అత్యధిక శాతకరము మూఢ మతములు, మున్నగు కొండల నూడబెరికిన పిమ్మట, ప్రాచీన పవిత్రాదర్శములు భూగర్భమునుండి బయటి కులుకుచున్నవి. భారత నాటకరంగ పునర్నిర్మాణమునకు మీ నాటకరంగమునుండి మేము నేర్చుకొనవలసిన విషయము లేవయిన నన్నచో దానిని నేర్చుకొనుటకే నీనిచటి కేలేందయినట్లున్నాను."

యూరోపియను పద్ధతుల ననుసరించుట

ఈరీతి క్లిష్టము మార్గము దోరయున్నది. బెర్నార్డుసా, సర్ ఆర్థర్ హెనెకో, సర్ నీజలుప్లే థెయిసా, సర్ ఇన్లెం గోలాంట్ల, సర్ బాన్సను ఫార్బెను రాబర్టుసా, శార్లెస్ ఫార్బెను, గార్లెస్ గలిసికొని వారియాదరమున వీరిపురుషులయొక్క నాటకకళాశిక్షాపదధిని, అందుముఖ్యముగా ఆర్. ఏ. డి. ఏ. నేర్చుకొనుచున్నారట. వీరు లిరిక భారతదేశమున కేగినతరువాత మాయొక్క అధునిక నాటకకళను పూర్తియగు నాధునికపద్ధతులమీదనే ప్రదర్శించుటకు దేశీయ నాటక కంపెనీ యొకటి యేర్పరుచవలసియున్నాడు. ప్రత్యభ్యుమున వీరు తమ స్నేహితులగు అమెచ్యూరులమీదనే ముఖ్యముగా శాధారణపదధినియుండును. కాని మద్రాసు పరిషత్తుచుమాత్రమే నెంటునే స్థాపించుటకును తమ విద్యార్థులకు మా పరిషత్తు యొక్క సూత్రములలో పూర్తిరియగు శిక్షణ మొనగుటకును వీరు ద్వేషించి యున్నారట. ఈ కార్యము కొనసాగుటకుగాను కళయందారి లేరియున్న కొందరు ఆంగ్ల నటులను నటురంగండ్లను నియమించి వీరిద్వారా తమ విద్యార్థులకు శిక్షణమొనగెనరు. లండనునగరములో నొక చిన్న సంఘము వీరికి సలహాసంఘముగా బనిచేయుచుండును. ఈ సంఘముమూలమున లండను నగరవందలి నాటకాదర్శముతో తమ సంఘమునకు సంబంధ మేర్పడగలదు. మూల నాటక భారతదేశ నాటక కళతోపరిచయములేనట్లుగానే భారతీయులగూడ మాయొక్క నాటక కళతోపరిచయము లేదు. ఈ కారణము దీర్ఘబుక శ్రీయుతరాఘవాచారిగారు సంకల్పించియున్నాడు.

లండనులో భారతనాటక ప్రదర్శనములు

ఇకముందునుండి రెండుదేశములమున పరమగుసంబంధ మేర్పడును. "గవర్నమెంటుయొక్క వాక్యబోధనాదర్శ" చే న పృథ్వీపురుష ప్రదర్శనమును భారత నాటకరంగమున నధికముగా మేము నేర్చుకొనగలగుటకుగాను, శ్రీయుత రాఘవాచారిగారు ప్రాచీనాధునిక భారత నాటకముల ప్రదర్శించు చున్నారట. అంతర్జాతీయ నాటక సంఘమునకు చెందిన విన్ కిట్టి కల్లభగారిని సంకల్పించి యున్నాడు.

ఆంగ్ల భారతనాటకకళాఖి వ్యవస్థాగ్రాహి యొక యువశాస్త్రాచార్యుని వీరివద్దకు తమూరుచేయుచున్నాడు. వీరు దలచెట్టియున్న విధానములమున నీయువశాస్త్రాచార్యుని దిమిడియుండును. లండనునందును, యితరప్రాంతములందును, మా నాటక ప్రదర్శనములను జాగ్రత్తతో పరిశీలించిన పిమ్మట, తమ యదర్శనము యొక్క విధానమును పూర్తిగావించి, సభావేదికలనుండి తమ యువశాస్త్రాచార్యుల నొసగెదరు. ఇట్టి యాకర్షణీయముగ నుపశాస్త్రాచార్యుని నూతనోద్యమము అనేకుల నాకర్షించి మున్ముందు దీనిమూలమున భారతదేశమునకును మన సామాజ్యమునకును ప్రస్తుతముకంటె నధికముగ స్నేహభావ మేర్పడకతప్పదు.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(15-8-28)

Table with 2 columns: Item Name and Price. Includes items like 'నీమజపులి దినుసులు', 'ఇరువది గజముల పీస్ ధరలు', 'కారికములు', etc.

నూలు

Table with 2 columns: Item Name and Price. Includes items like '40 నెంబరు సీమ (రీ పా కట్టలు)', 'చలువ (కొంక)', 'చలువ (నాగకన్యక)', etc.

సిమెంటు పీపా వెల:

Table with 2 columns: Item Name and Price. Includes items like 'గిల్ గో పేప్ (చెయ్యి)', 'జర్మన్ సెమెంట్'.

చక్కెరము టయొక్క ధర:

Table with 2 columns: Item Name and Price. Includes items like 'జావా "రెడీ" రు 25-15-0', 'వేరుసెనగ నూనె'.

"ఇంగ్లీషు బాదపధరలు—గానుగ రు 117.

ఆముదము

Table with 2 columns: Item Name and Price. Includes items like '(మిల్ బెలివర్) రు 105-0-0', 'పదునుచేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు'.

Table with 2 columns: Item Name and Price. Includes items like 'అవుతోలు (7 టు 7 1/2) "అవ్కంట్రిన్" రు 1-6-0', 'అవుతోలు (8 టు 8 1/2) రు 1-5-0', etc.

పార్వతి జయాభినందనము

అహమదాబాద్ పౌరులు వశేలుకు

గొప్పస్వాగతము నిచ్చుట

అహమ్మదాబాద్, ఆగస్టు 16. — బాగ్లోలి సత్సాహిబ్ హను విజయము నొందిన తరువాత కల్లభ బాయి అహమ్మదాబాదు వచ్చుట కిదియే క్రధయముగా న నగరపాఠులు వారిని రారాజుకన్న పెక్కుమార్త క్రితం గౌరవించిరి. స్త్రీమను చిత్ర విచిత్రములుగా నలంకరింపబడియుండెను. అహమ్మదాబాద్ లోని పెద్దలును, వేలకొలది సామాన్యజనులును వారిని గౌరవించుటకు చేరియుండిరి. పుష్పనూలాలంకృతుడగు సర్దార్ గార నగరములో చుట్టుపీఠులగుండ నూరేకింపబడిన. రాచబాటఁ కిరైపుట ప్రేక్షకులు క్రిక్కిరిసియుండిరి పిప్పలును గృహములును చక్కగా నలంకరింపబడి యుండెను. బాటపొడుగునను (వజలు జయజయధ్వానములు చేసిరి. సగముదూరము పోవు సరికి కల్లభ బాయిగారు కూచున్నబండి పూటలోనిండియుండెను. ర గంట లూరేగినతరువాత కాంగ్రెస్ సంఘభవనము వద్దకు వారుచేరిరి. ఈసాయంత్రము సర్దారుకు అభినందన పత్రము పమర్చింపబడును. (సీ. కెన్.)

అపరాధాద్, అగ్రస్తు 16:—షేర్ బాగహాలు ప్ర
కృతగా ఉత్సవము కట్టించుటగా షేర్, స్టాక్ బ్రోకురుల స
మూహ్యమును క్రియత వల్లభ బాయిగారికి బంగారహారమును
కానుకగా నిచ్చెను. (అ. 1 శ్లో.)

శ్రీ కృష్ణమోహన
నాటకసమాజము

ఏలూరులో పదర్చనములు

కలియుగాంజనేయ విరుదాంకితులగు శ్రీయతు సి. యస్. నరేశంగారి శ్రీకృష్ణమోహన శాటకసమాజమువారు ఈ నెల 11 వ తేదీనుండి మాహిలాపురంబున శాటక ప్రదర్శనములు ప్రారంభించివారు. ఈ కంపెనీ యేయూరవచ్చినను ప్రతీవకారకములగు సంస్థలకు సహాయము చేయుటకు శాటక ప్రదర్శనములను నిమిషము చేయరు ఈ కంపెనీ పోషకకర్తయగు శ్రీయతు నరేశంగారు తమకుండు దైవభక్తికి వుచితముగు శాటకములనే ప్రదర్శింపించునూ ఆంధ్రదేశమున కడుంగడు నన్నికెక్కి యున్నారు. వీరిని ఎరుంగని ఆంధ్రులు బహుస్వల్పము. వీరు తమిళదేశ వాస్తవ్యులయినను ఆంధ్రభాషలో పేరన్న కగన్న కవులను పోషించి వార్తచే చక్కని ఆంధ్రశాటకములను వ్రాయించి ఆంధ్ర శాటకకళను పోషించు చున్నందులకు ఆంధ్రులు వీరికెంతయు కృతజ్ఞులు. వీరు క్రిందటి సంవత్సరమున ఈ రోజులలోనే మా వట్టణమునకు వచ్చి కొన్ని శాటకములను ప్రదర్శించిరి. ఇచటి వ్యాయామసంఘము మొదలగు సంస్థలకు సహాయము చేయుటకు కొన్ని శాటకములను ప్రదర్శించి ఆసంస్థలవారి యాకీన్సులను పొంది విజయధ్వజములతో సజ్జరిరి. ఈనెల 11 వ తేదీని వీరు "గరుడగర్వధంగ" శాటకమును ప్రదర్శించిరి అనాడు రాత్రి వ్యాయామ సంఘమువారు చక్కని పద్మరత్నములను వారికి సమర్పించిరి. 12 వ తేదీ రాత్రి "లంకాదహన" శాటకమును వీరు బహు జయపదముగా ప్రదర్శించిరి ఇందు శ్రీయతు నరేశంగారు ఆంజనేయపాత్రను ధరించి మావరులకెల్ల ఆయాసమయమునందు సోమ, భయ, హాశ్వర్య, దుఃఖములను కలుగజేసిరి. ఈమహాయాడు శ్రీమదాంజనేయవతారమ అనునట్లు శాటక ప్రదర్శనసమయమందు ఆయావేళల కథనమునంది మైమరచి యాత్మతో మారుతివలె నటించి ధన్య ధనిపించుకొనెను. అశోక సమున నీతానందకృతావసరమున వీరు సంతోషముపట్టజాలక మురవది తాండవించినపుడు ప్రేక్షకులలో ఆనందబాష్పములు రాల్చినవారు చాలాదిక్కున నీతపాత్రను ధరించిన శ్రీమతి గంగమణిరూప చాల ప్రశంసనీయముగా నటించెను వీరిరువురిలను యీ శాటకసంఘము శోభగాంచి వన్నెకెక్కిచున్నదని స్పష్టము పండియాలెదు. భక్తమందాదేగు శ్రీరాముని రూపాలనను ఆశ్రితపక్షపాతియగు మారుతి కటాక్షమువలనను శ్రీయతు నరేశంగారు దీర్ఘాయురారోగ్యైశ్వర్యముల కలిగి ఖింతురగాక.

యం. కోటయ్యనాయుడు,
ఏలూరు 14-8-28

బర్తావారు సంపూర్ణ బాధ్యతాయత్త
ప్రభుత్వము పొందనర్హులు

శా॥ పతేలుగారి అభిషేకములు

కలకత్తా, ఆగస్టు 15:—ఇంగ్లీషుమేను వశిక ప్రతినిధి సందర్శింప నోరే వలెలుగారు బర్మావారి విషయమై ఈక్రింది అభిప్రాయములను తెలిపిరి. సంపూర్ణ వాద్యతయంత్ర ప్రభుత్వముపాద ఏరాష్ట్రమువారికి అర్హతయున్నదని ప్రక్షింబిన బర్మానాటికి అర్హవిధముల అర్హతయున్నదని చెప్పవలెను. బర్మాలో స్వర్ణనిక్షేపములు లేవు. సాంఘిక సంఘర్షణములేదు. నిమ్మకాయలు గొడవలేదు. దారిద్ర్యము తామును బర్మాయందు కనుకడవు విద్యావిషయములందు ఇతరరాష్ట్రములకన్న బర్మా వారు విషయములున్నారు.

భారత సంస్కరణములు కేవలము పరిశ్రాంతియు నుద్దేశింపబడినవైనచో భారతకావనపథివారు రాష్ట్రీయకావనపథివరులను పుష్కరములను తృప్తికరముగ నిర్వహించెనని చెప్పక తప్పదు. భారత వ్యవహారములను పరిష్కరింప కావనపథివారు అన్ని విధముల అర్హులని నిరూపింపబడినది. కావున కావనపథివకు సంపూర్ణాధికారములు నిల్పవలెను. ప్రజలకు నిజముగ స్వాతంత్ర్యమివ్వబడిన ఒక విధముగ బాధ్యతకూడ వీరవుడును. అప్పుడు సాంఘికవిభేదములు వాటంకట అవియే సమసిపోవును. ఇంగ్లాండు కాలిలిక్కులు (ప్రాటిస్టెంటులు పోరాడుదుండెడివారు. కాని ఇర్లాండు వ్యవస్థాపకముగాగానే ఈసంఘర్షణము అంతమొందినది. ఇప్పుడు కాలిలిక్కులు, (ప్రాటిస్టెంటులు ఎట్టి తగవులు లేక నుఖముగ కాలక్షేపము చేయుచున్నారు. ఇంగ్లాండు ఇర్లాండు మున్నగు వ్యవస్థాపకములందు ప్రభుత్వతత్వ ప్రభుత్వపరిపాలన అధికముగను, ఆపాదించనవసరమువారి సంఖ్య తక్కువగను యున్నది కాని భారతదేశమున తరిగియు కలత్రొడుగు నున్నది. అయినను భారతదేశమునందలి కావనపథివరులను బాధ్యతలను ప్రకాశపరిచుచుగ నిర్వహించుచున్నవని చెప్పవలెను.

(1) (మొ.)

కందిపాటి దేవదాసుభార్య కందిపాటి అడవి అనుఅమె
గత 12 సంవత్సరములుగా కనడలేదు. అమె యొచ్చటనున్న
దో తెలియదు. పెనిమిటి మరల వివాహం చేసికొన్న యున్నా
డు. అమెను గురించిన వర్తమానము యొవరికైనను తెలిసినయెడ
ల రెండు వారములలోగా ఈ క్రింది అడ్డెనుకు తెలియజేయ
వార్తీరులు.

**J. WILLIAM Esq., Secretary,
Church, Council, Nayudupet.**

పోలవనం స్వరాజ్య ఆశ్రమపునరుద్ధారణకు
వసూలయిన చందాలు - కథమజాపితా

ప్రియదాసులు	
1 మత్స్యల సూరయ్య వగైరా	10
2 కాలింగ పుష్కయ్య	1
3 వల్లది నరసింహం	1
4 నడింపల్లి పేర్రాజు	10
5 నరకొండ వెంకటసుబ్బారావు	1
6 ఎన్. ప్రిరాజులు	2
7 సాదం నరయ్య	5
8 సాదం నారయ్య	2
9 శేకువారా యశాంసాహేబు	1
10 చింతలచెర్ల వెంకటసుబ్బయ్య	5
11 అయినవోలు కోటయ్యనాయుడు	2
12 కుకనూరి నరయ్య	2
13 చూపలి లక్ష్మీనారాయణ	1
14, బోటపల్లి నరసింహారావు	5
15 కజ్జం నరయ్య	2
16, కొండేటి మాణిక్యం	2
17 నల్లదు యిమాం మెహద్దీక్ సాహేబు	0 8 0
18, నూతం సాంబయ్య	1
19 అయినపూడి నర్మల నారాయణరాజు	4
20 ఎన్. ప్రి శిరరామచంద్రరాజు	6
21, జయశక్తి తారామస్వామి గారు	5

మొత్తం 68-8-0

అంబాదార్లకు ఆశ్రమవాసులు తమ కృతజ్ఞతా
చూపడానికి లిప్పించుచున్నారు.

చేబియ్యం సోమయ్య

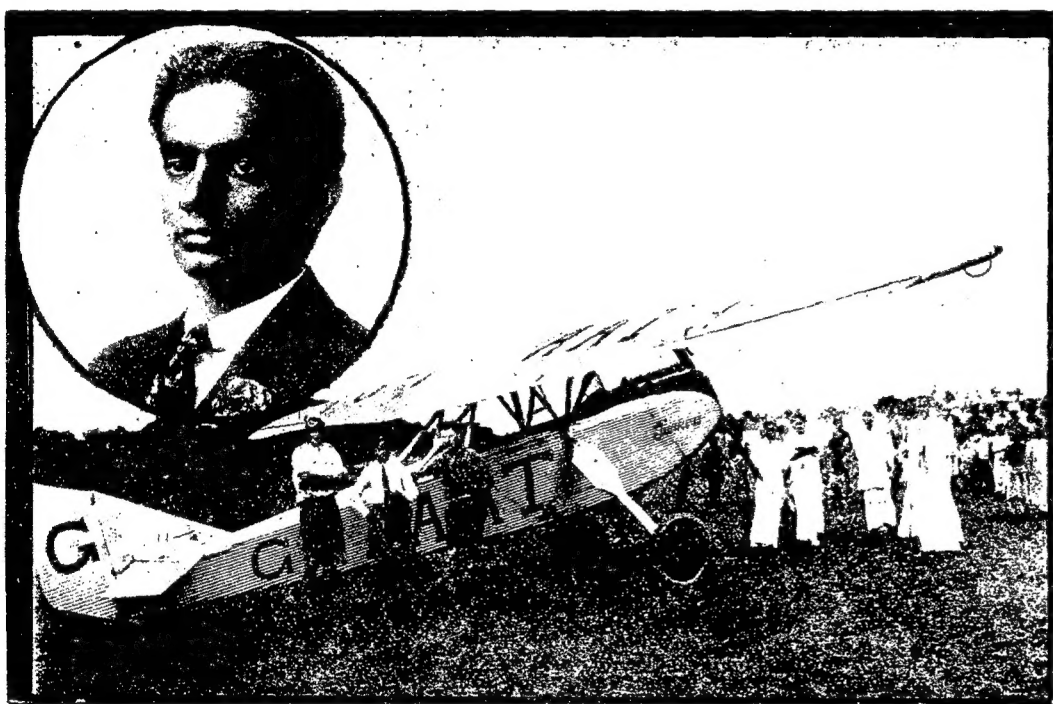
అశ్రమ కార్యదర్శి

ఇందుకూ కార్యాలయపు ప్రచరణ కార్యాలయాధి
కారిగ నెక్కిన మానాడ్లగారిని నియమించిరి. ఇతడు పూర్వము
దాగిదపల్లికా సంపాదకుడుగ నుండెను.

మదరాసులోని దివ్యజ్ఞానసామాజికు లగు యౌవనులు

అడయూరులో యీ వారమునందు సమావేశమైరి. అధ్యక్షత వహించిన "లోకమాత" రుక్మిణి అరండేలుగారు మధ్య నిలిచియున్నారు. ఆమెకుడివైపున మాలతి పట్వర్ధనుగారున్నారు. (ప్ర. భా. వీ.)

ప్రథమ భారతీయ వైమానికుడు

ఎస్. ఎ. అన్నామలై చెట్టిగారు నాటుకోటి చెట్టిలలో గొప్ప ధనికులు. జర్మనీలోను ఇంగ్లాండులోను విమానముల నడపించు శిక్షణము బొందివచ్చిరి. జర్మనీనుండి "జంకర్స్" అను 110 గజ్జపువడిగల విమానమును రూ. 30,000 లకు కొని తెప్పించిరి. భారతీయులలో స్వంతముగ విమానము గల్గియుండుటకు వీరే ప్రథములు. విమానమునందు ముగ్గురు గూర్చుండవచ్చును. ప్రస్తుతము దక్షిణాఫ్రికాలోనున్న వింట్సెంటుగారి సహాయమున గతవారమున వీరు చెట్టినాడులో విమానముపై సంచరించిరి. అన్నామలై చెట్టిగారిని పైన కాననగును. (ప్ర. భా. వీ.)

శ్రీ కృష్ణతులాభారము

దుర్గా ఎమిచ్యూర్స్ నాటకసమాజము

శ్రీయుత ఎడవిల్లి సూర్యకారాయణరావుగారు బహు నేర్వకలవారయి మొన్నటిదినం చెన్నపురి విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో నాటకమును ప్రదర్శింపజేసి వారు శ్రీకృష్ణుని పాత్రను పోషింప ప్రయత్నించిరి. వీరు చిన్న నాటినుండియే నాటకకళాభ్యాసమున నుండుటచే నేటికిని సురక్షితిని గూడ నాటకకళాభ్యాసముయొక్క శ్రీమతులుగాను జీవితమును సార్థకము జేసికొనియెదరుగాక, నాటకకళకు కావలసిన ప్రధానాంగములు శ్రీవారికి ప్రయితములయ్యును అనాడు శ్రీ కృష్ణపాత్రోచిత్యమునకు కావలసిన ముఖ్య భావ్యదంబరమన దగు దుస్తులం (Dress) తయ్యపిదముగ నుండలేవనట నిర్వివాదాంశము. 1 భావప్రకటన 2 రసస్పర్శ 3 దృష్టాంతి 4 రుచి 5 లక్ష్యలక్షణానుకూలాభినయము 6 ప్రకరణానుకూల చాటున. ఈ అంగములు నటీనటులకు అందర్లక్ష్యములు. శ్రీయుత స్థానం నరసింహారావుగారియం దీనకలలక్ష్యములను కనబడుచున్నవి. మన నాయకపాత్రధారియగు శ్రీనరసింహారావుగారు

స్వకాశము తత్వానుకూలత్రమనాయకునిగ నటించిన సూర్యకారాయణరావుగారికిడ కానాడు దృష్టాంతి నంబి మోహనేజీ దేశోవార్తలం దెప్పించుకొనును ఫలాన్యుభాంతర సోపానమెక్కుదు, తిగుడు, క్రియారూప సృష్టికర్తయగు అనాటి సకలకళావేత్తయగు సత్యభామయే యిటువచ్చియుండవచ్చు ననునంతటి మోహనేజీపరులం తెలుగలిగిరి. ప్రేక్షకులను, వీరి నవరసభరితమును మనోతరంగిణి ప్రణయరూపమందు పారుచువును నాయకుని పంధానైక్యముం గోరి బ్రహ్మాండ లహరియై, మావరులకు లక్ష్యశిక్షణ నిచ్చుచుండును. మరియు శ్రీనరసింహారావుగారి [మొన్నటి సత్యపాత్రధారియొక్క] ధనంజయ నాన్యాలు పంధానోహకై, నాయకేశ్వర మంత్ర ప్రయోగశక్తియై, నాయకీ నానేసింది, శృంగారచేష్ట లాలికించుచు, నుభేత్రానుగుణ్య బహిష్కారాభ్యంతర సీమయందు కావలియుండగల సంతటి పోషణలో నుండెనట యతిశయోక్తి కాదు. కాలానుగుణ్య రసపుష్టి తగినంత భావనారాజ్యము, భావోచ్చాటనా సామర్థ్యము ముగింపునకు కావలసిన (ప్రదర్శనాపోషణకు) మహిమ శ్రీ స్థానం నరసింహారావుగారియం కు తప్ప శ్రీపాత్రధారులకు తక్కిన యాంధ్రకళావేత్తలయందు కన్పట్టవు.

బులుసు - రామజోగరావు.

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటకసమాజము-వీలూరు

చిత్రసశీమ నాటకప్రదర్శనము

నిన్న సాయంకాలము యీసమాజమువారు రా య లు థియేటరులో చిత్రసశీమ నాటకమును చాలబాగుగా ప్రదర్శించిరి. నల, దమయంతి, భాహుక పాత్రధారులగు శ్రీయుతులు రామానుజాచారి, పండితరావు, శ్రీరామమూర్తి గార్లు మువ్వయ్యను గూడ ప్రసంగింపియుముగా నటించిరి. శ్రీరామమూర్తిగారు కొన్నికొన్ని రంగములందు కడతారపమును నిరుపమానముగా ప్రదర్శించి సభ్యులహృదయములకు ఎకపరమకొనగలిగిరి. దేవయదు పర్ణాదుడున్నగు పాత్రలనుధరించిన శ్రీయుత కొచ్చర్ల కొలు రంగారావుగారును వీరనాయకపాత్రను ధరించినవారును గూడ హాస్యరసమును చక్కగా పోషించిరి. నుదేవపాత్రధారి సభ్యులప్రశంసకు పాత్రుడయ్యెను. తక్కిన పాత్రలను ధరించిన వారందరూగూడ నెట్టిలోపమును కలుగకుండ కడుబాగ్రతగా నటించి శ్లాఘనీయులైరి.

శ్రీరామనాటకములు శ్రీరామనాటకము:- ఈసమాజము వారు విక్టోరియా పురమునీరమున యీనెల 18 వ తేదీ శనివారమునాడు సాయంకాలము ఎరవిక్రయనాటకమును 19వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంకాలము వంద్రుస్తనాటకమును 21 వ తేదీ మంగళవారమునాడు సాయంకాలమురామదాసు నాటకమును ప్రదర్శించెదరు. ఎరవిక్రయ నాటకమును వీరు వెనుక ఎచ్చినపు డత్యద్భుతముగా ప్రదర్శించిరి. ఆ నాటకమును ప్రదర్శించుటలో యీసమాజమువారికి మరెవ్వరునుసాటిరాజాలరు. వెనుక పుకహోత్రమరావు పాత్రను ధరించిన శ్రీయుత ఆరణి సత్యకారాయణగారే యీసారియును ఆపాత్రను ధరించెదరని తెలియుచున్నది.

చెన్నపురి పాఠశాలశ్రీరామనాటకసమాజమున విఖ్యాతనటులలో నొకరు నగు శ్రీయుత దేవులపల్లి లక్ష్మీ నరసింహారావుగారు చంద్రగుప్తలో చాణక్యపాత్రను రామదాసులో రామదాసుపాత్రను ధరించెదరు. నరసింహారావుగారు భాహుక, రామదాసు, చాణక్య పాత్రలయందు చూపిన అగృత నైపుణ్యమును ప్రశంసించుచు శ్రీయుత భావరాజు జేంకల కృష్ణారావు (వి. పి. వి. ఎల్ - రాజమహేంద్రవరము) గారు వ్రాసి న సచిత్రమగు వ్యాసము 7-8-1928 ని నెల 18 వ తేదీ భారతి లో 808-806 పేజీలలో ప్రకటింపబడినది. ఆ వ్యాసపదంబున నరసింహారావుగారు ధరించిన భాహుక, రామదాసు, చాణక్యచిత్రములు (పటములు) గూడ భారతిలో ప్రకటింపబడినది. ఆ వ్యాసమును చదివి ఆ చిత్రములను చూచినచో నరసింహారావుగారి సామర్థ్యము విదితము కాగలదు. నెల్లూరు వాస్తవ్యులను శుశ్రూషింప నటులునగు శ్రీయుత ఘంటసాల రాధాకృష్ణయ్యగారు రామదాసు నాటకమునందు కబీరు పాత్రను ధరించెదరుగాన చెన్నపురిలోని ఆంధ్రమహాశివయలందరును యీ మూడునాటకములకును ముఖ్యముగా నేతెంచి సభివారికి ప్రోత్సాహము నొసంగెదరుగాక యని కోరెదము.

శాసనసభలో దక్షిణభూస్వాముల ప్రతినిధియొన్నిక

(ప్రభుత్వప్రకటన, 18-8-1928)

రామనాథపురం రాజాగారి మరణమునకు శాసనసభలో భారీపడియున్న స్థానమునకు దక్షిణభూస్వాముల సంఘమువారు మరెయ్యక సభ్యుని అట్టోబరు 1 వ తేదీలోగా యెన్నుకొనలేనని గవర్నరుగారిచే ఇంచుమాలముగా కోరబడుచున్నది.

పెయెన్సికకు యీశివన విసరింపబడిన తేదీలు ప్రభుత్వముచే నిర్ణయింపబడినవి:- అభ్యర్థుల నామినేషనులు ఆగస్టు 25వ తేదీ (శనివారం) లోపున, నామినేషనుల పరిశీలన ఆగస్టు 31 వ తేదీ (శుక్రవారం, యందును అభ్యర్థుల అంత్యపట్టిక యొక్క ప్రటనము నెప్టెంబరు 1 వ తేదీ (శనివారం) యందును పోలింగు నెప్టెంబరు 26 వ తేదీ (బుధవారం) యందును జరుగును.

ప్రాథమిక పాఠశాలలకు గ్రాంటులు

(ప్రభుత్వప్రకటన, 18-7-1928)

మద్రాసు ప్రాథమిక విద్యా చట్టము (1920) యొక్క 42 (2) సెక్షనులోని నిబంధనలకు యీక్రిందినిబంధనను 9 వ నిబంధనగా ప్రభుత్వమువారు చేర్చుచున్నది:- ఏవిద్యార్థి నయినను ఒకవారికిగాని లేక సంఘమునకుగాని చెందియున్న కారణమున మాత్రమే చేర్చుకొనుటకు నిరాకరించు పాఠశాలలకు గ్రాంటులు తీసివేయబడును.

ప్రస్తుత స్థితి

భూకల్యాణము

ప్రస్తుతస్థితి నిరుత్సాహకరముగ నున్న దని చెప్ప వీలు లేదు. అసహాయోద్యమ ముచ్చెత్తి నొంది క్షీణించిన పిమ్మట, ప్రజలలో సత్వర స్వరాజ్య సిద్ధిపట్ల విశ్వాసము చాలవరకు నశించింది. అప్పుడు గనుపించిన స్వరాజ్యసందర్శనము పిమ్మట నదృశ్య మయ్యెను. చేరువున నున్న స్వరాజ్య మెచ్చటికో బోయినట్లు గనుపించెను. ప్రజలలో ప్రబలిన అంతఃసఖ్యము దొలగిపోయెను. దేశక్షేమమును గమనింపక, తమ ప్రత్యేకప్రయోజనములనిమిత్తము వివిధసంఘములును పోరాడ సాగెను. వీరలపోరాటములను దీర్చుటకు, విదేశాధికారు లెల్లకాలము నిలిచి యుండ వలయు నని వాదించుటకు వీలయ్యెను. అధికారవర్గబల మిందు వలన మరింత పెంపొందెను. శాసనసభలో జేరుటవలన, పక్షములసంఖ్య పెరుగుటయగాని, ఇతర లాభములు గలుగలేదు. పరస్పరప్రాతికూల్యము పెచ్చుపెరిగి, ఇయ్యది వెలుపలగూడ వ్యాపించెను. ఏకాగ్ర్యము చేయబోయినను, ఈ కక్ష లడ్డుపడుచుండెను. భారత శాసనసభలో కొంత జాతీయ వృద్ధి ప్రబలినను, రాష్ట్ర శాసనసభలో మంత్రి పదవుల ఆకర్షణము వివిధపక్షములను తారుమారు చేయసాగెను. పక్షముల కొక నిలుకడ లేకపోయెను. మంత్రిపదవులను స్వీకరించినవారి చుట్టును నొక పక్షము జేరుచుండెను. వీరును, సాంఘికపక్షముల వారును, అధికారులును వారియగుచుండుట గలసి ప్రజాప్రతినిధుల ముఖ్యతీర్మానములను త్రోసివేయుచుండిరి. బెంగాలు శాసనసభలో నయితము కట్టు దప్పిపోయెను. బ్రిటీషువారి అనుగ్రహము నమ్ముకొనుట దప్ప వేరుమార్గము లేదను భావము ప్రబలి ప్రజలలో నిరాశ జనించెను.

నిర్మాణకార్యక్రమముపట్ల ఉత్సాహము గనుపింపలేదు. గాంధీమహాత్ముడును వారిశిష్యులతోటియు నలుపుచున్న ప్రయత్నములుదప్ప, ఇతరప్రయత్నములు కనుపింపవలెయ్యెను. కాంగ్రెసు సంఘములు ఎన్నికలలో పాల్గొనుచుండినను, ఇతరపనులను చురుకుగ నిర్వహింప వలెయ్యెను. పలుతావులలో కాంగ్రెసుసంఘములు నిర్వీర్యములయ్యెను. కొన్ని చోట్ల సదృశ్యమయ్యెను. గ్రామములలో వెనుకటి సంచలనము లేకున్నది. ఎంత నేపటికిని సాంఘిక విభేదములే యగ్రస్థానము వహించెను. ఇట్టిస్థితి నుండి బయల్పడుమార్గము గనుపింపక దేశము నిరాశ జెందిన సందిగ్ధసమయమున, సైమనుకమిషను నియామకము ప్రజలలో నూతనోత్సాహమును గలుగజేసెను. దీనిని బహిష్కరించుటకు ప్రజలు సమకట్టిరి. ఇతరభేదములు వెనుకబడ్డెను. రాజ

కీయసాంఘికపక్షము లీవిషయమున నేకమయ్యెను. కాని, ప్రజ లెంత మొరలిడినను, శాసనసభలలోని ప్రముఖులు నిలుకడగ నుండురను నమ్మకము తొలగుచున్నది. బెంగాలులోను, బొంబాయిలోను శాసనసభ్యులు జారిపోయిరి. చెన్నరాజధానిలో గూడ నిట్టిస్థితి సంభవించునని భయమగుచున్నది. అందుచే శాసనసభ్యులు స్వల్పకార్యములనయినను పట్టుదలతో నిర్వహింపగలరని రూఢిగ జెప్ప వీలు లేకున్నది. వీరు ఎప్పటి కెటుల ప్రవర్తింతురో తెలియకున్నది. ఇట్టి సందర్భములలో ప్రజలు కేవల శాసనసభ్యులను నమ్ముకొని, యూరకుండుటకు సాధ్యపడదా? శాసనసభలవెలుపల నెటుల పాలు పడి అనుకూలఫలముల బడయ వీలగునో, బడ్డోలీ చరిత్ర తెలుపకనే తెలుపుచున్నది. జనసామాన్యపు అకుంతతచీక్షయు, ధైర్యసైర్యములును వెల్లడియయినవి.

తిన్నగ నడుపు నాయకు లున్నచో, ప్రజలు తమ గమ్యస్థానమును జేరగలరని విదితమగుచున్నది. ప్రజలు వెనుకకుబోయిరని నిందింప నవసరము లేదు. వారు ఎప్పటికిని సంసిద్ధులుగనున్నారు. దేశ స్వేచ్ఛవంకకు వారి దృష్టిని మరల్చి, స్వ శక్తి వైననే స్వరాజ్య మార్గధారిజేయుండునని వారి యందు ప్రబోధము గలిగించుచో, నిర్మాణకార్యక్రమ నిర్వహణము పట్లను, గ్రామ పునర్నిర్మాణము పట్లను, స్వరాజ్య సంపాదన పట్లను, వారు శ్రద్ధ వహింపగలరు. అందుచే, ప్రస్తుతస్థితి నిరుత్సాహము కలిగింపనక్కరలేదు. గ్రామ పునర్నిర్మాణము విషయమై ఇతర ప్రముఖులు గూడ ఆతురము జూపుచున్నను, కద్దరునిర్మాణమును దీనికి ఆధారముగ నైకొనకుండుటచే, తగిన యభివృద్ధి గనుపింపకున్నది. జనసామాన్యవృద్ధయము నాకర్షింపకున్నది. గ్రామ పరిశ్రమలకు మూలాధారమగు రాటమును మగ్గమును అభివృద్ధి జెందుకొలదియు తక్కినపరిశ్రమలు గూడ అభివృద్ధి జెందుట నిశ్చయము. అన్నిటికన్నను గాంధీమహాత్ముడుపదేశించిన అహింసాసాధనము నవలంబించుట, ముఖ్యవసరము. సత్యమును అహింసను అవలంబించుటవలన, విజయము ధృవమగుటయగాక, హిందూ దేశము ప్రపంచమునకు మార్గదర్శకము గాగలదు. బడ్డోలీప్రజలు సత్యాగ్రహసాధనవలన బడసిన విజయము శాశ్వతఫలము నొనగుచున్నది. పాలకులును పాలితులును ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనుటకు అవకాశమిచ్చినది. ఒకరినొకరు గ్రహించుట కింతకన్నను అనుకూలసాధన ముండబోదు.

అహింసపట్ల దృఢవిశ్వాస మున్నవారయినను, లేనివారయినను దీని నవలంబింపక తీరదని తెలుపుచున్నారు. హిందూ దేశమునందు మరియొకమార్గము సాధ్యపడదు. జర్మనీవంటి పాశ్చాత్యదేశమునగూడ సీమార్గము నవలంబించి, యుండిరి. నానారాష్ట్ర సంఘమువా రీమార్గము నవలంబించునెడల, యుద్ధ బహిష్కారము సులభసాధ్య మగును. ఆయుధవిసర్జనము జరిగినగాని, యుద్ధబహిష్కారము నెరవేరదని ప్రాజ్ఞులు తెలుపు చున్నారు. ఆయుధవిసర్జనముతోబాటు, హృదయ పరివర్తనము గూడ గలుగవలయును. ఇందు కనుకూలించు చిహ్నములు యూరపునందు గానరాకున్నవి. అంతర్జాతీయ

యుద్ధబహిష్కారవాదు లిదివరకు మహాత్ముగాంధీ గారి నాహ్వానించి, వారి సందేశమును వినగోరిరి. మహాత్ముడే తగిన సందేశము నిచ్చు నని వారు నమ్మియుండిరి. కాని మహాత్ముడు వీరి యాహ్వానము సంగీకరింపజాలకపోయెను. హిందూ దేశము నందు విజయము బడయకుండ, ప్రపంచమునకు హితబోధ నేయుటకు వీరు ఇష్టపడలేదు. గాంధీ మహాత్ముని అనుచరులగు బాబూ రాజేంద్రప్రసాదుగారు, ఆస్త్రియాలో జరిగిన శాంతిసభకు, హిందూదేశ ప్రతినిధిగ నేగియుండిరి. ఈ సమావేశమును దౌర్జన్య ప్రియులు బలవంతముగ విచ్చిన్నము గావించియుండిరి. రాబోవు సంవత్సరమున మహాత్ముడు యూరపుకు రాగలడని, రాజేంద్రప్రసాదుగారు సభలో జెప్పిరి. ధనికుల ఇంపీరియలిస్టులు నిలిచియుండునంతవరకు, యుద్ధము లంతరింపవని, బ్రాహ్మీగా రా సభలో చెప్పియుండిరి. మొత్తముమీద, యూరపులో శాంతిప్రియులు బయలుదేరుచున్నారనుటకు సందియము లేదు. వీరందరును మహాత్మునినాయకత్వమునకై పరితపించుచున్నారు.

కాని హిందూదేశలక్ష్యము సఫలమయినగాని, మహాత్ముడు ప్రపంచనాయకత్వమును వహింపబోడు. హిందూదేశము దౌర్జన్యరహితసాధనల ద్వారా, స్వరాజ్యమును సంపాదింపగలుగుచో, లోకకళ్యాణమునకు తోడ్పడగలడు. ప్రపంచసమస్యలపరిష్కారమునకు త్రోవజూపగలడు. అందుచే ఈసమయమున నిదురింపక భారతీయులు సత్పథముద్రొక్కి, గమ్యస్థానము జేరుట, యవసరము. గాంధీమహాత్ముడు చూపినమార్గమే శ్రేష్ఠతరముగ గనుపట్టును. స్వరాజ్య సంపాదనమునకు మరియొక ఫలప్రదమగు మార్గము నికొకరు చూపియుండలేదు. దేశము నావరించిన నిరాశ మరల తొలగుచున్నది. సాంఘికవిభేదతీవ్రత తగ్గుచున్నది. అంతఃసఖ్యవశ్యకత గుర్తింపబడుచున్నది. అస్పృశ్యత దొలగుచు, సమాత్యబుద్ధిని వ్యాపింపజేయుచున్నది. సాంఘికమతసంస్కరణాభిలాష ప్రబలుచున్నది. ప్రస్తుత విద్యావిధాన లోపములు బయల్పడుచున్నవి. మాతృభాషాభిమానము పెరుగుచున్నది. దేశీయసామాన్యభాష యగు హిందీ వ్యాప్తి యధికమగుచున్నది. స్వశక్తిపై విశ్వాసము క్రమక్రమముగ వ్యాపించుచున్నది. గ్రామమును బునాదిగనైకొని, స్వరాజ్యసాధనమును నిర్మింపవలయునను తలంపు బలపడుచున్నది. హిందూ దేశ పునర్నిర్మాణమునకు, ప్రస్తుత కార్యోత్సాహ మేమాత్రము సరిపోవదు. ప్రతికూలశక్తు లనేకములు వ్యాపించియున్నవి. ప్రతిబంధకము లనేకములు గలవు. బాహ్యశత్రువులకన్నను, ఆంతఃశత్రువులు పెక్కురుగలరు. హిందూదేశసమస్య సామాన్య మయినదిగాదు. క్లిష్టసమస్య లెన్నియో దీని యందు జేరియున్నవి. ఒకదాని పరిష్కారమునకై ప్రయత్నించునపుడు, మరియొక క్రొత్తసంకటము బయలుదేరుచుండును.

ఇంత యేల? హైందవసమస్య తృప్తికరముగ పరిష్కార మయినచో, ప్రపంచసమస్యగూడ పరిష్కారమగునని ఎంచువారు గలరు. అన్నిటికన్నను హిందూదేశము చివరకు స్వరాజ్యమును బడయునటుల భగవంతుడు నిర్దేశించుటలో, గొప్ప అర్థ

మున్నది. ఎన్ని యిబ్బందుల పాలయినను, ఎంత కాలము నుండియో పరాధీనదశయం దున్నను, భారతజాతి యింకను అంతరింపలేదు. జననత్వముల నింకనుకోల్పోవలేదు. ధర్మపథమును పూర్తిగ విడువలేదు. స్వార్థరహితమగుమహాత్ము లింకను జనించుచునే యున్నారు. హిందూదేశము ప్రపంచమునకు బోధింపగల సందేశ మొకటి కల దని వెల్లడి యగుచున్నది. వివిధ జాతులకును, వివిధ మతములకును వివిధ నాగరికములకును హిందూదేశము కూడలి స్థానమై యొప్పుచున్నది. అయినను, హిందూదేశమునకు ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వము గలదు. జగదీశ చంద్రబోసుగారు, ప్రకృతిశాస్త్రమును ఆధ్యాత్మికదృష్టితో పఠించి, ఇతర శాస్త్రజ్ఞుల దృష్టితో జూడక, చేతనాచేతన పదార్థములకు గల యంతరమును తొలగింపగలిగిరి. వృక్షములలోను, జంతువులలోను ఏకజీవపదార్థమే వ్యాపించి యున్నదని ప్రత్యక్ష ప్రమాణములద్వారా నిరూపించి, అంతయు బ్రహ్మపదార్థమే నను సత్యమును వెల్లడిజేసిరి. మహాకవి రవీంద్రుడు, మానవసౌభ్రాతృత్వమును పెంపుజేయుటకు తనగీతిక నుపయోగించి, వివిధదేశములను పరమేశ్వరునివంకకు మరల్చుచున్నాడు. గాంధీ మహాత్ముడు దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధికై పాటుపడుచు, లోకకల్యాణమేర్పడు మార్గమును నిరూపించుచున్నాడు. ఇట్టి మహనీయులు గల దేశమంతరించునా? అంతరింపదు. హిందూదేశమింకను పెక్కు గుణ పాతములను గ్రహించి, తనలోపములను సవరించికొని పవిత్రవంతమై, ఇతరులను పవిత్రవంతము జేయవలసియున్నది. ఇక్కార్యమునకు తోడ్పడువా రెల్లరును ధన్యులు.

హిందూమతము : అస్పృశ్యులు

అస్పృశ్యులనబడు నిమ్నజాతులకు హిందూ మతముపై సభిమానము గలదు. హిందూదేవాలయముల కేగి, హిందూచైవములను పూజించుటకు వారు ఆతురము చూపుచున్నారు. ఉన్నతజాతుల వారు వీరి కట్టి యవకాశముల నొసగక దూరముగ తరిమివైచుటచే, ఇతరమతములవారు వీరిని హిందూసంఘమునుండి లాగివైచుట తట్టస్థించుచున్నది. వీరిలో పలువురు విధిలేక మహమ్మదీయ, క్రైస్తవాదిమతముల నవలంబించుచున్నారు. తగిన సౌకర్యముల నిచ్చుచో తిరిగి హిందూసంఘమున జేరుట కిచ్చగించుచున్నారు. ఉన్నతజాతులయశ్రద్ధవలన జనించిన ఫలమేమి? మహమ్మదీయుల సంఖ్యయు, క్రైస్తవుల సంఖ్యయు వృద్ధియగుచుండ, హిందువులసంఖ్య నానాటికీ క్షీణించుచున్నదని, జనాభా లెక్కలు చెలుపుచున్నవి. నిమ్నజాతులను కలుపుకొనుటచేతనే, ఇతర సంఘముల సంఖ్యలు వృద్ధిగాంచుచున్నవి. ఇప్పటికయినను, అస్పృశ్యులను తొలగించి, పంచములకు హిందూసంఘము వందర్హస్థానమిచ్చుట యవసరముగాదా? ఆదిశంకరుడు చండాలునికి మొక్కి యుండెను. రామానుజుడు, మాలమాదిగలను వైష్ణవమతమున జేర్చికొని, వారి కర్హస్థాన మొసంగెను. పిమ్మటివారు, వీరి ఉదారమార్గముల ననుసరింప జాలక, ప్రాతమార్గములవంకకు మరలిరి.

కాని, అప్పుడప్పుడు సంస్కర్తలుదృఢించి, నిమ్నజాతులను బైకిచెచ్చుటకు బ్రతుక్కించుచుండిరిగాని, వీరి ప్రయత్నములు స్థిరఫలముల నొసగలేదు. నందనార్ చక్రతా కాలక్షేపములను చెప్పి పురిలో సామాన్యముగ విననివారుండరు. దీనికి సంబంధించిన నాటకములను తరుచుగ వీక్షించుచుండురు. కాని, ఇవియన్నియు వినోదములుగ పరిణమించుచున్నవి గాని, హృదయపరివర్తనమును గలిగించుటలేదు. బ్రిటీషు పరిపాలన మారంభమయిన పిమ్మట, ఆర్య, బ్రాహ్మ సామాజికులును, వివేకానందసంఘ ధియసాఫికల్ సంఘములవారును, నిమ్నజాత్యుద్ధరణకై పాటుపడియుండిరి. కాని, వీరల కృషివలన, కొలదిలాభముమాత్రమే గలిగెను. మిషనరీలు నిమ్నజాతులస్థితిని కొంతవరకు చక్కబరచినను, వారిని మతాంతరుల గావించుటచే హిందూసంఘమునకు తీరనినష్టము గలిగెను. అసహయోద్యమరూపమున స్వరాజ్యసంపాదనేచ్ఛ బయల్పడినపిమ్మటనే, దేశమందంతటను అస్పృశ్యులను తొలగింపవలయు నను నభిలాష సామాన్యముగ వ్యాపించెను. ఉన్నతజాతుల హృదయమునందు మార్పుగలుగజూచెను. పూర్వాచారక్రియలయభిప్రాయములుగూడ మారసాగెను. తిరువాన్కూరులో జరిగిన వైకం సత్యాగ్రహము, అస్పృశ్యులకు పల్లికురోడ్డులపై దిరుగుట కధికారమిచ్చెను. ఇటీవల మధ్యరాష్ట్రములలో నొక దేవాలయము నందు దేవుని పూజించుటకు అస్పృశ్యుల కవకాశ మొసగబడెను. పండిత మదనమోహన మాళవ్యాగారు, జమకాలల్ బజార్ గారి కీపిషయమున లేఖ వ్రాయుచు, తమసంతృప్తిని గనుపఱచిరి. హిందూ శాస్త్రముల కిది యనుగుణముగ నున్న దని, వీరు సూచించిరి. సనాతనధర్మపరాయణులగు మాళవ్యాగారు, అస్పృశ్యుల విషయమున నింతటి విశాల భావము జూపుట, సమంజసమై యొప్పుచున్నది. హిందూమతావలంబనమునకు, అస్పృశ్యులను పాటించుట ముఖ్యముగాదు. మీదుమిక్కిలి ఉత్కృష్టమగు హిందూమతమున కిది తీరని కళంకము నాపాదించుచున్నది. “తత్వమసి” ఇత్యాది సత్యములను ప్రతిపాదించి ఎల్లరకును మోక్షసామ్రాజ్యమును జూపిన హిందూమతము, తదవలంబులలో కొందర పట్ల తిర్వగ్గతువులపట్లకన్న ను కటువుగ ప్రవర్తించవలయునని, ఎన్నడయినను ఆ దేశించునా? అటుల ఆ దేశించెడివాక్యము లెక్కడ నయిన నున్నచో, శ్రుతివాక్యముల కివి కేవల విరుద్ధము లగుటచే, వానిని నిరాకరించుట హిందువుల పరమధర్మము. శాస్త్రమర్యాదలను బాగుగ నెరిగిన పండిత మదనమోహనమాళవ్యాగారు రందుచేతనే, అస్పృశ్యులను దేవాలయములలో పూజచేసికొన నిచ్చుట శాస్త్రముల కనుగుణముగనున్నదని చాటుట తట్టస్థించెను. అస్పృశ్యుల త్వరలో దొలగునూచనలు గనుపించుచున్నవి. అట్టితరీ, స్వరాజ్యానందమును ఎల్లసంఘములవారును అనుభవించ వీలగు ననుటకు సందియములేదు.

ఇండియా : ఆంతర్జాతీయకౌన్సిలమావేశము

బ్రుసెల్సులో జరిగిన ఆంతర్జాతీయ కార్మిక సమావేశమునందు, హిందూదేశ సమన్వయ ప్రాముఖ్యము బడసెను. సైమను కమిషనుకు తోడ్పడిన

బ్రిటీషు తేబరుపక్షమువారు తమ చర్యను సమర్థించుకొనుటకు చాల తంటాలుపడిరి గాని, వీరి గుట్టు బయల్పడెను. చర్య రహస్యముగ జరిగెను. స్వతంత్ర తేబరుపక్షమునకు జెడిస పేటను గారు, తమపక్షము ఇండియా కొనర్నిన ద్రోహము నంగీకరించిరి. హిందూదేశ స్వయంనిర్ణయపు హక్కును ప్రతిపాదించిరి. కాని తేబరు సభ్యులగు స్నెల్ గారు పెక్కికల్ హేతువుల చెలిపి, ఆంతరంగికవ్యవహారములగూర్చి, అంతర్జాతీయ సమావేశమువారు చర్చింప వీలు లేదనిరి. జార్జి లామ్యుబరీగారు, తేబరుపక్షపు పూర్వవాద్ధానములకు తాము బద్ధులమై యుందుమని, చెప్పిరి. ఎటులయిన నేమి పేటను గారి తీర్మానము కొలది మార్పులతో నంగీకరింపబడెను. స్వరాజ్యవిధానమును తయారుజేయుటకు భారతీయులకుగల హక్కును కార్మికసమావేశమువారు ప్రవచనపకుండుట శోచనీయము. బ్రిటీషు తేబరుపక్షమువారు తమ సందిగ్ధచర్యలవలన, గౌరవమును పూర్తిగ గోల్పోయిరి. అంతర్జాతీయసభలలో గూడ వీరి లోపములు వెల్లడియగుటచే, తేబరుపక్షమువారికనయినను తమ ప్రవర్తనమును సక్కుబబుచు కొనుట శ్రేయస్కరముగ నుండును. స్వయంనిర్ణయసూత్రము పట్ల పైకి అభిమానము గనుబఱచుచు, ఇంపీరియలిస్టులవలె ప్రవర్తించుటవలన, వీరు ఎవరికిని మేలొనర్పజాలరు.

అనంతపురము : రిసెటిల్ మొట్టు

అనంతపురమండలములోని ఎఱ్ఱభూముల కిది వరకు రిసెటిల్ మొట్టు జరిగియుండెను. కళ్యాణదుర్గము, అనంతపురము, ధర్మవరం, పెనుకొండ, హిందూపురం, మడకశిర తాలూకాలు క్రొత్తపన్నులను భరింపవలసివచ్చెను. : 379 గ్రామములపై క్రొత్త సెటిల్ మొట్టురేట్లు విధింపబడెను. వీనివలన మొత్తముమీద 100 కి 17.34 వంతున పన్నులు పెరిగెను. కళ్యాణదుర్గము తాలూకాలో 20.22 వంతునను, పెనుకొండలో 16.19 వంతునను, ధర్మవరమునందు 20.35 వంతునను అనంతపురము నందు 19.01 వంతునను, హిందూపురము నందు 15.84 వంతునను, మడకశిరలో 15.69 వంతునను పన్నులలో ఎచ్చుదల ఏర్పడెను. అనంతపురమువంటి బీదమండలములలోని ప్రజల కీషన్నులెంత భారములో యూహింపవచ్చును.

మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభ : సెలెక్టు కమిటీ

సైమనుకమిషనుకు తోడ్పడుటకు సెలెక్టు కమిటీ నెన్నుకొని, బుద్ధిమంతులవలె మెలగవలయునని శాసనసభ్యులకు మధ్యరాష్ట్రముల గవర్నరు గారు సలహాజెప్పిరి. శాసనసభవారు గవర్నరు గారిని సంతోషపెట్టుటకై నను తమ గౌరవమును కోల్పోవక, దేశక్షేమము నాలోచించి, సెలెక్టు కమిటీనూచనను నిరాకరించుట యవసరము. పూనా మ్యునిసిపలు సంఘమువారు సైమను కమిషనుకు స్వాగత మొసగుటకుగాని, ఇతరవిధముల తోడ్పడుటకుగాని నిరాకరించుట అనుకూల చిహ్నము.

విదేశవార్తలు

జర్మనీలో అగ్ని ప్రమాదము

12 గంటలలో 100,000 పౌనుల నష్టము

హాంబర్గ్, ఆగస్టు 14:—నిట్ హాంబర్గ్ లో అగ్ని ప్రమాదము గల్గెను. సిడ్డంగి యొక్క ఆంటు 12 గంటల పాటు తగులబడెను. 100,000 పౌనుల నష్టము గల్గెను. నదీ యుఖముగ వ్యాపక ప్రాంతములో తేలుచున్న చమురు ఆంటుకొనెను. కాని నివృత్తు చిల్లార్లు పటాలములు నాకలను గాపాడెను.

చీనా - జపాను తగవు

రాజకీయముల సూచనలు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, ఆగస్టు 16:—చీనా-జపాను తగవు చీనా ప్రభుత్వముతో సఖ్యతకు నుండుటకు జపాను జాతులను నిరోధము లేకుండజేయు మార్గమును వెదకుచున్నది. మూడు నెలల పాటు చీనా-జపాను తగవు జపాను పక్షాన నెత్తరాదనియు పిదప జపాను ఎట్టి జోక్యము జేసికొనదనియు ఆ ప్రకారము అంగీకరించుచు తగవు తీసుకొని పునరుద్ధరణ వార్తలు వెలువడుచున్నవి.

జపాను సేనలు మ్యాంటింగునుండి మరలుట

జపాను సామ్రాజ్య ప్రభుత్వధికారమును గోరుటకు మంత్రివర్గము నిశ్చయించినది బోకియో వార్తలు వెలువడుచున్నవి. ఈలోపుగ మూడువలసలను సినపూ, సింగపూర్లు, పూర్తిగా ఖాళీజేసి పునరుద్ధరణ వార్తలు గాపాడుటకు అవకాశము చెదరదు.

యాంగ్ పిన్ పిలో దేశాన్ని చీనా పాగయోడమునిగి పాగయోడమునిగి దేశాన్ని నాకావరాధికారము ఖాయపరచుచున్నది. 500 ప్రయాణికులు మునిగిపోయిరి.

హజాజి రైల్వే మరమ్మత్తు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, ఆగస్టు 15:—హజాజి రైల్వే దక్షిణ భాగమును మరమ్మత్తు జేయు నిమిషమును గూర్చి ఆలోచించుటకు పాకిస్తాన్ గూడెం బ్రిటిషు, ఫ్రెంచి, నెదరు ప్రతినిధులు పరస్పరము ప్రతినిధులకు సంప్రదించుకొని భిన్నాభిప్రాయములు గల గుటచే కథ యడిచిపోయినది. అందుచే పథ శాస్త్రజ్ఞులను, ఫ్రెంచి ప్రతినిధులు సాంకేతిక విషయములను చర్చించెదమనిరి. నెదరు ప్రతినిధి రైల్వే నెరు స్వాధీనములో నుండుకొని ఏర్పాటు చేయవలె నను విషయమును చర్చించవలె ననిరి.

జాతి సమితి

ప్రాపంచిక శాంతి ప్రయత్నమును పాడుచేసినది

బ్రిటిషు రాజ్యాంగాధికారులే!!

ఇప్పటికే రహస్యము బయల్పడినది

(వీము సర్వీసు)

లండన్, జూలై 24:—(మెయిలు) జాతి సమితిలో ప్రాపంచిక శాంతి సేర్పరచు విధానమును ఆ దొరిల్లనుగాన జేసిన ప్రయత్నములకు బ్రిటిషు రాజ్యాంగాధికారులే భంగము గల్గించెదట. ఈరహస్యమును బయల్పెట్టుచు ప్లానెస్సు విల్సన్ ఆణ్యక్షిక జాతి సమితి ఒడంబడిక పుట్టుపూర్వోక్త మను గ్రంథమును చెప్పెను. జాతి సమితి శీఘ్ర ప్రతినిధులలో జపానును గూడ సమానముగా జూడవలెనని జపాను గోర దీనిని అటంక పరచినది ఒక్క బ్రిటిషువారే! ఈ విషయమును కూడవని వెలువడు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు సినిమా ప్రభుత్వము గోరగా ఇది అశాస్త్రమునని ఆరేడి తలంచెను. అయినను తన కిచ్చిన యుద్ధపును సెరవేర్చుటలో చాల మనస్సుకంటము ఆతనికి గల్గెనని ఈ గ్రంథమున చెలియజేయబడినది.

భారత సర్వపక్ష సమావేశము

రాజ్యాంగవిధాన నివేదిక

(వీము సర్వీసు)

బ్రిటిషు పత్రికావాఖ్యలు

లండన్, ఆగస్టు 16:—నేడు బ్రిటిషు పత్రికలన్నియు సర్వపక్ష సమావేశమువారు తయారుజేసిన రాజ్యాంగ విధాన నివేదికను ప్రకటించినవి. సర్వపక్ష సమావేశమువారు తయారుజేసిన ఏకాభిప్రాయముతో రాజ్యాంగవిధానమును తయారుజేయు లేదని ఇండియానుండి విశేషములు బ్రిటిషు పత్రికలకు పదాదెలుపుచున్నది. ఇవి జేయు వారందరకును ఆశ్చర్యమును గలుగజేసెను. రాజ్యాంగవిధానము చాల ప్రాతినిధ్యముతో గూడుకొన్నది. కడు శ్రద్ధతో తయారుజేసినదనుచున్నది. భారతదేశము సుహృదసభివారు తమ గమ్యస్థానము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమేయని ప్రకటించినను రాజ్యాంగవిధానము ఏర్పాటు జేయుటకు నియమించబడిన సంఘమువారు దొంగిలించును ప్రతిపత్తి వాధారముగ గొని రాజ్యాంగవిధానమును తయారుజేయుటలో వారికున్న గొప్పరాజకీయ విజ్ఞానము రుజువుచున్నది.

న్యూలీడరు పత్రిక

ఇట్లు వ్రాయుచున్నది: భారతజాతీయవాదులు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును గోరుచుండ సర్వపక్ష సమావేశమువారు దొంగిలించును ప్రతిపత్తిని నిర్ణయించిరి.

కాని అన్ని పక్షములవారును అందరకును గానలసిన ఆచర్యమును, గమ్యస్థానమును పరిగా గ్రహించగల్గుటయే చాల ముఖ్యమైన విషయము. న్యూలీడరు పత్రిక ఇండిపెండెంటు కార్మిక పక్షమువారి పత్రిక.

బ్రిటిషు కార్మిక పక్షము

ఇండిపెండెంటు కార్మిక పక్షముల తగాదా

(వీము సర్వీసు)

లండన్, ఆగస్టు 15:—బ్రిటిషు కార్మిక పక్షములో నున్న కార్యనిర్వాహక వర్గమునకును ఇండిపెండెంటు కార్మిక పక్షమునకును నానాటికి చెడిపోవుచున్నది. పార్లమెంటు కార్మిక పక్షములో కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు రహస్యసమావేశము గావించి మార్క్స్ ను, లీన్స్ గారిని తమ విధానమును మార్చుకొని ప్రత్యేకముగ సాంఘిక ప్రచారమునే బూని రాజకీయ విధానమును తయారుజేసి ఆచరణలో పెట్టు భారమునంతను తమకు విడిచిపెట్టవలెనని రాంకీ మన్ గొల్డుగారు ఇండిపెండెంటు కార్మిక పక్షముపై ధ్వజమెత్తిగా దానికి న్యూలీడరు పత్రిక ఇట్లు తగిన ప్రత్యుత్తరం బొసగెను:—ఈ విషయము అందరినీ నడచుచున్నది. అయ్యది సాధ్యముగాదు. ఆచరణలో పెట్టలేని సిద్ధాంతములను బోధించుటకు సోషలిస్టులుగాని సోషలిస్టు పత్రికలుగాని అంగీకరించవు. కొంతవరకు వనిని సాధించగల సీతకి వచ్చితిమి. అందుచే సిద్ధాంతమును, అభ్యాసమును విడిచియుటకు వీలులేదు. సిద్ధాంతమును గుర్తించుకొన్నారమని రాంకీ మన్ గొల్డుగారు రన్నుచో, సిద్ధాంతములనుగూర్చి మాత్రమే దృష్టిని కేంద్రీకరణము జేయవలెనని, మేముగీకరించెదము. వీలన సిద్ధాంతమునకును ఆచరణకును సంబంధము లేకపోవుటయే కాని మన్ గొల్డుగారు రాక్షేపించుచున్నది. రెప్పునింగు పక్షమువారు మనము కార్మిక పక్షమువారి విధానము నాక్షేపించుచున్నారమని మన్ గొల్డుగారు కోపబడుచున్నది. కాని ఇండిపెండెంటు కార్మిక పక్షమువారి విధానము సోషలిస్టు సిద్ధాంతములను రాజకీయ విధానమునకు పూర్తిగా సమన్వయంప జేయుటయే దానివలన పెట్టుబడిపదతి పొయి సోషలిజము రావలెను. మనవని ఎంతనేపుడు ఆక్షేపించుటయే యన్నటులు మన్ గొల్డుగారు వ్రాయుచున్నది. చీనా విషయములో ఆత్ర జోక దృష్టాంతమును జూపుచున్నది. అవిషయమే మనము తమవలన జెప్పవలసిన దేదీయ లేదు. చీనానుండి మన యుద్ధనాకలను సైన్యములను మరలించవలెనని తరువాత కార్మిక పక్షమువారే ఆమోదించిరి. కాని మనవని నిర్మాణసంబంధ మైనదిగాని ఆక్షేపించుటయే గాదు. కార్యసాధనమును క్రొత్త సాధనములను వెలుపుటయేగాని వేరొందు గాదు. సోషలిజమును త్వరితగతిన ప్రవేశపెట్టుటయే మాత్రమే. దానినిసాధించ దలచితిమేని సోషలిస్టు సిద్ధాంతములనే బట్టుకొని ప్రాకటాదిన ప్రయోజనములేదు. ఇండిపెండెంటు కార్మిక పక్షమువారు సోషలిస్టు సిద్ధాంతములను వదలుకొనట ప్రమాదకరము. సోష

లిస్టులను జేయుటయేగాక సోషలిజమును ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రయత్నించుచున్నారము. మన్ గొల్డుగారు సలహా నంగీకరించి తమను భారతీయుల స్వయంనిర్ణయాధికారము నంగీకరించు నటులే గాని కార్మిక పక్షమువారు తమలో ఇద్దరిని సైన్యము కమిషనులో వనించేయుటకు నియమించినవిషయమునో ఆక్షేపించరావచ్చునట, మరల అతి విచిత్రములకు సంబంధించినదగును. ఒక్క ఇండిపెండెంటు కార్మిక పక్షమువారైన సోషలిస్టు సిద్ధాంతములు ఆచరణలో క్రమం నుండవలె ననుచున్నారని భారతీయులు తృప్తిని జూపుచున్నది. సామ్రాజ్య విషయము లందైన సోషలిస్టు విషయములందైన సోషలిస్టు సిద్ధాంతములను ఆచరణలోపాండు యుండవలె ననుచున్నవని తృప్తిపడవారున్నది.

సర్ జాన్ సైమనుగారు

కార్మిక పక్షమువారి క్రొత్త సూచనలు
“భారత సర్వపక్ష సమావేశసంఘమును
గలిసికొనవలెను”

(వీము సర్వీసు)

లండన్, ఆగస్టు 15:—సర్ జాన్ సైమనుగారు సర్వ పక్ష సమావేశసంఘమును గలిసికొనవలెననియు దానివలన ప్రస్తుతమందున్న ప్రతిష్టంభనము అంతరించుననియు రాయలుకమిషనుకు చక్కనిమార్గ మేర్పడి విచారణసాగవని కార్మిక పక్షమువారు వెలుపుచున్నది. భారతదేశము జాతీయవాదులను లిబరల్ పక్షమువారును సైన్యబహిష్కరణమును చెక్కచెదరకుండు సాగించుటచే విశేషములను కార్మిక పక్షమువారికి గూడ వేష్ట తగిలినది. భారత జాతీయత వారికి వచ్చినది. సర్వపక్ష సమావేశమున భారత రాజకీయవిధానమును జయప్రథముగ తయారుజేయగల్గినందున భారతీయుల రాజ్యాంగ నిర్మాణ సామర్థ్యము వెల్లడి అయినది. కార్మిక పక్ష నాయకులలోగూడ మార్క్స్ గల్గినది. ఈమార్క్స్ డెయిలీ హెరాల్డు పత్రికా వ్యాఖ్యల రూపేణ గాంచును. భారతీయుల సహకారమును బడయుటకు మరల క్రొత్తగా రాయలుకములను సల్పుటకు సర్వపక్ష సమావేశ నివేదికను అవకాశముగ గొనబడు ప్రయత్నించుచున్నారట.

సైమను కమిషను పరిస్థితులు

సర్వపక్ష సమావేశ నివేదిక

లండన్, ఆగస్టు 15:—కార్మిక పక్ష నాయకులు అందరును సర్వపక్ష సమావేశ నివేదికను ఆమోదించుచున్నది. చాల విలువగల దనుచున్నది. భారత సమస్యను పరిష్కరింపగల రాజ్యాంగ విధానమును భారతీయులు తయారుజేయవలెనని కార్మిక పక్షమువారు సూచించిన విషయము సార్వజ్ఞ మైనది.

సైమను కమిషను విధానములో ఇంతవరకు గల్గిన మార్పులకు కార్మిక పక్షమువారి ఒత్తుడియే కారణము. లేనిచోని ప్రతిష్టకొంటు తగవులాడక భారత నాయకులను కలిసికొని సైమనుగారు తమ విచారణ కార్యక్రమమును మరీకొంత మార్పును గలుగజేయుట కంగీకరించవలె ననుచున్నది.

ల్యాన్సుబరిగారి యభిప్రాయము

ప్రతిష్టకు భంగమైనను పరే సైమను కమిషనువారు రాండు టేబిలు పథలో సర్వ పక్ష సంఘ ప్రతినిధులనుగాని సంఘమునేగాని కలిసికొని వారు ఏర్పరిచిన సూచనను ఎట్లు నిర్ణయించుటకు వీలును. సర్వపక్ష సమావేశమువారు కార్మిక పక్షమువారి సలహా ననుసరించి రాజ్యాంగ విధానమును తయారుజేయగల్గుట ఎంతయు సంభవముగనున్నది. డెయిలీ హెరాల్డు పత్రికలో ల్యాన్సుబరిగారి యభిప్రాయమును సమర్థించుచు ఇట్లు వ్రాసిరి. సర్వపక్ష నివేదికను మనఃపూర్తిగా ఆహ్వానించుచున్నారము. మంచి పలుకుబడి గల్గినట్టియు బాధ్యత గల్గినట్టియు భారత స్వరాజ్యవాదుల తగ్గిరినిధి సంఘమువారు ఈ దొంగిలించును పరిపత్తి గావలెనని తయారుజేసిరి. వారికోర్కెకు ఎక్కువ ప్రాముఖ్యము నీయవలెను. దానిచే భారతీయుల యభిప్రాయములను ఆమోదించుటకు క్రొత్త పర్యాయములను జేయవలెను. నిశ్చయముగ ఈ దేశములో కార్మిక యుద్ధము వ్యాపకము అందరకు దివ్యము ఈ పర్యాయమును ఆమోదించెదరు.

దొంగిలించుటకు ఈ సంవత్సరము ఎక్కువ బ్రిటిషు మోటారుబండ్లు ఎగుమతి అయినవి.

బుద్ధాగులో దొంగల పాల్కుడిన మెయిలు తపాలా నష్టములేకుండ దమాస్కసు జేరెను.

బెంగాలు టెనెన్సీ చట్టము సవరణ

భూస్వాముల ప్రతికూలత

ప్రభుత్వార్థి కారులకు తంతివార్తలు

కలకత్తా, ఆగస్టు 14:—కలకత్తాలో ఆగస్టు 12-వ తేదీన జరిగిన భూస్వాముల భాగ్యక్షేపకు బాగుగా వహించిన బాగాడు బెంగాలు టెనెన్సీ సవరణ చట్టమునకు ప్రతికూలభిప్రాయము చెప్పుచు బ్రిటిష్ ప్రధానమంత్రిగారికి రామ్మోహన్ బాల్గూ, లాయరుబారి, స్టేటు సెక్రటరీ, ప్రెస్బయి, బెంగాలుగవర్నరుగారి కు తంతివార్తలంపిరి. ఈ సవరణ చట్టమునకు భూస్వాములకు రయతులకు గల తగవులు హెచ్చి కోర్టులకు తీసుకుట హెచ్చునేగాని సమాధానము కుదురదు. ఈ చట్టము ఫలితముగ సాగుజేయు రయతులయం దెట్టి అభిమానము సాగుభూమి లేని ఋణదాతలకు మర్చి వర్తించుటకు బయలుపడెదరు. వారి ప్రాబల్యము ధిక్కముగ నున్నది. రాజ్యాంగవిధానము మార్చుటకుగూర్చి యేర్పాటులు జరుగుచున్న ప్రస్తుతసమయమున, యిక్కిరకు నిర్ణయించబడియున్న కొలు విధానముల మార్చి నేషనల్ యంతకాలమువరకు రాజభక్తి పూరితులైయున్న తరగతి ప్రజలకు సంకల్పికి లిగి చాల మార్పువాటిని గలదనియు తంతివార్తలందు నూచించిరి. ఇది కేవలము రాష్ట్రీయంశముగానరావచ్చు ప్రభుత్వమువారికి విధించి పెట్టవలెను. 1708 సం॥ పెర్మనెంటు సెట్లమెంటు జరిగినప్పటినుండి నేటివరకు అనేకవిధముల జమీందారుల హక్కులకు భంగకరముగ యేర్పాటులే జరుగుచున్నవి. ఇప్పుడు కొందరు స్వార్థకరులు రాజకీయోద్దేశములతో మరింతవత్తు పెట్టవలెనని ఆందోళనజేయుచున్నారు. కాని స్థానిక ప్రభుత్వమువారి కివయము విడచి పెట్టినచో వారు వీరికి నులభ్యముగ వశపడకు అని తంతివార్తలందు, ప్రస్తుతము కాసనసభలో చర్చయందున్న చట్టము కొలుదాతలకు తమ హక్కులను యింతకులకొనంగ వీలొసంగుచున్నది. అందువలన భూస్వాములకు నష్టము కలుగగలదు.

స్వరాజ్యపక్షమువారు కౌలుదారులకు

ప్రతికూలురుకారు

కలకత్తా, ఆగస్టు 15:—నేడు కాసనసభలో టెనెన్సీ చట్ట చర్చ సందర్భమున స్వరాజ్యపక్షమువారిపై వచ్చిన నిందకు జె. ఎం. నేనుగుప్తగారు తీవ్రముగ ప్రతికూలతరమొసంగిరి.

సీరమకు శివు చెల్లించుట కంగీకరించిన రయతు ఆగ్రా మి సాగుజేయక యితరత్ర ప్రయోగించినచో వారిని తరిమి జేయుటకు భూస్వాముకి అధికారమొసంగు నిబంధన యొకటి చట్టములో చేర్చబడెను. ఈ నిబంధన తీసివేయవలెనని ఫజులలు హనుగారు ప్రతిపాదించుచు ప్రజాసేవకులమని చెప్పుకొను సుండు స్వరాజ్యపక్షమువారు అన్ని విషయములందు జమీందారులకే తోడ్పడుచున్నారని, ప్రభుత్వమువారు జమీందారులను సభలో బహుత్వమున స్వరాజ్యపక్షమువారు కలసి "వింగదాను" లకు నష్టముకలిగించిరి. ఇక తొక్క తరగతి కొలుదారులమీద వదిలి. ఈ రీతిగ ప్రవర్తించినచో కొలుదారుల తరపున పాటుబడు మేము సభలోనుండి లేచిపోవలసి విన్నవని సర్ అబ్దుల్ హింగా రనిరి.

జె. ఎం. నేనుగుప్తగారు స్వరాజ్య పక్షమువారి చర్చకు సమర్థింపుచు, తాము జమీందారులకు నష్టములేకుండ, రయతులకు నష్టముకలుగకుండ జూచుచున్నామనిరి. తాము జమీందారులకే తోడ్పడుచున్నామనూట నిజమగుచో రయతుల కివయము చేపారిన సాకర్యములు లభింపకుండెడివి. తమనిన్నకు పాతము రూపుచేయువరకు యీ ప్రకారము కాంగ్రెసుపక్షమువారు బలవరచెదరని జెప్పిరి. ఈ నిబంధనయందు కొలుదారుల నష్టపెట్టి జమీందారులకు కొత్తపాక్కు జిసంగబడుచున్నదని ప్రభుత్వమువారి అంగీకరించియున్నారు. ఈ సవరణసంతకముగూడ కాంగ్రెసు పార్టీవారు కొలుదారులకు ప్రతికూలరని యన సాహసించురా యని ప్రశ్నించిరి.

ఈ విషయమున ప్రభుత్వమువారికి తలకులుగ నుండునని సర్ ప్రవోషు మిత్రగారు ప్రకటించిరి. రయతులను తొలగించు అధికారము జమీందారులకు లేకుండజేయు సవరణ అంగీకరించబడెను. సభ సాటికి ముగిసెను. (ప్రీ. 25)

నైమను బహిష్కారము

పూనా మునిసిపాలిటీవారు తీర్మానించుట

పూనా, ఆగస్టు 15:—నైమను కమిషను వారికి సహకారము జేయరాదనియు సహకారము మొసంగరాదనియు నేడు పూనా మునిసిపలసభయందు తీర్మానించబడినది. నల్లగు మహమ్మదీయ సభ్యులు నిన్ను జాతుల ప్రతినిధిగ ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిన సభ్యుడొకడు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ పట్టుజేసిరి. (అ. 26)

శతకముంజరి - భక్తిసంపుటము

వృషాధిప, నర్మేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, శ్రీకాళహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, శ్రీరామతారక, రామచంద్రశతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతకమునను పెక్కు మాతృకలతో నరిచూచి చేర్చిన పాఠభేదములును, ఆయా శతకకర్తల చరిత్రమును, రచనమును, విషయమును విమర్శించు విపులముగ పీఠికయునుగలవు. ముచ్చటలు గూర్చునట్లు మేలి క్యాలికోబైండు చేసిన సంపుటము వెల రు ౧ ౮ ౦ మాత్రమే.

శతకములు విడిగను దొరకును.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల, తపాలుపెట్టె నెం 212 రు, చెన్నపురి.

నిజాంరాష్ట్ర ప్రతినిధి:—

నామపల్లి గౌరీశంకరవర్మ అందు కో.,

586, రెసిడెన్సీ బాడ, హైదరాబాద్.

హిందూమహాసభ 27 తారీఖున కూడును

ధర్మ, 15:—ఆగస్టు నెల హిందూమహాసభ నివేదికను ఆలోచించుటకు హిందూ మహాసభ అవసరమాజేయు లక్ష్యులగు మన 27 వ తారీఖున కూడును. (అ. 26)

వాతావరణ స్థితి

1928 నం॥ ఆగస్టు నెల 16-వ తేదీ గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	మొత్తము గ్రామీణులలో ఆర్థికస్థితి	మొత్తము గ్రామీణులలో ఆర్థికస్థితి	మొత్తము గ్రామీణులలో ఆర్థికస్థితి	మొత్తము గ్రామీణులలో ఆర్థికస్థితి	మొత్తము గ్రామీణులలో ఆర్థికస్థితి
గోపాలపూర్	91	78	0.8	11.9	- 4.5
విశాఖపట్టణం	95	81	0.1	14.5	+ 2.8
కాకినాడ	95	81	...	8.4	- 4.8
మచిలీపట్టణము	95	79	...	6.6	- 8.0
కర్నూలు	98	75	0.1	11.8	+ 0.7
బళ్లారి	91	74	...	5.4	+ 0.4
అనంతపురం	0.1	6.4	- 0.8
కడప	96	79	...	6.1	- 8.7
నెల్లూరు	97	88	...	5.7	+ 0.1
మద్రాసు	98	75	0.4	5.6	- 2.5
కడపూరు	90	75	0.6	10.4	+ 8.5
నీలము	91	78	0.1	8.2	- 2.0
కోయంబూరు	86	70	...	1.9	- 1.8
తిరుచనాపల్లి	94	77	...	8.8	- 0.5
నాగపట్టణము	90	76	...	6.7	+ 1.7
మధుర	96	79	...	4.7	- 0.6
పాంబన్	89	81	...	2.0	+ 1.2
పాలక్కోట	0	- 1.0
తిరువేండ్రము	80	74	...	19.8	- 8.6
కొచ్చిన్	81	78	0.4	45.0	- 18.7
కాలికట్టు	81	74	0.8	59.7	- 14.6
ముంగళూరు	80	71	2.9	86.0	- 0.5
దెంగుళూరు	88	65	1.2	18.5	+ 8.9
మోకార	67	61	0.8	66.2	- 16.5
కొడైకానాల్	68	52	0.8	7.7	- 5.0
నూనూర్	70	59	0.2	5.8	-

సర్కారులు:—గోపాలపూర్లో 0.8" విశాఖపట్టణములో 0.1" కరించెను. ముల్క విస్తారముగ నున్నది. తగటి తేడివి 8 మొదలు 7 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్క:—కర్నూలు అనంతపురంలో చిన్నవర్షము కురిసెను. కర్నూలులో తగటితేడివి 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కడపలో రాత్రితేడివి 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నూటకము:—కడపూరులో 0.6" మద్రాసులో 0.4" వర్షించెను. ముల్క విస్తారముగ నున్నది. కడపూరులో తగటితేడివి 4 డిగ్రీలు తక్కువ. నెల్లూరులో 4 డిగ్రీలు రాత్రి తేడివి ఎక్కువ.

ఏ. ఏ. నారాయణ అయ్యర్, నేతానాథరావు ప్రతినిధులు.

ప్రధానమంత్రి గౌరీశంకరవర్మ

హంపిశిధిలమును దర్శించుట

మద్రాసు ప్రభుత్వ ప్రధానమంత్రియగు గౌ॥ డా॥ నుబ్బరాయనగారు భార్యాపుత్రసమేతముగా 11-వ తేదీ రాత్రియందు హస్తేటకు చేరిరి. మరునాటి యందు మన మోటారు బండిపై హంపిశిధిలములను (విద్యానగర సామ్రాజ్యశిలములను) దర్శించిరి. తిరిగి సాయంకాలమున హస్తేటకు మరలిరి. అచ్చట వివిధసంఘములచే సత్కరింపబడిన సత్కారశ్రమల నందుకొని వారికి తగు ప్రత్యుత్తరముల నొసగిరి. పిమ్మట తాలూకా అఫీసువద్ద కొందరికి సంవత్సరముల నొసగిరి.

18-వ తేదీ యందు మన ముఖ్యమంత్రి హంపిశిధిలమును దర్శించిరి. మధ్యాహ్నమున మోటారుబండిపై హస్తేట విడిచి బళ్లారికిగిరి. అచ్చటి ప్రముఖులు కొందరిచే నొసగబడిన విందులో పాల్గొనిరి. సాయంకాలమున ప్రధానమంత్రిగారు భార్యాసమేతముగా బళ్లారికి విడిచి మెయిలుబండిమీద మద్రాసున చేరిరి.

హస్తేట ప్రజాభిప్రాయము

హస్తేటలో నొక భూస్వామియగు శ్రీయత దొడ్డ హనుమంతరావుగారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—

ప్రధానమంత్రియగు డా॥ నుబ్బరాయనగారికి హస్తేట వద్ద జరిగిన సత్కారములు వారి గౌరవమునకు తగియుండలేదు. ఈ సత్కారములందు అధికారతరము గాని వర్తకులుగాని పాల్గొనలేదు. శ్వాసవాదులందరు గూడ చాల పట్టుదలతో దూరముగనే యుండిరి. మునిసిపలు చైర్మనుగారు శ్రీయత గోపాలస్వామి ముదలియారుగారును బళ్లారినుండి వచ్చిన తమ యశవరులును మాత్రమే మంత్రిగారిని రైలు స్టేషను వద్ద గలిసికొని హంపిశిధిలములకు వారివెంట నంటియుండిరి. కొందరు అధికారోద్యోగులును, మునిసిపలు సభ్యులును, హైస్కూలు ఉపాధ్యాయులును, విద్యార్థులును మాత్రమే మంత్రిగారికొసగబడిన విందునందు పాల్గొనిరి. ఇందుమాడు స్వాగత తోరణములు మాత్రము మంత్రిగారి రాకను తెలియజేయుటకు అచ్చటచ్చట గట్టబడుట తప్ప ప్రజాప్రముఖులయందుగాని ప్రజాసామాన్య మందుగాని పెట్టి యుత్సాహముగూడ గానించలేదు. మంత్రిగారి ప్రత్యుత్తరములలో మామూలు వాగ్దానములకన్న యితరవిషయము లేవియులేవు.

ఈసందర్భమున రెండు విషయములు ముఖ్యముగా గమనింపదగియున్నవి. (1) హస్తేట తాలూకాలోని అన్యక్షులకు డి. బి. టి. కోడలండు రామనాయకుడు గారు జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షులగు గోపాలస్వామి ముదలియారుగారిచే నెంత ప్రోత్సహింపబడినను మంత్రిగారి స్వాగతమొసగుటకు నిరాకరించిరి. (2) బహిష్కారసభ కధ్యక్షుల వహించియుండి ప్రధానమంత్రిగారిని తీవ్రముగా నిరసించి పూర్వపుమంత్రియగు రంగశాధ. మదలియారు ఆరోగ్యస్థాని ముదలియారుగారి నేలను గొనియాడి యుండిన రా॥ బి॥ సి॥ హెచ్. గౌడుగారు యీ సమయమున గోపాలస్వామి ముదలియారుగారి బెదిరింపులకు లొంగిపోయి ప్రధానమంత్రిగారిని హంపిశిధిలము వెంటనంటి తమ గృహమువద్ద భూవీధిమునకు వారి నాహ్వానించిరి.

నాగపూరు శాసనసభ

శాసనసభ

గవర్నరుగారి యువన్యాసము

నైమను సంఘమును బహిష్కరించవలదు-

చిట్టచివరకు పశ్చాత్తాప పడగలరు

నాగపూరు, ఆగస్టు 15 - నాగపూరు శాసనసభా సమావేశము ప్రారంభమైనది. మధ్యపరగణాల గవర్నరుగారిగారి పరీక్షా మండలి సభ్యులగు ప్రారంభోపన్యాసము శాసనసభ, గవర్నరుగారికి తెలియపరచువలయుననియు, సభలో కాంగ్రెసుకు శుభాభివృద్ధిని కురువలయుననియు ప్రార్థనలు చేయబడినవి.

గవర్నరుగారి యువన్యాససారాంశము

నేనీ రాష్ట్రమునకు గవర్నరుగా వచ్చినప్పుడు ఇచ్చటి ప్రభుత్వ పరిస్థితులన్నియు ప్రభుత్వమునందున్నవి. ఆపూర్వమును క్రమశిక్షణను లేదు. ప్రజాపరిపాలనాధికారములుగల యీ మంత్రి పదవులను మీరు గ్రహించి వివరించినయెడల పరిపాలనా ప్రావీణ్యము గడించుట కొనసాగించిన తరుణములను న్యూనతరముగా నెవరైనను గణించరాదు. ఇప్పుడును అట్లే నున్నది. పరిపాలనాధికారమునందు ప్రసాదించబడిన అమాత్యాధికారమును మీరు పరిమితముగా గవర్నరుగారి సమక్షముననే నేను చెప్పుచుంటిని. నాచేతనే సంతకము మీ రాష్ట్రమున కొరతనప్పుడు నేను మీకు తోడ్పడి మంత్రిలను ఎన్నుకొనుటకు సహకారి కాగలను కాని ఒక్క విషయము మాత్రమే నేను ప్రస్తుతముగా చెప్పవలసియున్నది.

మీరు మంత్రిపదవులను స్వీకరించినను స్వీకరించుటకు నున్నను పరిపాలనాచక్రము నిర్వహించుటకు తీరుగ నున్నందున.

నాగపూరు పరిపాలనాధికారము మీరు మంత్రిపదవులను స్వీకరించుటకు నున్నందున నీ విషయమును గమనించుటకు నున్నందున నీ విషయమును గమనించుటకు నున్నందున నీ విషయమును గమనించుటకు నున్నందున.

నైమను కమిషను

సయమును సంఘ విషయములో నాతిభిప్రాయములేమియును మార్పులేదనియు, గత జనవరి నెలలో నేను మీకు పోషకము చేసియుంటిని సయమును సంఘమును పూర్తిగా గ్రహించి బహిష్కరించవలదు అని చెప్పితిని. సయమును సంఘమును సయమును మీకు అసంతృప్తికరముగా నున్నదని మీయనములను తెలియజేయదగును గాని, కేవలము తిరస్కరించి నిరాకరించినయెడల ప్రేయస్కరముకాదు అని బోధించితిని. కాని, మీరు అన్యధా భావించి పయమును సంఘమును పూర్తిగా బహిష్కరించి పరిష్కరించితిరి. ఇంతరాష్ట్రీయములోని శాసనసభలవారు చాలామంది యీ నైమను సంఘమునకు సహకారము చేసినందుకు నిశ్చయించి తమ ఉపసభ్యులను నియమించుచున్నారు. మనమధ్యపరగణాల వాచావక్రము చెంటిచెడిన శివశివమనుచున్నాము. ఈ విధముగా ఉభయభ్రష్టత్వము నొందుట కొందరికి సమర్థముగా నుండునట్లు కాని యీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వమునకు పెద్దయధికారి నైన నేను మాత్రము యిట్టియుభయభ్రష్టత్వమునకు చాలామనస్తాపము నొందుచున్నాను.

మనరాష్ట్రమునకు 1921 సం॥రములోనే చీఫ్ కమిషనరు తీసివేయబడి గవర్నరు నియమించబడియుండెను. కాబట్టి మన రాష్ట్రమునకు వచ్చిన తర్వాత ప్రాప్తిం చి 7 సం॥ తర్వాత మంత్రి కన్సల్ నెక్కినవారము కాలేదు. కాబట్టి మనకిప్పుడు యీ నైమనుసంఘమువారు నూతన రాజ్యాంగాధికారముల నొసంగదలచి వచ్చినప్పుడు వారి యెదుటకుబోయి మనకు కావలసిన చూతకాధికారములనుగూర్చి విజ్ఞాపనచేయుటకు మనము నిరాకరించినయెడల మనమూర్ఖిభావమునకు వారు అపారముగా గల్గించెదరు. నూతనాధికారముల కసవరములయెందులకెంత నేను మనమూర్ఖిభావమునకు వచ్చి అడుగులేదని వారు భావించెదరు.

ఇప్పుటికైనను మీరు బాధిమంతులై సయమును సంఘమును బహిష్కరింపకును అనుభవమును వెంటనే నియమించుటకు తీర్మానించదలచిన ముచ్చట నున్నాను. ప్రస్తుతము మీ యిట్టి తీర్మానము చేయునట్టి నూతనము నాశనము కల్గించుటలేదు మీయెదుటనే పట్టి తీర్మాన మేదియు ప్రతిపాదించుటలేదు. చిట్టచివరికి దయచేసి నిరీక్షించి చూచెదను. ఆపట్టికైనను మీరు వివేకమంతులై తీర్మానించగలరే మో మూలము ఈ విషయములో మీకు తోడ్పడుటకు నేను సర్వత్రా సంసిద్ధుడను.

నూతన రాజ్యాంగాధికారములకొరకై నైమను సంఘము వారి యెదుట మనరాష్ట్రము తరపున విజ్ఞాపన చేయుటకై శాసనసభ్యులైన మీరు శాశ్వతాధికారమును ఉత్తరపును నిరసంగ నియమించుట నేను ఆరంభములోనే

అఖిలపక్షనమావేశము

68 సం॥లు ఆహ్వానింపబడుట

అఖిలపక్ష, ఆగస్టు 15 - అఖిలపక్ష మహాసభలో నైమనుసంఘ పార్టీను తోడ్పట్ట మిక్కిలికష్టము. ఆహ్వానింపబడిన సభ్యులనుబట్టి యాలోచించిన నీవమావేశము చాలామార్పులైనదని తేలుచున్నది. ఆహ్వానింపబడిన 68 సం॥లలో మార్పులైనవి - జాతీయ లిబరల్ పక్షము, హిందూమహాసభ, మస్లిం లీగ్, అఖిలభారత క్రైస్తవ యూనియన్ కాంగ్రెస్, అగ్లో హైందవసంఘము, సంస్థాన ప్రజల సంఘము, కేంద్ర సిక్కు సంఘము, హోయూల తీగు, సాంఘికపక్షము, జమిందారుల సంఘము, జాతీయ బ్రాహ్మణేతర సంఘము, కార్మిక కర్షక సంఘము, యునైట్ యాంగ్ బర్మాస్వామి భారతసంఘము, యూదు సంఘము. ((ప్రీ. ప్రెస్.))

నెహ్రూ నివేదిక

పత్రికాభిప్రాయములు

కమిషన్ పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:-

ఈ నివేదిక భారత రాజకీయ విజ్ఞానమును చాలా సరసమైనట్టియు, గంభీరమైనట్టియు ప్రకటనగా మేము భావించుచున్నాము. ఈ ప్రకటనమున భారతీయ లెక్క భావిభారత రాజ్యాంగములను గురించి తన నివేదికను వ్రాయజాలరనువారి వాదనలు నేలబడినవి. ఈ అమాత్యమైన నివేదికను ప్రభుత్వమువారు విచారించి తగు సంస్కరణ చేయక పోయినయెడల భారతము చేసినవారగుదురు. సర్జాన్ నైమన్ దొరగా రి గ్రంథమును తిలకించెదరు గాక! (ఆ. ప్రెస్)

తీవ్రమైన పత్రిక నివేదికను కొనియాడుచు నిట్లు వ్రాయుచున్నది:-

“ దీనిలోని విషయములను ‘కుచ’ తప్పక చిప్పకొని పఠనం చేసి మీ యుద్ధే శ్రమ కాదు. ఈ ముఖ్య విషయములను అన్ని విషయములను చిప్పకొని పఠనం చేయవలెను. ఈ నివేదికలోని విషయముల బాగుగా నాలోచించ వలెనని మాత్రము మేము కోరుచున్నాము.

కలకత్తా, ఆగస్టు 16 - రాజకీయములయందు శ్రద్ధపుచ్చు కొనువా రెందరు నెహ్రూ నివేదికవిషయమై చాలా శ్రద్ధవహించుచున్నారు. వివిధ రాజకీయ పక్షములు యిదివరకే అభిప్రాయముల నిచ్చినారు. దీనిలోని అన్ని విషయములను ఒప్పుకొనినవారిలో నేను గవర్నరు (స్వరాజ్యపార్టీ వాడుకుడు) నైజాత్ ఖాన్ గాంగీ (భారత వర్తకసంఘాధ్యక్షుడు) కలరు. (ప్రీ. ప్రెస్)

షాఫట్ అహమ్మద్ ఖాన్ గారి అభిప్రాయము

అహ్మద్, ఆగస్టు 15 - శాసనసభ్యుడగు షాఫట్ అహమ్ద్ ఖాన్ గారు నెహ్రూ కమిషనరు త్రవ్వ తలెత్తుచు రని ప్రజలు కలచినది భగ్నమయ్యెననియు, తనకును సంయుక్త ప్రాంతమునామ్మదీయలకును నిజ యంతమత్రియను హితవుగా లేవనియు చెప్పెను. సయమును సంఘమునకు తోడ్పడుటయే సమంజసమని కమిషనరీవేదిక యొక్క కొనుచున్నదని యతనియభిప్రాయము. (ఆ. ప్రెస్)

తెమ్మగనక చిక్కుపడియెదను. కాబట్టి అట్టి తీర్మానము చేసిన వారు అధికారమునొసంగవలసినది మీరే. మీరు నాకొరకు అనుకూలముగానే తీర్మానించెదరుగాక, ఒకవేళ నాపితవోధకు మీరు ప్రతికూలముగా తీర్మానించినను నా యెడల అన్యోన్య వైమమ్య భావమునకు లోగి అట్లు చేయువలదనియు మీరు నాపితో పడేకమును నిరాకరించినను మనతో మనకుగల స్నేహభావములకు భంగము కలుగకుండవలయునని నేను కోరుచున్నాను.

మోకోర్టు నిర్మాణము

మన రాష్ట్రమునకు ప్రసాదింపబడిన చీఫ్ కోర్టును మీరు నిరాకరించవలదు. మన రాష్ట్రమునకు మోకోర్టు ఉండవలయునని మీరు కోరెయెడల మన రాష్ట్రమున పెద్ద రాజధానుల తరగతిలో చేర్చవలసియగును. ఇట్లు చేర్చుటకు పార్లమెంటులో ఒక శాసనపూర్వకముగా అందులకునుమతి యొసంగవలయును. ఇదంతయు జరుగుటయెడల చాలాకాలహోరాముతో గూడినదని. చాలా ప్రతిబంధకములతో గూడినదని. కనుక మీ కిప్పుడు సద్యః ప్రసారోపబడిన చీఫ్ కోర్టును ప్రోత్సహించి స్వీకరించి అమోచించవలయును. శాసనసభ తిరిగి రేపు 12 గంటలకు సమావేశమగును. (ప్రీ. ప్రెస్)

రాజా నరేంద్ర నాథు సాక్ష్యము

హిందూసభ తరపున కానేకాదు

మహాసభ కార్యదర్శి ప్రకటన

లాహోరు, ఆగస్టు 15 - రాజానరేంద్రనాథుగారి సాక్ష్యప్రత్యేకము బలవరముచు రాల్చి నేపథ్యముగాను ప్రసరించిన దానికి ప్రత్యుత్తరముగ పంజాబు రాష్ట్ర హిందూసభ కార్యదర్శియగు గోవిందరావు ఖన్నుగారు యిట్లు వ్రాయుచున్నారు. రాజాగారి సాక్ష్యప్రత్యేకము పూర్తిగాని సాక్ష్యములుగాని హిందూసభ వా రెన్నడు ఆమోదించినట్లు లేదు. రాజాగారు కార్యనిర్వాహక వర్తకువారిని ఆమోదించిన అనేకవిషయముల ప్రతిమాలిగిగాని వారు నిరాకరించినది. దానికి తోడు మహాసభవారు ఉద్యోగములందు సాంఘిక ప్రాతినిధ్య విధానమును నిరసించుచు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును త్రవ్వ వీసిగోవగాని పంజాబురాష్ట్రమున నూతన పరిపాలనము ప్రారంభించరాదనియు గావించిన తీర్మానమునే కార్యనిర్వాహకవర్తకు వారు తిరిగి ఖాయజరచినది. ఆగస్టు 9-వ తేదీన కార్యనిర్వాహకవర్తకు రాజాగారికి తోడ్పడుటనుగూర్చి వర్తకజిగనుగాని నిరాకరించబడినది. పంజాబు రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము బడయుటకు ఆవర్తయని రాజాగారును రాయబహదూరుగారును దిలిపెడి యభిప్రాయము వారి స్వంతయభిప్రాయమేగాని హిందూసభ యభిప్రాయము కానేరదు. అధినేతస్వత్వము ఉద్యోగములన్నింటిని దేశీయులకే ఒసంగుట యీ రెండే భారతీయ స్వపరిపాలన కావశ్యకములు. రాజాసాహెబుగారు దేశమునకు చాల అన్యాయమొనర్చిరి హిందూసభను మోసగించిరి. రాజా సాహెబుగారు సాక్ష్యప్రత్యేకము నుపసహరించు కొనవలెను, లేదా హిందూసభనుండి విడిపోవలెను. (ప్రీ. ప్రెస్)

ఆప్తను-రషియా వర్తకపునంధి

ఆప్తను జాతీయాభివృద్ధి కనుకూలము

బొంబాయి, ఆగస్టు 14 - ఆఫ్ గనిసానము సోవియటు ప్రభుత్వములకు వర్తకపు పరిధినిగూర్చిన రాయబారము పూర్తియైనవని బొంబాయి క్రానికలు, పత్రికలకు మార్కు వేసి వార్తవచ్చినది. ఈపక్షి వర్తకుల ప్రకారము ఆఫ్ గని సానములో తయారగు వస్తువులు బయట మార్కెటులకు, యింకా దేశముల వస్తువులు ఆఫ్ గని సానములోనికి రషియామీదుగ నేర్చుకొను రావచ్చును ఈ సోవియటు ప్రభుత్వమువారు ఆప్తను సానమునకు యితర ప్రభుత్వములకున్న యెక్కువ స్థాకర్యముల నొసంగినవి. ఆఫ్ గని సానమువల్ల రషియాలోని జారు ప్రభుత్వ వైఖరికిని సోవియటు ప్రభుత్వ వైఖరిని పోలిక లేదని ఆఫ్ గను వర్తకమంత్రి దిలిపెను. జారుప్రభుత్వమువారు తమ స్వాతంత్ర్యము నరికట్టజూచిరి. కాని సోవియటు ప్రభుత్వము వారు ఆఫ్ గను పాతీయాభివృద్ధికి తోడ్పడుచున్నదని. (ప్రీ. ప్రెస్)

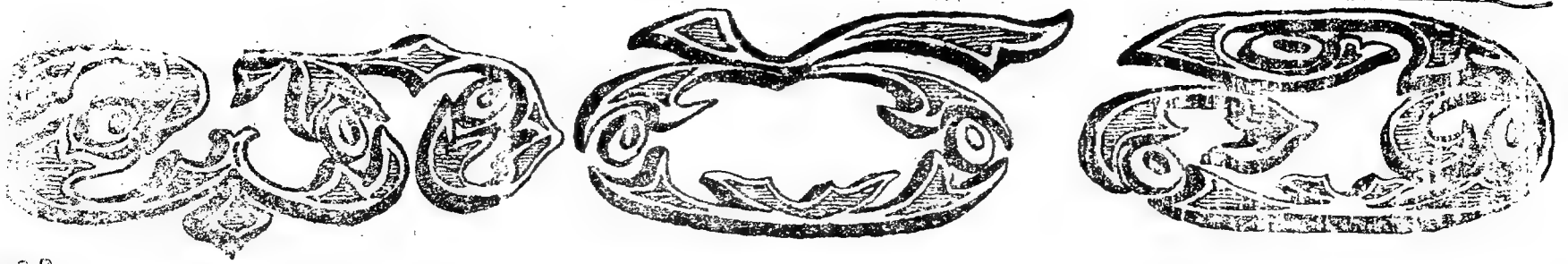
నారికురుపులు:- చిటికెక్కరపు అనునది తిప్పి ఈనెల తీసి పెద్దపుల్లిపాయ అడుదము యీమాడువస్తువులను మెత్తగా నూరి దానిని వరుపుకునే సైవరెండుతలపాలకులను వేసికట్టవలయును. అట్లు రెండుమాడు కట్టకు మానుటయేగాక యింక నెప్పుడు వుట్టుదు.

చిటికెక్కరపాకు, తు 1. పెద్దపుల్లిపాయ, తు 2. అడుదము, తు 2. ఈమాడువస్తువుల కలిపి నూరవలెను. కుందా పుల్లారావు.

మో హి నీ తైలము

5 తు॥ నూనెగల సీసా 1-కి 0-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. ఇది మనఃపరిశ్రమము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదర్శు, ఉద్యోగములు మొదలగువారికి గుఖినిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును. గుండరుల మోహలావ్యాములకు ప్రాపగురులను మనోహరముగ పెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందుగల రమణియముగ నువాసన చెప్ప నలవి గాదు. తలకు రాచి దుప్పుకొనిన ఇరుగుపొరుగు వారుగూడ పరిమళము వ్యాపించును తలలో చుండును పుట్టి నియ్యదు. దీనియందు మనోహరముగ నువాసనద్రవ్యములను చేర్చి తయారుచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పు బడెనీయున్నాము. వేయెల, ఒకసారి పరిశీలించిన, నిజము తెలియగలదు. అమ్మరాజునం దిహి, బొంబాయి - మధ్య

సచిత్రమాసపత్రిక.

ప్రతి చంద్రమాసాది నివ్రచురింపఁబడును

ప్రతిచంద్రమాసమున మూడునాలుగురంగుల చిత్రములు, ఇతరచిత్రములు ప్రచురింపఁబడును

చందా సం॥ 1-కి రూ. 6-0-0

విడిపత్రిక వెల అణాలు 10 మాత్రమే.

విడిపత్రికల సచిత్రముగఁ బంపుటకు వీలులేదు.

మాదిరిపత్రిక వలయువారు తపాలుబిళ్లలు పంపవలెను.

శ్రావణమాస సంచిక - విషయానుక్రమణిక

వేసవి—వడ్డది సుబ్బారాయడు గారు; గద్యకథానకములు—
 డి. ప. నరసింహము గారు; విస్మయము—పురిపండ్ల అప్పలస్వామి గారు;
 ఆంధ్రభాషావతారము—వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రి గారు; ప్రతిబింబము—
 మద్దపల్ల వేంకటరమణయ్య గారు; శ్రీమద్భగవద్గీతాభాష్యార్థ ప్రబోధిని—
 వారి నాగభూషణము గారు; ఆంధ్రజ్యోతిరములు—పం. వెంకటసుబ్బయ్యశాస్త్రి
 గారు; దారిద్ర్యమా—రాయసం శేషగిరిరావు గారు; గుడిపాటి వెంకటచలంగారి
 'శశిరేఖ'—ఆరికపల్లి లక్ష్మీనరసింహారావు గారు; రేరాణి—కలువలపల్లి రంగనాథశాస్త్రి
 గారు; కాలభైరవుడు—సోమయాజుల వేంకటరామమూర్తి గారు; లీలాబాలుడు—
 కోటమర్తి నాగేశ్వరశర్మ గారు; 'దీర్ఘసుమంగళీధవ'—కనుపల్లి వరలక్ష్మమ్మగారు;
 కవిప్రబోధము—మంగిపూడి వేంకటశర్మ గారు; ప్రాచీనరాజధర్మము—
 మారేమండ రామారావు గారు; ఆధిపత్యము—మిన్నికంటి గురునాథశర్మ
 గారు; ప్రార్థనాద్వయము—కప్పగల్లు సంజీవమూర్తి గారు; చెంచులు, కోయలు—
 ఆర్. సుబ్బారావు గారు; దేవదాసి—పెనుమర్తి వెంకటరత్నము గారు; మాగోపాలకృష్ణుడు—
 బసవరాజు అప్పారావు గారు; లక్కగేదె—నాళము కృష్ణారావు గారు;
 జన్మపరంపర—చింతా దీక్షితులు గారు; శ్రీ గద్వాలసంస్థానపు రెడ్డిరాజుల
 గురుభక్తి—ఆదిపూడి ప్రభాకరకవి గారు; రవీంద్రుడు—గరిగిపాటి రామమూర్తి
 గారు; బోధనాపద్ధతులు; మాధవా!—; తి. ప. నారాయణస్వామి గారు; పల్లవులు—యన్.

వెంకటరమణయ్య గారు; కుమారుడు—పురాణం సూర్యనారాయణ తీర్థులు
 గారు; ధర్మసందేశము—వాసిరెడ్డి దుర్గానదాశివశర్మ ప్రసాద బహద్రు
 గారు; 'అహదనకర'శాసనము—మల్లంపల్లి సోమశేఖర శర్మ గారు;
 సెలపాట—పూడిపెద్ది వెంకటరమణయ్య గారు; ఆంధ్ర నాటకరంగము—
 భావరాజు వెంకటకృష్ణారావు గారు; సౌందర్య లహరి—పెమ్మరాజు
 లక్ష్మీపతి గారు; 'జన్మశాసనము'—వీరిక—వేపా రామేశం పంతులు
 గారు; పునర్విమర్శనములు—కొన్ని సంవత్సరములు—యన్. వెంకటరమణయ్య
 గారు; తెలుగు చేసిన సిలుగేమో!—నడకుదుటి వీరరాజుగారు; శ్రీ
 సూర్యరాయాంధ్రవిఘంటురచనము—గరిమెల్ల సోమన్నగారు; 'సారంగధర'
 వ్యాఖ్యానము—తాపీ ధర్మారావుగారు; ఆత్మస్తుతి—మండ సూర్యప్రకాశరావుగారు;
 కలగూరగంప—భారతీయ మహిళామణులు—ప్రముఖములగు ప్రజ్ఞోపయోగోద్యోగము
 లలో నున్నవారు; మన పాగామవ్యయము; అమరావతికోట రాజులు; ఆంధ్రమహాజను
 లకు విన్నపము; గోవా వీరగల్లు; నిర్వాణ బుద్ధవిగ్రహము; స్త్రీకృత మానసికాలు;
 ఏలూర్ మాడో గారు—టాల్ స్టాయిగారి ముఖ్యమైన పీఠము; ఛార్లీయా దేశపురాజు
 మరణముతో పాటు చేయబడిన నరబలులు; 18వ శతాబ్దపు ఒక అపూర్వత్రము;
 బ్రిటిషువారికి భారతీయులు కావించిన యుద్ధములు; మృత్యుకాలమహత్వము;
 ప్రాచ్యలిఖిత పుస్తక భాండాగారము—చెన్నపురి. ఆంధ్రభాష్యదయము;
 కృష్ణావతారము—తుమ్మల నీతారామమూర్తి చౌదరిగారు; భారతీయ
 మహిళామండలి దిద్దుబాట్లు; భావస్ఫురణ—పిశిపాటి వెంకటరమణయ్యగారు;
 విమర్శనలు; సాభిప్రాయవిశేషములు—

చిత్రములు

త్రివర్ణ చిత్రములు:—గజేంద్రమోక్షణము; లలితా రాగిణి.

సాధారణ చిత్రములు:—ప్రాచీన భారతీయచిత్రములు ౧౦; కోయలు, చెంచులు ౫; మంత్రితవ్వనైఖరి (పు. ౨౭౦); గోవా వీరగల్లు; దుర్గా
 విలాసము-బెజవాడ; తూరకర్మ (పు. 3౨3); కీలుబొమ్మలు (పు. 3౨౫); ఆంధ్రకవుల భావనలు, వారి స్వస్థితి (పు. 3౨౯); ఇతర చిత్రములును.
 ప్రస్తుతము పోస్టులు రూపు'వ' ప్రకారము రు. 0-3-0 లు రిజిష్టరు పోస్టుఖర్చు లభిక మగుచున్నవి. మీరే ముందుగ సొమ్ము మణియార్చు
 కంటిన ఈ ఖర్చులు తగ్గును. వీ. పీ. లు పంపినచో సొమ్ము ఆలస్యముగ చేరుటయు, పత్రిక సంపుట ఆలస్య మగుటయు సంభవించును.

భారతి ప్రకటన రుసుము

6 మాసములకు పైన కంట్రాక్టువుచ్చుకొనిన	1 పుటకు రు. 20	1 నెలకుమాత్రము	1 పుటకు రు. 30
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
3	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా
డిటా	డిటా	డిటా	డిటా

రీడింగు మేటరుమధ్య 100-కి 25 చొప్పున అధికముగా చార్జి
 చేయబడును. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు:—

మేనేజరు, "భారతి", తపాలవెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

మదరాసు వ్యవసాయపు డిపార్టుమెంటువారి ప్రకటనము
అరటిచెట్లయొక్క కర్రోగము

కర్రోగము అనేక ప్రేరకు తగులను, అయితే ఈ రోగము అరటిచెట్లకు అధికముగా చెరువుకలిగించుచున్నది. ఏలయనగా ఈ ప్రేర అధికములవ గలది, అందుచేత ఏమాత్రము చెరువు కలిగిన అరటి గెలలకు ఉపద్రవము కలుగుచున్నది.

జైలు కాన్సింగు బాధ్యునిచిహ్నములు

ఈ తెలుగువల్ల బలవంతి ఆకులన్న ఆకులకాడయన్న పత్రపు పత్రము మాకుచున్నది ఆకుల క్షయము వాటిపాయి అరటిచెట్ల (మొద్దు) దగ్గరగా కాడలు కలిగివున్నవి. ఆకుల క్రింది ప్రాంతములను ఎంబ్రోయోజు క్రమము ఆకులకు ఈ బాధ్యము తగులను, ఇట్లుచేయు అరటిచెట్లను ఎంబ్రోయోజు క్రమముగా నిలబెట్టించుచున్నది. ఇట్లుచేయు చెట్లను ప్రకృతి శక్తిమేరగా వివక్షింపుచు చెట్లు పడిపోవును. చెట్లను ఈవ్యాధి తగులకుట ముందే తేలిక అరటిగెలలను తీసివేయించి యెడల అందుల తేలిక కాదు. ఇవిమాద అభివృద్ధి చెందక ఏరుదుని గడుగా అకాలమున పండును.

లోపలి బాధ్యుని చిహ్నములు

అరటి గడ్డకు మొట్ట మొదట ఈ బాధ్యము అంతురించుచున్నది. గడ్డ ప్రభాగమునకు క్రిందుగా నుండు పీచుభాగము లో గడ్డకున్న పగులదీని మాడగ విడిచివేసిన పగులుచుక్కలు లేక కొంచెము ఎరువు రంగుల చారలన్న కానబడును. ఈ రంగు చుక్కలు లేక చారలు తెలుగు కలిగిన పీచు భాగములు. గడ్డకు లోపల ఈ రంగు చుక్కలు తక్కువ తక్కువగా అయి కడపటికి కొద్దిగ చుక్క కాన్సింగును. బాధ్యము ముడిపెట్టడు ఈ పీచు భాగములోని ఎర్రచుక్కలు ఎర్రనిగా మారును, అరటి బోజలో ఈ రంగు చుక్కలు బహు కొద్దిగా కనబడును. గడ్డగొని ప్రకృతి చు భాగమున ఎరువు చుక్కలు నలుపు కలిన ఎరువుగాను, అ. కాడలలో లోపల ప్రవేశించునపుడు కొంచెము పగులు పత్రము కలిగి ఉండును.

రంగువారిని భాగమునుండి తీసుకొనిన భాగములలో తిగలు (పైసే) పీచు భాగములలోని ప్రవేశించి నీరు ఆహార పదార్థములు క్రమమున, బోజము ఆకుల పొంపనల్లు అటు కపరిచి చెట్లు వాడిపోవు ట్లు చేయును.

ఈ బాధ్యము మిక్కిలి లోకరమైనది అది పూర్తిగ తగులవకు కనపడదు గాన ఈ బాధ్య నివారణమునకుగాను ఏమి చేయి టకు వ్యతిరేక ఉండుదాన బాధ్యుని ప్రవేశించి చెట్లను బహు శీఘ్రముగ కనగిని తెలిపివారిని తెలుసుకొనును. య. 1 కి అరటిచెట్లలో సంవత్సరమునకు పర పరి అరటి గెలలవల గు. 700 లు కిమ్యుగు రాగలదు. ఈ ప్రేర భూమిమీద రెడు మాడు పంపెత్తము అండుగాను ఈ బాధ్య బాధ్యము తగు. టపల్ల వ్యవసాయదారులకు కలుగు నష్టము ఎక్కువగానుండును. దానివలన వాడు చెడిపోవును.

ఈ రోజులో ఈ ప్రేర క్రింద (1925-26 సం॥ కాలమున నితి ప్రేరల యొక్క నిశ్చయము, య. 122,144 లు ఉన్నది. ఇది ఒకచోటకాక అనేకచోట్ల ప్రేర చేయబడుచున్నది, గవక ఆబాధ్యము అరటిచెట్లలో ప్రవేశి చకుండునట్లు ఆటంకపడుచు అత్యంత కరు.

మధురకు సమాసము అరటి తేలము గ్రాహమున ఈ బాధ్యము ప్రవేశించియు తెలియబడినది. ఇది ప్రేరపడినందు నిను పొరుట్టి సాధారణమైన మాగాణి భూముల గల గ్రామము. నీరు పడినీరికొండనట్టి అరుగు భాగముమీద మిక్కిల బంకమట్టి భూములు 1926-27 సం॥ వానకాలములో అరటిచెట్లు వాటబడి ఎర్రనిపాసములు కాలమైనది. గుమాగు 7 మాసముల క్రింద బోసారి గెల తేలిక అయినది. మొట్టి పంటలో ఈ బాధ్యము బహు మాత్ముగా కనిపించినది. రెండవ పంటలో పూర్తిగ కనపడినది. అలోటవానికి చాల నష్టము కలిగినది. డిప్యూటీ డైరెక్టరు ఈ విషయము క్రిమిశాస్త్రజ్ఞులకు డిజిటల్ తెలియజేయగా వారు అరటిచెట్లను తనిఖీచేసి ఆబాధ్యమును నివారించి దానిని ఆటంకపరచు పద్ధతులను గూర్చి సలహా ఇచ్చెను.

ఈ బాధ్యము జమీక ద్వీపములో పొద్దోరిలో అను ప్రభావమును అరటిచెట్ల ప్రేర చెట్లు ఇతరపంటలలోను కనగొనుట కి. అరటిచెట్ల వేయవారు అక్రమముడ ఉపేక్ష చేసినందు ఆ తెలుగు ఆశీర్వాదము వ్యాపించి చెప్పన అగిగాని నష్టము గొరచేసి తోటలు పూర్తిగా శాశముచేసినవి.

ఈ బాధ్యముయొక్క సిరిగతులు తెలిపినతర్వాత ఆయా పంటలకు తగిన నివారణ పద్ధతులు శాస్త్రజ్ఞులు సహా ఇచ్చియున్నవి. అరటిచెట్ల చెందుచున్నవి. మద్రాసు రాజధానిలో అరటిచెట్లు వేయవారు ప్రేర అనుభవమువల్ల అదాయము పొందుచున్న తెలుగువారు ఈ బాధ్యము కనగొనిన తోడనే ఈ పరిస్థితి అభివరకు తెలియజేసినవారు కోయం

బుత్తూరిలో, నివారించు క్రిమిశాస్త్రజ్ఞునికి తెలిపి మీ పాలమును తనిఖీచేసి తగు సలహానిచ్చే ఏర్పాటు చేయవారు.

ఎరువుగురించి విచారణ

ఎరువుల సమస్య, దానిని సమకూర్చుట అను శీర్షిక గల నె 90 గు 2 అక్షాంశ విజయగల కరపత్రమును వ్యవసాయ శాఖ వారు ఇటీవల ప్రచురించిరి. ఈ క్రొత్తకరపత్రము కరపత్రములలో ఇది మొదటిది. దీనిని డైరెక్టరు దొరవారు కొద్ది కాలము లోనే ప్రచురించెదరు. పర్యవేక్షణమైనభావములో ఇంతకు ముందు ప్రచురింపబడిన పానికన్న యొక్కన ప్రేర కలిగించునట్టియు, అందరు చదవుకొనుటకు యోగ్యముగా నుండునట్టియు కరపత్రములను ప్రచురముచేయుటకు అభిలాష కలిగి ఉన్నాము. ఇటీవరకు అష్టవత్సరము వక్రికాలోను, ఇండియా అగ్రి క్యూల్చర్ జర్నల్ లోను కనబడిన విషయములను చదవుకొనుటకు విజగతగిన సమస్యలయొక్క సాధారణమైన పంక్షతులు ఈ కరపత్రములో ఉన్నవి. సాధారణమైన విషయము దీనిలో ఇమడ్చబడినది. బహుశా అనేక విషయల యొక్కతలు రయతులు కొనుటకు విజగల ధరలు గలిగి ఉన్నవి. అంగపదార్థమునకు తోడుగాను ఎరువు వీరి ఉపయోగించవలసినది, అనేక పరిస్థితులను బట్టి నిర్ణయించవలయును గనుక ఈ అంశమును గురించి తీర్మానము చేయటకు పూర్వము వ్యవసాయపు శాఖవారి సలహా పొందవలయును. ఈ కరపత్రములో అంగపదార్థపు ఎరువు; కల్పితపు ఎరువులు ఈ రెంటికి గల సంబంధమును గురించియు; మొదటి ఎరువుయొక్క ప్రామాణ్యమును గురించియు, నొక్కి చెప్పబడి యున్నది.

గొప్ప కట్టలములలో సెడ్ కాంప సీటినుండి రసాయనపు ఎరువును భూమికి ఉపయోగముగనట్లు చేయు పద్ధతుల (Activated Sludge) చక్క ఈ కరపత్రములో వ్రాయబడినది. ఇటుపంటి ప్రేర (Style) గల ప్రచురణము, జనులకు ఇష్టముగ చేసి కారికి ఈ విషయములను ఇతరవ్యవసాయపు సమస్యలకు స్థిరమైన ప్రేర కలుగునట్లు ప్రోత్సహించుచేయు నని తలచెదను.

వేరుశనగ కాయలు పొట్టు ఒలుచుట

1927 సం॥ డిసెంబరు మాసములో చేసినవని సారాంశములో పొట్టుతీయటకు ముందు వేరుశనగకాయలు చెన్ను చేయుటవల్ల కలుగు ఉపద్రవములను గురించి చెప్పబడినది, ఇటుంటి మర్మములో ఇంకను నడిచిన, బోహాఖండములోని మార్కెట్ లో వారియొక్క భాగిని పొట్టుకొనుటయే గాక, వ్యవసాయదారులకు నష్టము గలుగునట్లు అగిరు తగ్గునని ఈ విషయమునకు సంబంధము గలిగిన వారలకు అందరికి ప్రోత్సహించబడినది. ఇట్లు పడున చేయుటల్ల వేరుశనగ పప్పు పులియును, అందులోని చమరు మురిగి కంపుకొట్టెను. ఆ చమరుకొరకే బోహాఖండ పప్పును కొనుచున్నాడు. గనుక యీ పప్పు ఆహారపదార్థములు చేయుటకు ఉపయోగపడక సబ్బు చేయుటకు మాత్రమే ఉపయోగపడుచున్నది. మదరసు పరిశ్రమ డిపార్టుమెంటు (Department of Industries) కి అక్షాంశ వెలగల నె 24 గు కరపత్రములో ఈ విషయములను గురించి ప్రచురించెను. మంచి యంత్రములను కనగొనుటచేతను, తడి పిన పప్పును కొనుగోలు చేయకుండుట చేతను, యెండి పప్పుకు యొక్కని ధర యెక్కువచేతను ఈచెడుమాట్లను నివారించవచ్చును.

వరి

వరి ఉత్పత్తిసాసములో చేసిన పనులయొక్క వివరము (Notes) చదివుటకు ఉత్సాహకరముగ ఉండును.

కోయంబటూరులోని 28 ట్లు వరిమీదో ఎరువులను పరీక్షించుటకు బీజగ చల్లుబడినది. మొలమలు బాగుగ నుండెను గాని, తేలి మొక్కలకు పచ్చ కంబియూములు కట్టినవి. ఈ ప్రేరమీద అధికమకమైన ప్యారికగ్రీను మన్నపుపాకీ (Paris green and lime) చల్లెడి. ఇది చీకను కలిపజేసినది. చీకలవలన రహితులకు కలుగు ఉపద్రవములనుండి మనముకాడ తప్పించుకొనబాలయని తెలిసికొనుట మొట్టమొదటిది మనము చెప్పవలచినదానిని గురించి సాత్త్వపీకరమును, సమృద్ధిమును అను అభిప్రాయమును ప్రకటించుటకు అవలంబించుట. రయితులకు సలహా నిచ్చిన నివారణపద్ధతులను మనసాసములలోనే ఉపయోగించుట యిది రెండవది అవి జమీప్రపముగా నున్నవి. ఆడుతుర్రలోని విత్తనములకు నింకను గిరాకిగానే యున్నది. కానలసిన విత్తనములను బీజముల ఉత్పత్తిసాసము నుండి అవి దొరకునంతవరకు పొందవలసినదని తీర్మానించబడినది. రానురాను హెచ్చుఅగుచున్న గిరాకి అంకిమ్యులకుగాను, బీజముల ఉత్పత్తిసాసములసంఖ్య హెచ్చుచేయుటకు ప్రయత్నించబడును. మన్నురుగడి తాలూకాలోని ములంగడి బీజముల ఉత్పత్తిసాసము జయప్రదముగా నున్నది. అది యె 1 రకములో 20,480 పాసల గింజలున్న యె 2 రకములో 22,498 పాసల గింజలును రయితులకు అందించినది. అడుతుర్ర సాసము 1,844 పాసల అడుతుర్ర వరిబాతి గింజలను ఈమాసములో వండిపెట్టెను.

మారుతేజు వరిజీజసాసము నూతనముగ సాపింపబడినది గాన బాగువరచిన వరిబాతిబీజములను రయితులకు అంకిచ్చుటకు విలు లేకయున్నది. అయితే సమ దాయముమీద ఏర్పరచిన తెల్ల బియ్యముగల గింజలకు రయితులవల్ల యివరికే యొక్కన గింజ కలిగినది. 22,722 పాసల గింజలు 192 రయితులకు పంచిపెట్టబడినవి.

అన్నిటికంటె నవీనముగా సాపింపబడిన పట్టాంబీ అనుసాసములో పరుకు బాధ్యమునండి కాపాడుకొరకు నేర్పు పకువులకు అన్నిటికిని ఒకటూరి ముందు టీకాలద్వార (Serum simultaneous method) ఉపయోగించెడి. మనకు ఇకగవారుగన నుండువారిలో నొక నెలూడిరి భూకామ్యుడు తనకు ఉన్న 12 పకువులకును ఈవిధిని చేయించి లాభము పొందినట్లు ప్రయోగకు చాల తృప్తికరముగా ఉన్నది.

ప్రత్తి

కోయంబటూరులోని ప్రత్తి ఉత్పత్తిసాసమును చాల శ్రమ గలిగించు పెంఫరీసు (Pempheres) అను చీడకల్లి ప్రత్తికారకతయొక్క చాలా నష్టము కలిగినది. ఆచెట్టుఅన్నియు తెలిపినది. అందులో 100 కి 96 మొదలు 100 ఎరకు తెలుగు తగిలెను. మొట్టమొత్త మొత్తముమీద ఆరకున దినన చెప్పబోవు ఫలితములను ఇచ్చినది. ఈపంటలు ప్రత్తిసాగుబడి చేయువారిల కందరికి తమకు వచ్చిన ఫలితములతో పరిపూర్ణి మాయటకు ప్రేర కలిగించును. ఎ 1 కి వచ్చిన ఫలితము పాసలలో కనుపరచబడినది:—

	ఎర భూమి.	నల్ల భూమి.
	పాస్సు.	పాస్సు.
కంకునిచ్చి	471	837
ఉత్తము	489	255
హెచ్చెసియము నె 54 గు	806	151
" నె 615 గు	417	224
" నె 1885 గు	892	205
" నె 2405 గు	451	287

ఈసం॥ యెరవునగా చేయుటకు గుంతలో ప్రత్తి కట్టి అంతయువేసి అంగపదార్థమును అభివృద్ధికొరకు అస్వభావికముగు యెరవును చేయటకు ప్రయత్నించుచున్నాము.

ఉర్రగడ్డలు

ముందుగా ఫిబ్రవరి నెలలో కురిసిన వానలు ఉర్రగడ్డల ముందుగా కాటుకులకు ఉపయోగకరముగ వీలు కలిగెను. అవి బాగుగా మొలచినవి. కడచిన పంపర్వతముకన్న ఈ సంవత్సరము బివనెలకు ముందు మేనెలలో నుంచి వానలు కలిగినయెడల ప్రేర బాగుగ నుండును. అయితే నరుకుడు పురుగుల (Cut worms) వల్ల చాల నష్టము కలిగినది. కావధాన్యపు ప్రేరలు ప్రేర మార్పు పాలములలో చల్లుబడినవి. అప్రేరలు బాగా పెరుగుచున్నవి 800 మణుగుల విత్తనపు ఉత్పాదకుల కత్తెలకు తోడాబాతివారికి వండి పెట్టుటకు ఇవ్వబడినవి.

రాయల కమిషను విచారణపద్ధతిలో మరింత సమస్యను అర్థముగా బాడవలసినది. ఈ సలహా ననుసరించినచో ప్రైముకమిషనుకు కష్టము లేదర్కొనును. ప్రైముకమిషను రెండవ పర్యాయము భారతదేశమున కేరచున్నాడు. ప్రైముకమిషను ప్రైమిని మరింత మార్పిచో ఇదివరలో కొంత మార్పును గావించినది, దాని కనుగుణముగ అనుకూలముగ భారతీయులు కొందరన్నను, దేశములో పెక్కుచోట్ల పెక్కుమంది పోషభావమును జూచెదరు. విరాధరణ కేసెదరు. రాయలు కమిషనును నియమించు ప్రారంభమున బర్మోహెడ్ ప్రభువు చూపిన రజకీయ ఆజ్ఞాసమును, దానివలన చెడుగును తొలగించుటకు స్వపక్షసహకారమువారి నీవేడక ప్రైముక కమిషనుకును, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకును వరల క్రొత్త యువకాశము నొసగుచున్నది. బ్రిటిషు కామన్వెల్టులో భారతదేశమునకు స్వకరిపాలనను నేర్పరిచిన ఆహార్యము ననుసరించిన రెండుదేశములకు ప్రైముకగనండును. ప్రస్తుత విశ్వలగ్నియు పటాపం చుగును. భారతదేశమునకు మరింతయభివృద్ధి కల్పటకు కారణముగును అట్టి యాద్యేయము నెరవేడటకు తప్పించుకొనరాదు. భారతీయులుగూడ తమకర్తవ్యమును అచరించవలెను. అందుచే ప్రైముకమిషనువారు పర్యవక్షసహకారసంఘమును కలిసికొనవలెను. వారిని కలిసికొన్నచో క్రొత్తసాధనలను చచ్చించుట యేగాక, ప్రైముకమిషనువారి కార్యక్రమమును మరింత మార్పుటకుగూడ వీలగును. ఇండియా ప్రభుత్వపక్షతులందు ఎట్టి మార్పులనైన ఇకముందు జేయవలసియున్నపుడు భారతప్రతినిధులకు గూడ గ్రేటుబ్రిటను ప్రతినిధులతో సమానాధికార ముండవలె ననుచున్నాడు. ఈకోరికను ఈదేశములో కార్మికపక్షమువారు ప్రయోచించుచున్నాడు.

క్షామదేవతానిలయ మెద్ది?

గుంటూరు జిల్లాలోని మెట్టతాలూకాలలో జేరినది వినుకొండ తాలూకా. ఈ తాలూకాలోని సిరిగిరిగూడెం కొంతవరకు జేప్పలది యీ వ్యవస్థను ప్రాయమొందలికిరిసి, జేజెక్క విషయము దరితరమొక యావంతయు గనపించదు. పట్టణమే వక్కాణించెదను.

తాలూకా విస్తీర్ణము బహుస్వల్పము. జనపదములు కుగ్రామములు, ప్రజల అమాయకలు, నిద్రాశు శున్న, శవ భావల మెరలు. శాగరికమా కడుపీనము, భూమిల పొన్నవఃతములు. పొడిపంటలూ శూన్యము. దేశవాతముల గగనప్రవృత్తులు. వ్యాపారమా కలలోనివార్త. ఆధారమా దైవాధీనము. “క్షామదేవతానిలయ మెద్ది” యని ప్రశ్నించినపుడు వినుకొండ తాలూకాయని నిస్సందేహముగా చెప్పవచ్చును.

యీ తాలూకా నివాసులగు సమస్తజనులకు వ్యవసాయమే ముఖ్యజీవనము. వ్యవసాయబాధనకు భూములు, విత్తములు, శకువులు, యెరువులు, కొరములు, మంచివిగా నుండిన నీకృషి సెరవేరును, యిట్టి యు పంటదొంగలిగినను వర్షములేనిది వృధాప్రయాసము. తాలూకాయందలి యన్నియు కొంతయే. కష్టపడి నేపట్టు చేయవారలైనను విచ్చియోజనమే గాని లాభ మిటువంతయు గనపించదు. యెరువున కాధారము శకువులు. శకువులకు మాఖ్యాధారము కపపు. కపపునకాధారము వర్షములు. వర్షాభావమే ఈ తాలూకాకు ప్రధానము. తాలూకాయందలి కృషికు లందరును ప్రతివర్షమున అంతరిక్షమున పీడింపుచు గుటకలు మ్రొంగుచుండుట ఆచారమైనది. అసంపూర్ణమైన వర్షాపక్షియే నుపయోగములేని కాలమున అతిస్పృహయు తప్పనివిధిగా నున్నది. యిన్ని యిక్కట్లులున్నను యీ తాలూకా ప్రజలు క్షామదేవతకు నిరతమును బలియగుచుండుట వ్యభావముగా పరిణమించినది. కృషియే మాఖ్యాధారముగా నున్న ప్రజలకు ప్రతిసాలన పంటలు శూన్యమగుటచే సర్కారుజీనులు చెల్లించజాలకను తుటుంబమున శుభజీవనము జరుపలేకను కృషిచే కృషిచే అప్పులపాలులు తుదకు భూములు, యాండ్లు, శకువులు గోల్పోయి కొద్దిలో యివ్వార్చి పిట్టను నలు దాఖలుచేసి రుణబాధ తప్పించుకొని భార్యాబిడ్డలతో విదేశములకేగినవారి తాలూకాయంద కేసులుకనపించుచున్నార. కొన్ని గ్రామములయందు వరపరిసంఘములు స్థాపించిరి. కాని అవి కైతులకంటెగా వుపయోగించినట్లు కనపడదు. అసంఘములో మెంబర్లుగా జేరువారందరు తమ స్వగ్రామములలో పతక తిడి నట్టి కడు బీదలు. ఆ కారణముచే వాయదామేరకు రుణముచెల్లించజాలకపోవుటయు కాంపాండు పట్టి కట్టుటయు తుదకు రుణ మెక్కువయి తగువర్షపుప్పుకొనటయు జరిగి సంఘము కడు పీనసిరికి వచ్చుటయు యేర్పడుచున్నది గాని జనోపయోగమైనట్లు యెచ్చటను కనపించుటలేదు. యీ తాలూకాయందలి సంఘములు చాలా భాగ మీ పీనసిరికి గురియైయున్నది.

యీ తాలూకాయందలి ప్రజలను దుర్భరమున క్షామదేవతకు బలిగాకుండుటలకు జేయవలయునని గవర్న మెంటువారు పూనకొనిన ప్రజలకష్టము కొన్ని సెరవేరగలవు. యంతవరకు గవర్న మెంటువారికి ప్రజలపై కనికరముగలిగినట్లు కనపించుటలేదు. యీ తాలూకాయందు జలాధారములు బహుస్వల్పము. అర్బులప్పల కొన్ని చిన్నచిన్న తీటకములున్నను తగిన వర్షములు లేకను నీరవచ్చు సదుపాయములు బొత్తుగా లేకపోవుటను నిద్రాశుజనులగుచున్నది. ఈ తాలూకాలో దొండపాడు పెదకంచర్ల చెరువులు రెండుమాత్రము పెద్దవని చెప్పవచ్చును గాని నీరువచ్చు సదుపాయములు కడు స్వల్పముగుటచే లాభమేమియు కనపించుటలేదు. ముందు పెదకంచర్ల చెరువు కొంచెము మంచిస్థితియందే వున్నదిగాని యింకను కొంత ప్రయత్నము చేసినయెడల ప్రస్తుతం చేయుచున్న సాగుకు కట్టింపు సాగుకాలగ సదుపాయము వుండివున్నది. ఆ విషయమై అధికారులుగాని అధికారతరలుగాని పూనికొనకట్లు గనపించుటలేదు. ముందు పెదకంచర్ల చెరువు వృద్ధిపరచు మార్గమును జెప్పి తరుపరి దొండపాడుచెరువు కానికి సంబంధించిన తదితర తీటకములు బాగుపడి జనుల దరిద్రమును పారదోలు మార్గమును దెల్పెదను. యీ తాలూకాయందు ప్రవహించు యేరులలో కొండేరు ముఖ్యమైనది. కాని జలమంతయు గుడ్డకమ్మనదిలో కలిసి వృధాగా సముద్రముపాలగుచున్నది. 1901 సంవత్సరంలో కొత్తలూరుపల్లె యీ కొండేరునందే డి. పి. డబ్ల్యు వారు ఒక చిన్న కాల్వను తీసి పెదకంచర్ల చెరువులోనికి తెట్టినారు. తదాది సదురు చెరువు క్రింద 800 లేక 400 యకరముల నిరభ్యంతరముగా ఫలించి ఆ రైతు 2, 3 గ్రామాదులకు జీనవసరకలిగి శుభకుడుచున్నారు. ప్రస్తుతం సదురు కొండేరుకు కొత్తలూరుపల్లె మునుపటికంటె పెక్కువగా నీరు నిలుపుదలచేసి కాలవను నెంచి ఎక్కువ నీరు చెరువుకువచ్చునట్లుచేసి యేర్పడు యింకను కొంచెమువృద్ధిపరచి ప్రస్తుతంపున్న కంటకా

కాస్త్రాల్చే ఆమోదింపబడినందున మెడికల్ అని పేరుచేర్చబడినది. గడి విక్రయించువారితో తయారుకాబడినది.

ఆల్బెర్ట్ డబ్ల్యు బ్రాక్

పొన్నతాళ్ళు, 875, బొంబాయి

లకు కొంతదూరము పొడిగించినయెడల యేనుగపాలెం పెరుగుతూ పల్లె గ్రామముల భూములు యింకను 400 యకరములు సాగుకాగలదు. అందుమాలమున 4, 5 గ్రామములకు శుభజీవనము యేర్పడగలదు యీ విషయమై డి. పి. డబ్ల్యు వారు యెక్కువ శ్రద్ధవహించినయెడల స్వల్పవ్యయంతో యెక్కువ ఆదాయము యేర్పడుటయే గాక క్షామదేవతను నివారించిన వారగుచున్నారు. వెల స్వల్పము. ఫలవంతకమున సామెత యీ విషయమై సార్థకపరచిన వారగుదురు.

రెండవది కండ్లక ప్రాజెక్టు :—యీ కండ్లక మార్కాపురం వినుకొండ తాలూకాలకు పరిపాద్యగావారి తంగిరాలపల్లె గుడ్డకమ్మతో కలియుచున్నది. యీ కండ్లకకొండ ప్రాంతముల పుట్టినదగుటచే వర్షాకాలముందు విశేషముగాను కేసవికాలముందు కొద్దిగాను నీరప్రవహించి వృధాగా సముద్రముపాలగుటగాంచి వినుకొండ గ్రామకాపురములు వినుకొండ శాగలింగాచారిగారు యిప్పటికి కొన్ని సంవత్సరములనుండి ఆశీకర యత్నములు జేయుచుండిరి. కొందరు రివిన్యూడివిజన్ ఆఫీసర్లను జిల్లా కలెక్టర్లను కలిసి యీ విషయమై విన్నవించుకొనియు అర్జీలమూలకముగా బెల్లూరియ్య వారిని పెంటతీసుకొని వెల్లి చూపియు అందలి పురయోగమును బెల్లియ్య భగీరథప్రయత్నమున పల్లియున్నారు. కాని యీ విషయమై గవర్న మెంటువారు ఎక్కువశ్రద్ధా కల్పించుకొనినట్లు గనపించుటలేదు. యీమధ్య మదరాసు శాసనసభలో చర్యకు తెట్టినప్పుడు లెనెల్లు ఎత్తుటకు ఎప్పటివీడమెంటు ఎంతకావలసియున్నది బెల్లూరియ్యనడిగా డి. పి. డబ్ల్యు. కాళాచారి గవర్న మెంటువారు కోరినట్లున్నా అందుచే డి. పి. డబ్ల్యు. కాళాచారి చిత్రించి తృప్తికరమైన రిపోర్టును వంపిస్తున్నా కింవంటి వ్యాపించి యున్నది. కండ్లక ప్రాజెక్టుకు యిదియొక శుభసూచకమని ప్రజలు తలచుచున్నారు. కడచిన కోలాలలో యంతమాత్రమైన వార్తయు ప్రజలు నాలకించియుండలేదు. యీ విషయమై యంతవరకును గవర్న మెంటువారు నిరతావస్థయై యున్నట్లున్నా. పుత్రాశ్రామమునెండి ప్రజలకష్టమునుదీర్చు నడకేళ్యముతో లేనట్లున్నా ప్రజలు తలచుచున్నారు. యింతలనైనను దయామయులగు గవర్న మెంటువారు కండ్లక ప్రాజెక్టునుగించి యెక్కువశ్రద్ధను పుచ్చుకొని పట్టుదలగా వనిచేసినయెడల కనముల చెర్య, కొప్పుకొండ, నడిగడ్డ, భారతాపురం, దొండపాడు తిమ్మయపాలెం గ్రామాదుల తాలూకా చెక్కులు జలసమృద్ధియగుటయు 2000 యకరముల పైచిల్లరసాగుబడియగుటయు 7, 8 గ్రామాదుల ప్రజలు శుభజీవనము గడపుటయు క్షామదేవతను యీ ప్రాంతములనుండి పారదోలుటయు జేసినవారగుచున్నారు. కష్టించినగాని ఫలముబడదు నేరక. చేతగానిది పదిలచెట్టిన పెట్టిస్వల్పకార్యమైనను జేయజాలదు. ప్రజలకష్టమును నివారించి శుభజీవనములు గల్గించుట గవర్న మెంటువారి విధియైయున్నదిగాని యీ విషయమై డి. పి. డబ్ల్యు. కాళాచారిన్నూ శాసనసభాసభ్యులెల్లరును ఎక్కువ శ్రద్ధతో గవర్న మెంటువారిని ప్రోత్సహించి పట్టుపట్టినయెడల ప్రజలకష్టములు గట్టెక్కుగలవని ప్రజలందరు నమ్ముచున్నారు. ప్రార్థించుచున్నారు. మూడవది పశువులేరు ప్రాజెక్టు :—యీ దొండపాడు చెరువుపల్లె పుట్టి చాట్రగడ్డపాడు గ్రామమునకు సమీపమున తిమ్మయపాలెం పాలములో గుడ్డకమ్మతో గలియుచున్నది. యీ యేరు అన్ని కాలములయందును ప్రవహింపుచుండును. యీనదికి తిమ్మయపాలెం పాలములో నోకచోట అనకట్టుకట్టి తూర్పుభాగముగా చాట్రగడ్డపాడు కైరులు తెట్టుకున్న అర్జీమీద యిప్పటికి నూరు మాడు సంవత్సరములక్రిందట డి.

పి. డబ్ల్యు. వోవర్మయ్యగారు తిమ్మయపాలెం పాలము దరిమిల యేవిధమున చర్యయు యెవరున్నా చేయి యుండలేదు. జనోపయోగమున కార్యములన్నియు యిటులనే జరుగుచుండునగాని ఈ తస్మాముగాజేయరని తలంపవలసినప్పుడున్నది. యీకాలన తీయించినయెడల తిమ్మయపాలెం వినుకొండ గ్రామాదుల తాలూకా నూరు 200 యకరములు సాగు అగుటకు అధార మేర్పడగలదు. యీపైన చెప్పబడిన ప్రాజెక్టులు మూడను యీ తాలూకాకు చాలాముఖ్యమైనవియు, అవసరముగా జేయవలసినవియు, జనోపయోగమునవియు, చేయుటకనమాలమైనవియు అయివున్నవి. ఈ ప్రాజెక్టులు సెరవేసినయెడల ఈ తాలూకాను క్షామదేవత చాలాభాగము వదలపెట్టుక తప్పదు.

శాసనదయామయులగు గవర్న మెంటువారున్నా డి. పి. డబ్ల్యు. కాళాచారిన్నూ శాసనసభాసభ్యులెల్లరును దీక్షలుగాని భగీరథప్రయత్నమున పల్లి కింకొండతాలూకాలోని బీద ప్రజలయందు కడజొకటాక్షములను జూపి జలసమృద్ధిజేసి ప్రజల యాందోళనముడిపి అన్నచాతలను బిరుదువహించురని యిందుమాలమున ప్రార్థించుచున్నాను.

కంచర్ల సూర్యనారాయణరావు.

నవమాంధ్ర ప్రకృతి వైద్యనమ్మేళనము

నెల్లూరులో జరుగును

నవమాంధ్ర ప్రకృతి వైద్యనమ్మేళనమున, ప్రకృతి శత్రుక వర్ధంతియును యీనెల 18, 19 లేదులయందు వెంకటగిరి రాజాగారి కళాశాల భవనమునందు జరుపబడును. బ్రహ్మశ్రీ, శతావధాని కాశీ కృష్ణాచార్యులవారు ఆగ్రాసాధిపత్యము వహించురు. ప్రకృతివిశిష్టాభిమాను లెల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థించులు. ప్రతినిధులకు రాజాగారి కళాశాలయందు వసతులు యేర్పాటుచేయబడును.

వవ్వేటి విశ్వనాథరావు,

మేనకూరు దశరథరామిరెడ్డి,

కార్యదర్శులు.

పొన్నలూరు లక్ష్మీనర్సారెడ్డి,

అధ్యక్షసంఘాధ్యక్షుడు.

కార్యక్రమము, 18—8—28.

8-30 గం|| ప్రతినిధుల సమావేశము. హిందూలకు పరిచయము.

9-30 గం|| హిందూదేశపు ప్రకృతివిశేషముగూర్చి. డబ్ల్యు. భైరవమూర్తిగారు పునస్సంగించురు.

11-30 గం|| ప్రతినిధులకు మాత్రము ఫలహారవిందు.

8 గం|| మొ|| 5 గం|| వరకు బహిష్కరణ.

అధ్యక్షసంఘాధ్యక్షుని భవనాధ్యక్షుని అధ్యక్షుని సమావేశము.

5 గం|| మొ|| 6 గం|| కోగలరు సలహాలు.

19—8—28

8-80—10-80 ప్రతినిధుల సమావేశము. చిత్తులీర్పావములు చర్చించుట.

11-80 గం|| ఫలహారవిందు.

8 గంటల మొదలు 5 గంటలవరకు బహిష్కరణ తిర్మానములు చర్చించబడును.

ప్రభుత్వము పశుబలముపై ఆధారపడినది. మారణయంత్రముల సూత్రగ్రాహనము. బ్యాట్లీపక్షులు సత్యము, అహింసలను ప్రాప్తుగా గ్రహించిరి. ఆదుమాసములు హోరాహోరీ యుద్ధము జరిగెను దౌర్జన్యమునకై ప్రజలు పురికొల్పబడిరి. కాని వారిదితమ వాద వదలలేదు. పూర్వము అకాలీ సింహులకునట్టి దీక్షనే బూనిరి. అహింసావ్రతము నవలంబించి అకాలీలు సర్వజయము నందిరి. నేడు బ్యాట్లీవాదు సఫలమనోరథులైరి. గాఢీన హత్యుడు సత్యం, ధర్మసూత్రములపైని జేరియుం జాధారపడుచుని భోధించినాడు. అహింసాధర్మమును

అనుసరింపును బోధించినాడు. ఈమాట నూతనములైన ఆధారపడినచో జయము చేకూరకతప్పదని అకాలిలు బాగ్దోలీ ప్రజలు నిరూపించినారు.

పెదనందికొడులో మనము ప్రారంభించినప్పుడు పాలముల పోవునని భవించడిరిమి. అట్టి భయము మనల బాధింపరాదు.

గాంధీమహాత్ముని ఉపదేశము ఎట్టి బాధలకు వెనుదీయరాదు. బోయరులయొద్దము పూర్తియైనతోడనే బైదలతములను తెక్కులతో సహా పోలికలువారే అప్పగించివేట్టరని ఇదివరకే మహాత్ములవారు చెప్పియున్నాడు. అటులనే మనకును ఎట్టి యిబ్బందియు భవించకాలదు.

మనకు మహాత్ముని ఆనతిప్రకారము సమరమును సాగించినచో మనకు ప్రాణభయం లేదు. పాలము పోవుననే భయం లేదు. ఇది యి దీ భ యం అ స లే పో యె గ దా! ఇ క ను ఉ ద్యో గాలు పో వు న నే భ యము కూడా పోయినది. ఇవన్నీయూ బాగ్దోలీలో కరిగిపోయిన బడినవి. ఎవరిపాలము వాటికి వచ్చినది. ఎవరి ఉద్యోగములు వారలకు చేకూరినది. ఇయిదియి విడుదలయైరి. మనము భర్తయు ఘనవిజయమును, సత్కృత్యమునే నమ్మువలెను. అహింసాప్రతిమను సర్వత్ర అమలుచేయవలెను.

సత్కృత్యము, భర్తయు దైవసేవలు. భర్తయును ధిక్కరించగలకై ఎవరికీలేదు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వముకుమాత్రం లేదు గాంధీమహాత్ముడు దైవసేవను. ఆయన అనుచరులు జగజ్జగీయులు. గాంధీమహాత్ముడు జగజ్జగీ. మన మెల్లరము ఆయనకు దాసోపాముని నడుచుకొనిన చాలును. మనకు జయము సిద్ధియగును.

గాంధీమహాత్ముడు జయప్రపూర్ణుడు. ఆయన పట్టిన పట్టు వీడియుండలేదు. దక్షిణాఫ్రికా, చాంపరాన్, కెయిరా, బాగ్దోలీలో నూడింది. జయము తప్ప మరితరములేదు. మనము పార్లమెంటుపై ఆధారపడ నవసరములేదు. సైమన్ ప్రభుత్వము ననుసరించ వలెను. గాంధీమహాత్ముని యాజ్ఞను శిరసావహించిన మనకు స్వరాజ్యము సిద్ధియగును.

బాగ్దోలీలో మనము శివీరీయమెంటును ఎదిరించవలెను. అటులనే మనము జయమునందవలెను. మనము అందరము గాంధీమహాత్ముని ఆజ్ఞల సన్నిధిని శిరసావహించి నడుచుకొనవలెను.

సముద్రముల మధ్య గాలిని సహితము చొరవీయుకండగా బాంబాయిలో నివసించిన పరిత్యక్తరాజా మృత్యువునుండి తప్పించుకొనలేకపోయెనని పురాణములు బోధించుచున్నవి. టిటానియాస్టీమరు సముద్రమధ్యమున పగిలిపోయినప్పుడు దానినుండి తప్పించుకొని మరయు. అనేక స్టీమరులు పగిలిపోయినను ప్రాణముతో భూమిపై గాలిపెట్టి వానికథ ప్రతికఠలో చదివియున్నాము. కాకట్టి మనము భగవంతునిపై భారముంచి మన విధాయకత్వములను మనము నెరవేర్చి స్వరాజ్యమును సాధించవలయునని కోరుచున్నాను.

ఆంధ్రజనసంఘము-కల్యాణి

వైవిధ్యమును మీ ప్రతికయందు 7-8-28 తేదీన ప్రకటించియుంటిరి. దగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి కుటుంబి ధికి మేము 20 (ఇరువది రూపయలు) మాత్రమే వసూలు కాబడినదని ప్రాసరియుంటిమి. ప్రతికలో 2000 రెండువేల రూపయలని ప్రకటించినాము. దయయించి దానిని 20 రూపాయలని చదువరులు చదువుకొన ప్రార్థితురు.

వి. సుబ్బణాచారి,
కార్యదర్శిగాను.

కమలాక్రి

(విచిత్రకథ)

గ్రంథకర్త:- నెల్లూరు వెంకటగిరి మహారాజా కాలేజి ప్రధానాచార్యులు మ-రా-శ్రీ, రాయసం వెంకటశివుడుగారు యం. ఏ., యల్. టి.

సాంఘికనవల-ముప్పదేండ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు చదువుసంధ్యలు, పిల్లల యాటపాటలు, వ్రతాచారవ్యవహారములు, గుణశీలములు సందర్భానుసారముగ పాత్రలయందు ప్రత్యక్ష మగుచుండును.

ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయము,
7, తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు.

ఇన్ స్ట్రూరు చేయు టెండులకు?

మన హిందూదేశంలోని ఇన్ స్ట్రూరుస్సు (ఫీచు) కంపెనీలు భారతీయులపై నీ ఇన్ స్ట్రూరు చేయించవలెను గాని తదితర దేశీయులు అనగా ఏ తెల్లవాచేతనో ఏ జపాను ఏ జైనావారిచేతనో చేయించుట కష్టము. యూరేటిగ విద్యార్థులచే చేయించిన కంపెనీలు లేనినియే చప్పవచ్చును.

మన దేశములోనికి ఏ విదీతీయుడైనను తన యిష్టముచే చిన్నపుడువచ్చి తన యిష్టానుసారము యిక్కడ పర్తము చేసుకొనుటకు వీలున్నది. యిట్టి వీలును కారణము మనసస్వరాజ్యము లేకపోవుటయే. యీ సమజాయితీని అన్యదేశీయులు మన దేశములోని ప్రధానపట్టణములలో వారి కంపెనీల ఏజన్సీలను స్థాపించిరి.

అన్యదేశీయుల కంపెనీలలో ఏ భారతీయుడైనను ఇన్ స్ట్రూరు చేయనని పెట్టుపెట్టుకొన్నయెడల బిక్క గోజులోనే ఆ కంపెనీ ఏజన్సీలవారు మరల వారి సామానును పర్తకొనివచ్చినదానికి నల్లపలెను. భారతీయు లీ రీతిగ చేయనియెడల మన హిందూదేశములోని ఇన్ స్ట్రూరుస్సు కంపెనీలకు ఆవి పోటీగ సలబుయేగాక మనదేశపు ధనమును ప్రీషియముల రూపముగ ప్రతిఏటను కోట్లకొలది రూపాయలను పట్టుకొని పోవుచున్నది. యందలి లాభములను అన్యదేశీయులు పొందుచున్నారని భారతీయులు పొందుటలేదు. విదేశ ఇన్ స్ట్రూరుస్సు కంపెనీలను విదేశీవస్తువులను బహిష్కరించినట్లే బహిష్కరించుటకు స్వదేశీయులు తగిన ప్రచారమును శ్రద్ధయును బూనవలయును.

హిందూదేశములో ఎవర ఏ వ్యాపారమును చేసినను అట్టి వారంతా సంఘముగాకూడి కొన్ని నియమములను ఏర్పరచుకొని వాటి ఆభివృద్ధికి పాటుబడుట అగత్యము. యిట్టి సంఘములు విదేశీయులలో అనేకవిధముల వృద్ధిని బొందుచున్నవి. మనదేశములు నీరీతిగ సంఘముగా కూడుటయే దుర్లభముగనున్నది. యీమాదిరిగ మనదేశములోనున్న ఇన్ స్ట్రూరుస్సు కంపెనీలపై యీ నొక సంఘముగా ఏర్పడుటకు 1928 ఏప్రిలు 1 నెలలో బొంబాయిలో సమావేశమైరి. ఈ సమావేశ ఫలితములు వార్తాపత్రికలవ్యాసా తెలిసియేయుండురు.

ఇన్ స్ట్రూరుస్సు కంపెనీలలో మానవ జీవితములను (లైఫ్) అగ్నిభయములకుగాను (ఫైర్) ఓడల వ్యాపారమునకు (మార్క్) మోటారులకు భీమాకంపెనీలకు ఏర్పాటుచేసిరి. యీమధ్యనే పశువులకు (కాటో) భీమాకంపెనీలను ఏర్పాటుచేసిరి. యివిగాక యింకను నెన్నోరీతులుగ వృద్ధిబరచుచున్నారు. ముఖ్యపట్టణములలో గాని పర్తకవ్యాపారమునకు అనుకూలముగ నున్న పట్టణములలోను ఫైర్, మార్క్, యిన్ స్ట్రూరు కంపెనీల సంగతి బాగా తెలియును. మానవజీవితాల భీమా సంగతి చాలవరకు అందరికీ తెలియుచున్నది. కాని పల్లెటి గ్రామాదులలోనికి బాగా వ్యాపించలేదు. యిప్పుడిప్పుడే వ్యాపించుటకు ప్రారంభించబడినది.

ఇండియాలో నున్న హిందూదేశపు భీమాకంపెనీలలో 1926 నాటి ఆఖరునకు అనగా గవర్న మెంటువారు ప్రమోచించు బ్లూముక్కు ప్రకారం 12 కోట్ల 58 లక్షల 3 వేల 740 రూపాయల నిలవయున్నవి. యీసొమ్మును ఏలా వ్యవహరించి వ్యాపారం చేయుచున్నారంటే 7 కోట్ల 98 లక్షల 84 వేల 27 రూపాయలను అనగా నుమారు నూటికి రు 68 లను గవర్న మెంటువారి సెన్సూరిటీ బాండులను కొనుటలో వినియోగించిరి. ఒకకోటి 12 లక్షల 5 వేల 406 రూపాయలను అనగా నుమారు నూటికి రు 68 రూపాయలు యిన్ స్ట్రూరు చేయించుకొనిన పోలీసిదార్లకు వాని చెల్లించిన సొమ్ములమీద ఆఫ్ఫులిచ్చిరి. యూరేటిగ నూటికి రు 68 లు వినియోగించిరి. మిగతాది కొన్ని కంపెనీలలో వాటాలు కొనుటయు, తింఖాలపై పెట్టుబట్టు, మ్యూనిసిపాలిటీవారికి పెన్షురీటీలమీద ఆఫ్ఫులు, యివిగాక భూమి యిండ్లను తింఖాల తీసికొని పెట్టుబట్టు పెట్టిరి. యూరేటి వ్యాపారంపై యింకా జాతీయాభివృద్ధి కొజాలదు. యీసొమ్ములను ప్రైవేట్ గాక పర్తకవ్యాపారాభివృద్ధి కొరకున్న వ్యవసాయాభివృద్ధికొరకు ఎక్కువ వత్సరముల వాయిదాలమీద రైతులకు అప్పులను యిచ్చిన వ్యవసాయము పర్తక వ్యాపారము వృద్ధిబొందగలదు. యివి వృద్ధిబొందుటయే గాక కంపెనీ పెట్టుబడిపెట్టిన సొమ్ములకు వడ్డీలాభం బాగాకలిగి పు థ య తా ర క మ గ వృ ద్ధి ని గాంచును. విదేశకంపెనీలలో యూరపు, అమెరికా, కెనడా, ఆస్ట్రేలియాలవారు యీ యిన్ స్ట్రూరుసొమ్మును ఎక్కువగా వ్యవసాయము పర్తకవ్యాపారములవారికి పెట్టుబడి పెట్టమండెదరు.

హిందూదేశములో వ్యవసాయాభివృద్ధి చాలాకాలపని యున్నది. యిన్ స్ట్రూరుస్సు సొమ్ములతో ఘోరమును ఏర్పాటు

చేయవచ్చును. గ్రామములలో ఏయర్థమునగురో భాగ్యవంతులందరి వారి యిష్టానుసారముచేసి యిచ్చే హెచ్చువడ్డీతో స్వగమమును వలకక ఆఫ్ఫుతెచ్చుకొని వ్యవసాయము జేయించిరి నడుపుకొంటున్నాడు. ఇంకొకటిగా హెచ్చువడ్డీకి తెచ్చినందున రైతులు చెమటూడ్చి కష్టపడి సంపాదించిన ధనములో ఎక్కువభాగము వడ్డీతోపోయి కష్టపరచుం లేకు. ఈ ఆనర్థము తొలగించుట ప్రతిపాద్యములలోని భీమాకంపెనీలవారు ప్రతిపాద్యములలో ప్రతి 20 వత్సరముల యిండ్లవత్సరమునకు అందు ఆఫ్ఫులు చేయించవచ్చునని వినియోగిచ్చుకొనిరి. ప్రతివత్సరమునకు 50 వ వంతు 10 వ వంతు 20 వ వంతు ఆఫ్ఫులు యిచ్చుటకు సామర్థ్యములుగలను. రైతులలో భీమా అనన బాగా తెలియదు. అందువల్ల రైతులను విడిచిపెట్టి ప్రబోధముచేరవలె అగత్యము.

ఇన్ స్ట్రూరు కంపెనీలు దివాలాతీయినా లేదా అనన మరొకప్రకృతి ఏజంట్లు దివాలాతీయిననే చెప్పవలెను. ఇది చాలవరకు నిజము. కారణములు రైతు భూమిపై పెన్షురీటీలమీద ఆఫ్ఫులుపెట్టడం. ఏటేట ప్రీషియములమీద సొమ్ములపై మండును. ఇది మరల ఆఫ్ఫులుపెట్టడం యూరేటిగ ఏటేట సొమ్ము పచ్చుటయు వడ్డీలు పచ్చుటయు జరుగమండును. అందువల్ల దివాలాకు సామర్థ్యములేదు. కాని కంపెనీలవారు అబాగ్ర ప్రగాను ఎక్కువ రుబారాగాను ఏటేట ప్రొత్తవలసివార్త కొరకు చురుకుగా పనిచేయక పోవుటవల్లను దివాలాతీయబడునాత్రం సామర్థ్యము కలదు.

ఇన్ స్ట్రూరుచేయుటనగా కొంతమంది మనుష్యులు కలసి ధరావతుతోమాడిన నొక కంట్రాక్టులోనికి దిగుటని ఆర్థము. ప్రతియేట యింత సొమ్ముయిస్తే ఇన్నివత్సరముల అనంతరం యింతమొత్తం ఏకంగా యిస్తాననే కంట్రాక్టు. ఈకంట్రాక్టులో పున మరణంసంభవిస్తే కంట్రాక్టుప్రకారం సొమ్ములంతా ముందువాడాలా చెల్లించ నక్కరలేమందా యిచ్చేవత్తి సమిష్టిమీద యూరేటిగ సొమ్మును ఏటేటపెట్టుటలో దానితో వడ్డీవ్యాపారం మున్నగునవిచేస్తూ లాభాలు సంపాదించు వుండవలెను. ఆలాభాలలో కేవలత్వం వహించక యితరులకు సహజపడవలెను తక్కువవడ్డీకప్పుడం. ఒకరికొకరు పరస్పర సహాయం చేసుకొని ఆర్థికంలో వృద్ధి బొందవలె అని దీని ఆంతరార్థ.

1706 సంవత్సరములో ఇంగ్లాండులో యీవ్యాపారమును సాగించిరి. దీనినిబట్టి క్రమేణా పాశ్చాత్యదేశములలో బాగా ఆభివృద్ధిచెగించినది. తూర్పుదేశములలో నిపుకీపుడే ప్రారంభం పబడినది.

ఇన్ స్ట్రూరుస్సులకు తనకున్న తనకుటుంబ ఆభివృద్ధిపై సామర్థ్యములున్నవి. బ్రిటిషుయంగ్లంతులం సంపాదించిన వడ్డీ వృద్ధాధ్యంలో గాని మరణాంతరంగాని మామూలుగా బ్రిటిషుండిగాని వయస్సులోనుండిగాని సంపాదించుచునేయున్నట్లేవుండును. మామూలుసంపాదనలో ఏకొక్కో దీవిక్రిందకట్టిన వైస వివరించిన లాభం ఒక్కసారిగా కనబడును. యింతేగాక దేశాభివృద్ధికితోడ్పడి చేరినదలలు వ్యవసాయాభివృద్ధికిలిగి పర్తక వ్యాపారం విరివిగా సాగి ఆర్థికంగా దేశమునకు లాభకారి.

ఇన్ స్ట్రూరు కంపెనీలను పోలీసిదార్లకు మధ్యగా ఏజంట్లుండురు. యీ ఏజంట్లవల్లనే ఆభివృద్ధియు కంపెనీ ప్రజలలో వ్యాపించుటకు ప్రచారము గలుగుచుండును. యీ ఏజంట్లు యీ వ్యాపారాభివృద్ధికి చేసినకృషికిగాను కమీషను రూపకంగా ఏకొక్కోగోస్తా ముట్టుమండును. విదేశపు కంపెనీలకు ఏజంట్లుగా పనిచేసిన అందుల్ల విదేశపుకంపెనీల ఏజంట్లు వేటసే స్వదేశకంపెనీల ఏజంట్లుగా మారుటకు ప్రయత్నించకొరచున్నారని అత్యాచారి కంపెనీలకు తప్పక ఏజంట్ల తీసుకొని పోటుబడుటకు అగత్యము గ్రహించుటకు!

శనివారపు సుబ్బారావు.

బట్టరుసంఘపు విచారణ

సంస్థానాధీశులు ధనము ప్రోగుచేయుట బొంబాయి, అగ్స్టు 14:-బట్టరు విచారణసంఘము వారి ఎదుట సాక్షులు ముట్టలనుగాను తోడువచ్చుమన ఇతర ఖర్చులను జాకౌనెల ఆఖరులో పుగ కిక్కిలక్షలరూపయలు కావలెనని సూ ఆగస్టు నెలాఖరులో పుగ మరల కిక్కిలక్షలు కావలెననియని పాటియాలా మహారాజాగారు ఆగ్స్టు మహారాజాగారికి రుంతి వార్తకు పంపినయిని ఈరీతివార్త ప్రతిని సలహాసాధికుల కం విరకు ఆగ్స్టు మహారాజాగారు పంపినయిని ఇండియను డేవ. ఎం హెరాల్డు ప్రతిక ప్రకటించుచున్నది. (ఫీ. ప్రెసు)

వకటన

ఆంధ్రపత్రిక - భారతి

విజయవాడ నందలి ఆంధ్రజిల్లాలో నుండువారికి పి. పి. లు పంపుట సామ్య వనూలు చేయుట మొదలగు సౌకర్యములు లేనందున దక్షిణ హైదరాబాదు 506 రెసిడెన్సీ బజారులో నుండు వామనల్లి శారీశంకరవర్మ అండ్ కో., ఆంధ్రబుక్ డిపో వారిని మా ఏజంట్లుగా నేర్పరచినాము. అంగ్రేజీ పోస్టు సౌకర్యములు లేనివారు మా ఏజంట్లుగా వ్రాసి పత్రములు వ్రాసినాము తెప్పించుకొన వచ్చును.

చందాలవివరము			
ఆంధ్రజనపత్రిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	28-8-0	కల్ హత	24-0-0
" ఆగమాసములకు "	14-4-0	"	12-0-0
" మాసములకు "	7-7-0	"	6-4-0
" మాసములకు "	2-9-0	"	2-2-0
ఆంధ్రజనపత్రిక సంవత్సరచందా ఉస్మానియా	4-12-0	"	4-0-0
సంవత్సరాది సంచికలు	క్రొత్తవి "	"	1-0-0
చందాదారులకు			
చందాదారులకు	"	"	2-0-0

భారతి (సచిత్రమాసపత్రిక)

రంగుల చిత్రపటములు; విజయవాడలో గ్రామబడిన గద్య, పద్య, చారిత్రక, పరిశోధక, గాన, చిత్రకళ మొదలగు వ్యాసములు కథలు కలిగి అతిసుందరమైన ప్రకటింపబడుచున్నది.

సంవత్సరచందా	ఉస్మానియా	7-2-0	కల్ హత	6-0-0
ఆర్థసంవత్సరచందా	"	3-9-0	"	3-0-0
విడిపత్రిక	"	0-12-0	"	0-10-0

పి. పి. చాక్లెట్ల వ్రాసిన ప్రత్యేకము.

విజయవాడ ప్రతినిధి:— నామవల్లి శారీశంకరవర్మ అండ్ కో.,
566, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు, డిక్టేట్.
మేనేజరు, "ఆంధ్రపత్రిక" 7, తంబుచెట్టి వీధి మద్రాసు.

ఆంధ్రగ్రంథమాల

నెం. 7 తంబుచెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథమాలయందు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనము లై వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొకగ్రంథమువంతున ప్రచురింపబడును.

వెలువడిన గ్రంథములు

- 1 శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, కాళహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, రామతారక, రామచంద్ర శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) 0-5-0
- 2 బసవపురాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపుల మగుపీఠిక గలదు 2-5-0
- 3 గాంధీమహాత్ముని జెల్లాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము 0-8-0
- 4 కమలాక్షి (చిన్నవిచిత్రకథ): శ్రీ రాయసం వేంకటశివుడుగారు, యమ్.ఎ., యల్.టి. 0-5-0
- 5 నీతినిధి: ఇది యొక యుత్కృష్టసీతిగ్రంథము. ఇది తొలుదొల్ల రెండువేలండ్లకు ముం దొక భారతీయ పండితునిచే తిబేతుభాషయందు రచియింపబడి పదవడి యనేకభాషల బరిత్రవై వ్యాప్తిని గన్నది. అనువాదకులు: శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు 0-8-0
- 6 త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీ పసుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీరామధర్మాగ్రామియ్య, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీత్యాగరాజుగారి చరిత్ర మిందు రచనముగ వర్ణింపబడినది. సందర్భానంతరముగ త్యాగరాజుగారు రచించిన కృతు లను నిందు కేర్పబడినవి. 0-10-0
- 7 భక్తిమతము (వచనము): బౌద్ధమత భర్తృత్వమునకు ముగి 'త్రిటకము' నంగీకరి. బౌద్ధ మతభక్తి భక్తియై లెంగ. ఒక్కొక్క ప్రకరణమునకు వివరములు: శ్రీకళ్యాణి రంగాచార్యులుగారు, యమ్. ఎ., యల్. టి. 0-10-0
- 8 భీష్మము (అయిదవకముల నాటకము): నాట్యదేశపు కవిశిఖామణి యగు ఇబ్నెను గారి బ్రాండు అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు శ్రీ పొన్నకా పిచ్చిరెడ్డిగారు. బి. యె. (అనన్య) 0-0-0
- 9 బీర్లనిశానగరచరిత్రము: శ్రీ కుందూరి ఈశ్వరదత్తుగారు, బి. యె. శ్రీకృష్ణదేవరాయ సామ్రాజ్యమునకు ముగి విద్యానగరము (హంపిశిలముల) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రకృత చరిత్రయు నిందు వర్ణితము లైనవి. 0-5-0

కాంధూని సాగేశ్వరరావు, వ్యవస్థాపకుడు.

విజయవాడ ప్రతినిధి:— నామవల్లి శారీశంకరవర్మ అండ్ కో., 566, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు, డిక్టేట్.

రు 500 లు బహుమానములు

చిలుకూరి నారాయణరావు ఎమ్. ఏ., ఎల్.టి. గారు

రచించిన గ్రంథములు

పుస్తకగ్రంథకర్త. శాశ్వతములయిన గ్రంథములు

1 కురానుసరీపు-గు 4 లు, 2. అశోక చక్రవర్తి ధర్మశాసనములు రు 2-లు, 3. ఉపనిషత్తులు (ఈశ, కేన, కఠ, ఐతరేయ) చక్కని తెలుగుపద్యములు రు 0-6-0 లు, 4. ప్రాచీన హైందవ ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వము రు 0-12-0 లు, 5. సంస్కృత లోకోక్తులు రు 1-0-0 లు.

500 పెట్టుమాలము విగిరియున్నవి. పంపి 5 గ్రంథములను పెట్టుగా కొనువారికి కొన్ని పదుపాదములు కల్పించినాము. వీటిలో 50 పెట్టు బహుమానము లక్కరలేని వారి కుంచినాము. వీరికి పెట్టు రు 6 లు మాత్రము, తక్కినవాటిలో 125 గ్రంథాలయములకు, 125 ప్రత్యేక వ్యక్తులకు పాల్పెట్టు కట్టి చేరవేరే ఉంచినాము. మొదటి 125 లో 25 లోను, రెండో 125 లో 25 లోను పదిరూపాయల నోట్లు ఉంచినాము. ఏపాల్పెట్టులో నోట్లు ఉన్నదో తెలియదు. శర్వరిచ్చవారి అభ్యుదయము. బహుమానము కావలసినవారికి డి ప్లాంట్లులేదు. రు 8-2-0 లు ఖరీది డిప్లొమావలెను. అందరి కిని పాస్టేజీ ప్రత్యేకము. బహుమానము కావలసినదీ, అక్కర లేనదీ వ్రాయవలెను. ఇందునల్ల వచ్చేసనమును పెట్టి తెనుగులో ధర్మశాస్త్రములను ప్రకటించుము. ఈ గ్రంథములను తిరిగి అమ్ముకొనుటలతోలేదు. త్వరపడుడు. తరువాత విం చినతరువాత నొమ్ముకొంటే లాభములేదు.

ప్రపంచ మత గ్రంథమాల

కార్యస్థానము,

రాజమహేంద్రవరము.

ఇంకను ఆలస్యమా

నెలలోనే సంస్కృతముతో మాట్లాడగోరుచో తెలుగు లిపిలోనున్న మా ఆరు సంస్కృత పుస్తకముల చదువుడు. వాని వెల రు 2-2-0

వి! దుర్గయ్యశర్మ

3404

పెద్దాపురము.

ఆయుర్వేదాపధ రత్నాకరము

చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1 3046) చాక్లెట్ శ్రీరామ కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, రెవెన్యూ

1204 2 ఆంధ్రకథనము వెల రు 1-8 రు 5-0-0

శ్రీ ముక్త్యాల సంస్థానమున 800 పుటములు వేయబడి 4. బహుమాత్రము, వేడి, దగ్గు, క్షయ, పిట్టను బోగొట్టును. కఫమును తగ్గించును. ఉపయోగించు విధము మందుతో పంక గుడును. అశేములు వాడి మెచ్చినారు. శిలాలగు ఉచితము. 1126 ఆర్చరసాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణా.

దక్షిణాప్రికా

7042

విజయవాడ ప్రతినిధి:— నామవల్లి శారీశంకరవర్మ అండ్ కో., 566, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు, డిక్టేట్.

గ్రంథకర్త: దిగవల్లి వేంకటశివరావు బి.ఎ., బి.ఎల్.

ఇది దక్షిణాప్రికా శతపత్రము. భాగ్యతయల చరిత్ర, కాంధీమహాత్ముని జీవితచరిత్ర, మనోహరమృతైలి. 482 పుటలు. 22 ప్రకరణములు. 5 దేశపటములు. 6 బొమ్మలు. 6 అర్థ బొమ్మలు. రెండు భాగములు కలిపిన కాలిగోలైండు. భాంతి హిందూపుస్తకము ప్రకటింపబడినది. వెల రు. 2-6-0. మాత్రమే. విజయవాడ చందాదారులకు, శ్రీమంతులకు, విద్యార్థులకు మాత్రము వెల రు 2-0-0). పాస్టేజీ ప్రత్యేకము. కొద్ది ప్రతులే మిగిలినవి. పంపించువాడు.

వలయువారు—దిగవల్లి వేంకట శివరావు

బి. ఏ., బి. యల్. బెజవాడ అని వ్రాయుడు.